

Gølin Kaurin Nilsen

A1-A2

PÅ NIVÅ

GRAMMATIKK I NORSK SOM
ANDRESPRÅK

FAGBOKFORLAGET

Gølin K. Nilsen har arbeidet med undervisning i norsk som andrespråk siden 1991 og er forfatter av læreverker som *Norsk nå!*, *Mer norsk* og *Klart det!*. Nilsen har deltatt i nasjonalt læreplanarbeid og har inngående kunnskap om *Rammeverket* (UDIR 2011). Nå arbeider hun ved Universitetet i Stavanger der hun holder på med en doktorgrad innenfor norsk som andrespråk.

GØLIN KAURIN NILSEN

**GRAMMATIKK I NORSK
SOM ANDRESPRÅK**

**A1: GJENNOMBRUDD
A2: UNDERVEIS**

GRAMMATIKK I NORSK SOM ANDRESPRÅK,
BASERT PÅ DET FELLES EUROPEISKE RAMMEVERKET FOR SPRÅK (CEFR)

FAGBOKFORLAGET

Copyright © 2019 by
Vigmostad & Bjørke AS
All Rights Reserved

1. utgave / 1. opplag 2019
ISBN: 978-82-11-02577-7

Grafisk produksjon: John Grieg, Bergen
Grafisk design og sats: tilfellet.torgersen as
Omslagsdesign ved forlaget.

Forfatteren har mottatt støtte fra Det faglitterære fond.

Spørsmål om denne boken kan rettes til:
Fagbokforlaget
Kanalveien 51
5068 Bergen
Tlf.: 55 38 88 00 / Faks: 55 38 88 01
E-post: fagbokforlaget@fagbokforlaget.no
www.fagbokforlaget.no

Materialet er vernet etter åndsverkloven. Uten uttrykkelig samtykke er eksemplarframstilling bare tillatt når det er hjemlet i lov eller avtale med Kopinor.

PÅ NIVÅ

Lyder og bokstaver

Ord og ordklasser

Setninger

Tekst

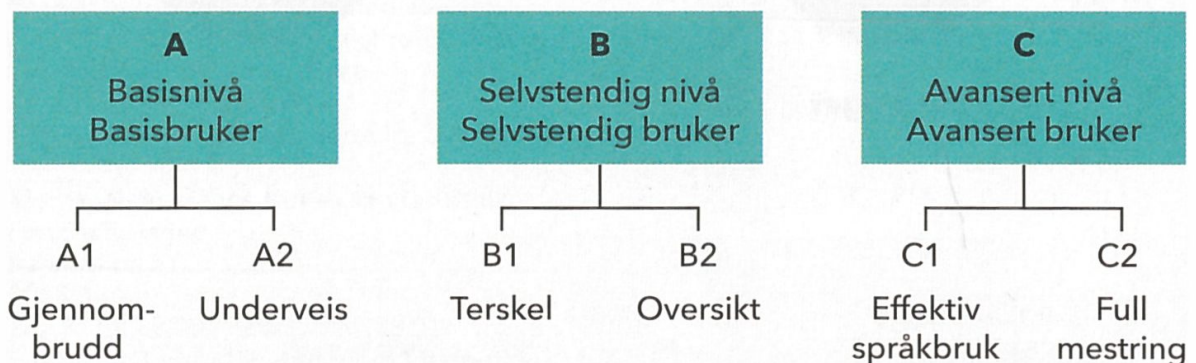
FORORD

På nivå er en serie grammatikkbøker. Serien består av to teoribøker og fire arbeidsbøker. Bøkene følger opp målene for språkbruk i *Det europeiske rammeverket for språk: læring, undervisning, vurdering* (Rammeverket) og *Læreplan i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere* (Læreplanen).

Ferdigheter i å bruke et nytt språk kan vi beskrive i *nivåer*. I *På nivå* arbeider vi med nivåene A1, A2, B1 og B2. Her går vi nærmere inn på hvilke deler av *norsk* grammatikk vi trenger for å utføre de språkhandlingene som Rammeverket og Læreplanen plasserer på de forskjellige nivåene.

TO TEORIBØKER

Det er to teoribøker i *På nivå*-serien. Den første tar for seg *basisnivået*: A1 og A2. Her arbeider vi med grunnleggende grammatikk, grunnleggende setningslære, tekstbinding og teksttyper. Den andre teoriboka tar for seg det *selvstendige* nivået: B1 og B2. Her bygger vi videre på og utvider temaene fra A1-A2-boka i bredden og i dybden. A1-A2-boka har også et kapittel om lydlære, og B1-B2-boka har et kapittel om ordlære.

FIRE ARBEIDSBØKER

Det er fire arbeidsbøker i *På nivå*-serien. I arbeidsboka på A1 arbeider vi med mange enkle mønstre. Vi arbeider også med lydlære og litt med setningslære og tekster. Grammatikken på A1 bruker vi i setninger og små tekster som vi vet er vanlige å bruke når vi begynner å lære et nytt språk. Vi analyserer ikke så mye den grammatikken vi arbeider med. På A2 begynner vi på analysearbeidet. Nå spør vi for eksempel: Er det et adjektiv eller et adverb? Hvilket ord i setningen forteller adjektivet om? På B1 legger vi enda mer vekt på dette. Vi kan sette ordene i en setning i grupper, og vi kan analysere en setning og finne ut hvordan den kan varieres. På B2 går vi videre og ser på hvordan vi kan uttrykke detaljer og nyanser ved hjelp av presis og korrekt grammatikk.

Å SKRIVE TEKSTER

Å skrive tekster kan du ikke bare lese deg til. Du må selv skrive tekster, og du må skrive mange. I *På nivå* finner du mange eksempler på slike tekster, og du finner tips til hvordan du kan bygge opp en tekst. Det vil være en god hjelp for å bli flink til å skrive tekster på norsk.

GRAMMATIKK GIR MENING

Når vi arbeider med å lære et språk, arbeider vi alltid med grammatikk. Grammatikk handler om hvordan ord i et språk er ordnet i forhold til hverandre for å gi mening. Vi lærer også grammatikk når vi lærer morsmålet vårt, men da tenker vi sjelden over det. I *På nivå* er mange av oppgavene laget slik at vokabularet er nyttig i flere sammenhenger. Derfor henger vokabularet og grammatikken i oppgavene nøye sammen. Det betyr at du kan ha fokus på ordene og på situasjonen og *samtidig* lære grammatikk.

HODE, HÅND, MUNN OG ØRE

Å bli flinkere og tryggere i grammatikk handler mye om *hvordan* du gjør grammatikkoppgaver. Det er viktig å lese teori før, samtidig og etter at du har gjort en oppgave. Derfor er det sjekklister etter hver bolk i arbeidsbøkene. Ved hjelp av disse sjekklistene kan du finne ut hva du kan, og hva du trenger å øve mer på eller lese mer om.

Språk er kommunikasjon, og kommunikasjon er handling. Derfor er både *bruk* og *repetisjoner* viktig: Vi trenger å bruke språket for å lære det, og vi trenger å bruke det mye og ofte. Dette er også viktig når vi arbeider med grammatikk.

Når vi lærer et nytt språk, er det ikke nok å *skrive* eller å *lese* det nye språket. Vi må også *lytte* til det nye språket, og vi må *snakke* på det nye språket.

Oppgaver som stimulerer flere læringskanaler på denne måten, er merket med et lytteikon.

- *Lytt og gjenta:* Lukk boka. Ha lyden på øret, og snakk høyt for deg selv! Da vil du huske grammatikken og setningen (og ordene) bedre etter at du er ferdig.
- *Lytt og lag setninger med:* Lukk boka. Ha lyden på øret. Gjør den samme operasjonen muntlig som du gjorde da du arbeidet skriftlig med oppgaven. Hvis du har tid, kan du også lytte og gjenta setningene. Det kan du aldri gjøre for mange ganger.
- *Lytt og skriv:* Dette er diktatoppgaver der du lytter og fyller ut de åpne feltene. Disse oppgavene inneholder vanligvis frekvente setninger som er viktig at du forstår når du hører dem.

Det kan også være til hjelp å *bevege seg* mens du øver. Når du beveger deg, er hele kroppen aktiv i læringsprosessen: Lytt til lydsporene mens du går på tur, lager middag eller er aktiv på andre måter. Lydfilene finner du på verkets hjemmeside.

FRIDA OG EVEN

På nivå er bundet sammen av en rammefortelling. I rammefortellingen møter vi Even og Frida. På A1 og A2 blir vi kjent med dem og familiene deres, og på B1 og B2 fletter historiene seg sammen.

HVORDAN KAN DU BRUKE BØKENE?

Teoribøkene i *På nivå* er ikke tekstbøker som skal leses fra begynnelse til slutt. Men jeg anbefaler deg å lese fra start til slutt på det samme kapitlet første gang du leser. Når det gjelder arbeidsbøkene, anbefaler jeg at du starter på oppgave 1 og arbeider deg framover innenfor hvert kapittel.

Du kan bruke *På nivå*-serien som ekstrabøker på norskkurset, eller du kan bruke serien som selvstudiebok. Hvis du har noen å arbeide sammen med, kan dere bruke serien som grunnlag for gruppearbeid. Det kan for eksempel være kollokviegrupper på universitetet. Bøkene kan også brukes på ekstra-kurs i introprogrammet eller som repetisjon før eksamener eller prøver.

TILLEGG

- *Litteratur*: Bakerst i teoribøkene finner du ei felles litteraturliste for nivåene A1, A2, B1 og B2. Litteraturlista refererer til alle kapitlene i de to teoribøkene. Ved hjelp av litteraturlista kan du lese mer om ett eller flere av temaene hvis du har lyst til det.
- *Bokmål og nynorsk* i B1-B2-teoriboka gir en kort forklaring på hvorfor vi har to skriftspråk i Norge.
- *Dialektene i Norge* i B1-B2-teoriboka gir en kort oversikt over vanlige dialektmarkører og dialekttrekk i norsk.
- *Uregelrette verb* i B1-B2-teoriboka er ei liste over vanlige uregelrette verb på norsk.

INDEKS

Bakerst i teoribøkene finner du en indeks. Det er en oversikt over en rekke grammatiske ord og begreper som du kanskje vil slå opp. Da står det sidehenvisning bak hvert oppslagsord. Indeksen er den samme for begge teoribøkene og kan henvise til begge bøkene.

TAKK

Takk til redaktørene Linda Joensen og Nina Moe for gode samtaler om grammatikk og om å lære norsk som andrespråk. Takk til faglig konsulent Olaf Husby og pedagogisk konsulent Hilde Hadland for nyttige innspill. Sist, men ikke minst: Takk til alle kursdeltakere som jeg har hatt, og som jeg har lært så mye sammen med.

Gølin K. Nilsen

IKONER

I teoribøkene og arbeidsbøkene kan du finne følgende ikoner:

Dette ikonet finner du i kapitlene om tekster i *teoribøkene*: Læringsmålet i Læreplanen er at du skal kunne **skrive** slike tekster.

Dette ikonet finner du i kapitlene om tekster i *teoribøkene*: Læringsmålet i Læreplanen er at du skal kunne **lese** og **forstå** slike tekster.

Dette ikonet viser at stoffet finnes som lydfiler på verkets hjemmeside.

Dette ikonet finner du både i teoribøkene og i arbeidsbøkene sammen med tips til praktiske huskereglar om grammatikk.

Dette ikonet finner du i *teoribøkene* sammen med spørsmål som hjelper deg med å sammenlikne morsmålet ditt (eller andre språk du kan) med norsk. Noen ganger kan sammenlikning av språk gjøre det lettere å forstå og huske grammatiske reglar.

Sammen med dette ikonet finner du kommentarer som går litt videre enn resten av teorien i teoribøkene. Det kan for eksempel være en forklaring som du ikke trenger å kunne, men som gjør det lettere å huske hvorfor noe er som det er på norsk.

Dette ikonet betyr at du kan lese mer om temaet i enten A1-A2- eller B1-B2-teoriboka (A eller B). Sidetallet viser hvor i boka du skal slå opp.

Noen steder i B1-B2-boka kan en ordforklaring være til hjelp for å forstå et grammatisk begrep.

* foran en setning betyr at setningen er feil/ugrammatisk.

INNHOOLD

FORORD	4
KAPITTEL 1 LYDER OG BOKSTAVER	11
SPRÅK	11
LYDSKRIFT	12
VOKALER	12
KONSONANTER	18
ALFABETET OG LYDENE	22
STAVELSER	26
TRYKK	27
SKILLETEGN OG STOR OG LITEN BOKSTAV	29
KAPITTEL 2 ORD OG ORDKLASSER	31
SUBSTANTIV: HVA ER DET?	33
PRONOMEN: HVEM ER DET?	43
ADJEKTIV: HVORDAN SER DET UT?	49
DETERMINATIVER (BESTEMMERORD)	59
VERB: HVA GJØR DE?	70
ADVERB: HVORDAN GJØR DE DET?	91
SPØRREORD: HVEM? HVA? HVOR?	97
PREPOSISJONER: JEG ER PÅ FERIE FRA MANDAG TIL FREDAG	99
KONJUNKSJONER (BINDEORD)	107
SUBJUNKSJONER (BINDEORD)	111
KAPITTEL 3 SETNINGER	117
SETNINGSLEDD	118
SETNINGER	122
KAPITTEL 4 TEKST	135
TEKSTBINDING	135
TEKSTER	138
LITTERATUR	160
FOTO OG ANDRE ILLUSTRASJONER	163
STIKKORDREGISTER	166

KAPITTEL 1

LYDER OG BOKSTAVER

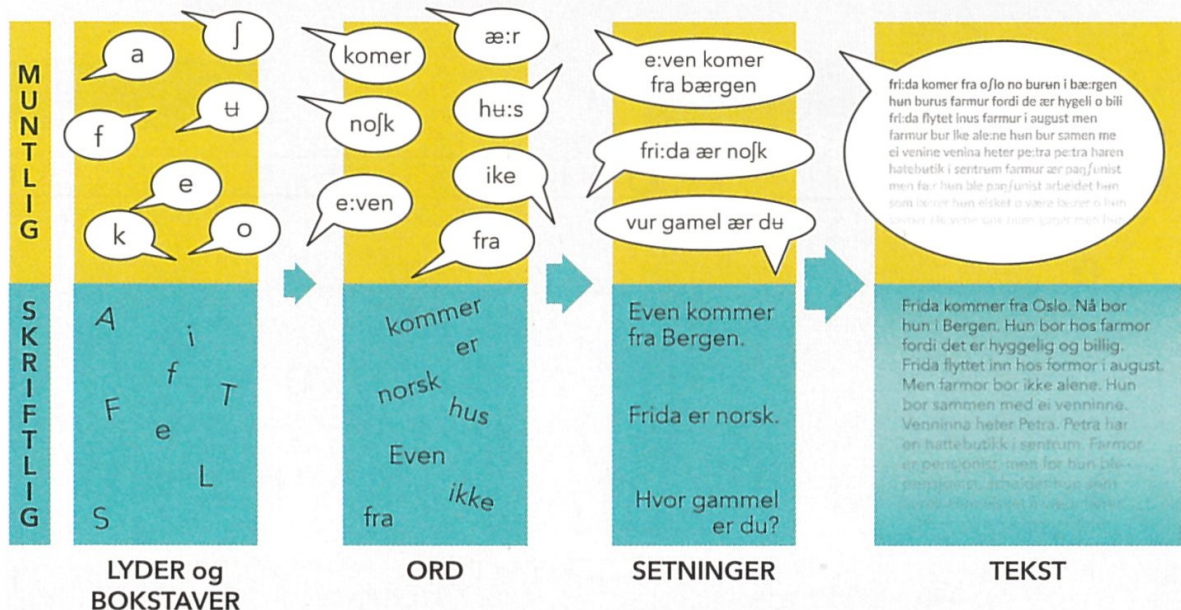
Deler av dette kapittelet finnes som innspilt lyd

SPRÅK

Språk består av *lyder*. Vi skriver lyder med *bokstaver*.
Flere lyder sammen blir *ord*. Flere ord sammen blir *setninger*.
Mange setninger sammen blir *tekst*.

Språket har en muntlig side og en skriftlig side:

LYDSKRIFT

Vi bruker *lydskrift* for å vise hvordan vi uttaler ord.

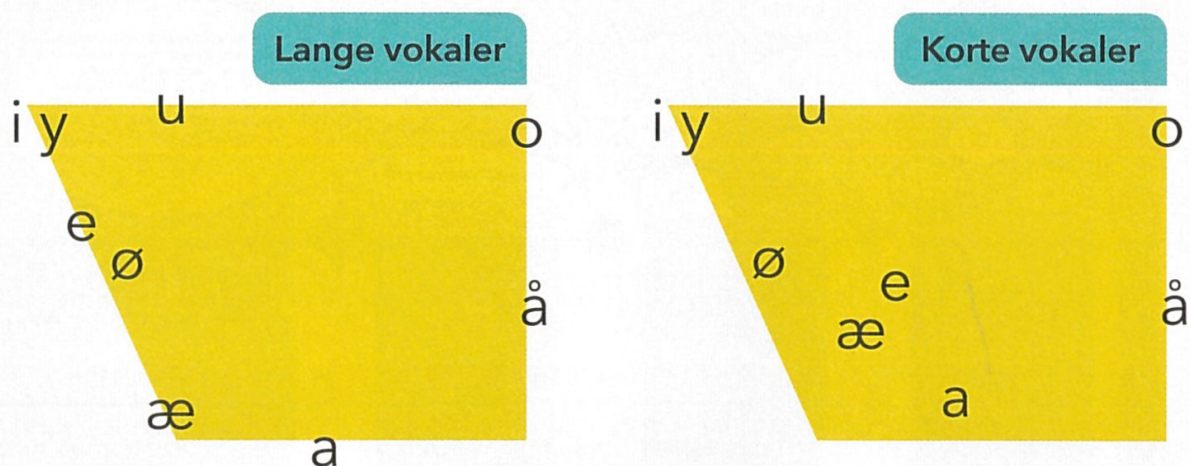
Vi merker lydskrift med [].

IPA (International Phonetic Alphabet) er en internasjonal lydskrift. I *På nivå* bruker vi noen av tegnene fra IPA:

VI SKRIVER	VI SIER (LYDSKRIFT)
u	[ʊ]
o	[u]
å	[o]
skj	[ʃ]
kj	[ç]
ng	[ŋ]

VOKALER

Norsk har 9 vokaler.

A

ananas

E

esel

I

is

O

sol

U

hus

Y

lys

Æ

bær

Ø

øre

Å

ål

Et glass ål eller et glass øl?

1 LANG OG KORT VOKAL

Vokalene på norsk kan være lange eller korte.

	LANG VOKAL	KORT VOKAL
a	tak	takk
e	leke	lekke
i	is	ikke
o	bor	borte
u	ute	under
æ	være	Bergen
ø	øre	sønn
å	åpen	gått

Når det kommer to ulike konsonanter etter vokalen, er vokalen *ofte* kort:

borte, Bergen, under

To like konsonanter i et ord kaller vi *dobbeltkonsonant*. Når det kommer en dobbeltkonsonant etter vokalen, er vokalen alltid kort:

ikke, takk, lekke, gått

I lydskrift skriver vi lange vokaler med [:] bak.
Vi bruker ikke dobbeltkonsonant i lydskrift:

Kjolen er gul.	[çu:le:n æ:r gʊ:l]
Kjedet er av gull.	[çe:de æ:r av gʊl]
Barna leker.	[barna le:ker]
Taket lekker.	[ta:ke leker]

Ord kan bety forskjellige ting med lang og kort vokal:

LANG VOKAL

KORT VOKAL + DOBBELTKONSONANT

Han spiser blyanten.

Han spisser blyanten.

Kjolen er gul.

Ringene er av gull.

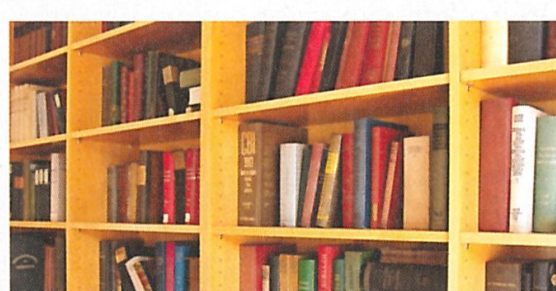
Barna leker.

Taket lekker.

Hun hyler.

Bøkene står i hyller.

2 DIFTONGER

Norsk har seks diftonger. Diftonger er alltid lange.

AI mai, Thailand, hai [hai:]

AU Au!, Haugesund, sau [sɛʉ:]

EI hei, leilighet, stein [stei:n]

ØY øy, tøy, Røyneberg, fløyte [fløi:te]

OI, OY joik, soya [soi:a]

UI hui (i hui og hast) [hɥi:]

Vi bruker diftongene AI, AU, EI og ØY i mange ord.
Vi bruker sjelden diftongene OI/OY og UI.

3 U, O OG Å

Noen ord skriver vi med U, men sier med O. Noen ord skriver vi med O, men sier med Å.

[ei bukse]

ei bukse

[en boks]

en boks

VI SKRIVER

VI SIER (LYDSKRIFT)

lukke

[luke]

hoppe

[hope]

sukker

[suker]

tog

[to:g]

sove

[so:ve]

KONSONANTER

Konsonantene kan stå først i ordet, i midten av ordet eller til slutt i ordet.

	FØRST (FRAMLyd)	I MIDTEN (INNLYD)	TIL SLUTT (UTLYD)
b	b anan	ar b eid	job b
d	d ame	bil d e	le dd
f	f amilie	gaff f el	sjef f
g	g ul	mage g e	lag g
h	h ilse	beh h ov	-
j	j a	ol j e	-
k	k an	jak k e	sak k
l	l ys	sult l en	ball l
m	m ann	samm m en	tom m
n	n i	inn n e	inn n
p	p ar	ap p e	kopp pp
r	r adio	hør r e	bor r
s	s ide	vis s e	kry ss
t	t o	att t en	natt tt
v	v år	lev v e	av v

Konsonantene *c*, *q*, *w*, *x* og *z* bruker vi sjelden i norsk.

1 MINIMALE PAR

Noen ganger er det bare én lyd som skiller ordene. Da kaller vi ordene *minimale par*:

kopp

sopp

hopp

topp

mopp

V

F

vin

fin

vår

får

Voss

foss

V

B

var

bar

være

bære

vest

best

Var du på bar
i går, far?

P

B

pinne

binne

pil

bil

pass

bass

Spiller hun på
pass eller bass?

2 STUMME KONSONANTER

Noen ganger er konsonantene *stumme*. Det vil si at vi ikke uttaler dem. Her er noen eksempler. Noen gjelder **alltid**, andre gjelder **ofte**:

	VI SKRIVER	VI SIER (LYDSKRIFT)
g- i gj-	gjenta, igjen	[jenta], [ijen]
-g i -ig	hyggelig, deilig	[hygeli], [dei:li]
h- i hv-	hva, hvem, hvordan	[va], [vem], [vordan]
-v i -lv	tolv, halv	[tol], [hal]
-d	land, hånd, sand, alltid	[lan], [hon], [san], [alti]

-t i substantiv i *bestemt form, intetkjønn* er alltid stum:

VI SKRIVER	VI SIER (LYDSKRIFT)
huset	[hʌ:se]
skapet	[ska:pe]
taket	[ta:ke]
gulvet	[gʌlve]
vinduet	[vindʌe]
eplet	[eple]

(Se *substantiv* på side 33.)

3 FLERE KONSONANTER SAMMEN

På norsk er det vanlig med *to* konsonanter etter hverandre.

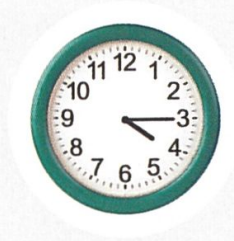
frukt

en saks

en fisk

kvart over fire

Vi kan også ha *flere* konsonanter etter hverandre.

en sklie

en hanske

ei skrivebok

Noen ganger får sammensatte ord flere konsonanter etter hverandre fordi det første ordet slutter på konsonant(er) og det andre ordet begynner med konsonant(er).

en limstift

en blyantspisser

en gulvklut

ALFABETET OG LYDENE

STOR BOKSTAV	LITEN BOKSTAV	BOKSTAV-NAVN	LYDSKRIFT	EKSEMPLER
A	a	a	[a]	ananas
B	b	be	[b]	bil
C	c	se	[s], [ʃ] eller [k]	cirka [sirka], cello [felo], coda [kuda]
D	d	de	[d]	drikke
E	e	e	[e] eller [æ]	en [e:n], er [æ:r]
F	f	eff	[f]	fisk
G	g	ge	[g]	gul
H	h	hå	[h]	har
I	i	i	[i]	is
J	j	je	[j]	jente
K	k	kå	[k]	kone
L	l	ell	[l]	liten
M	m	emm	[m]	mor
N	n	enn	[n]	nål
O	o	o	[u] eller [o]	ord [u:r], sove [so:ve]
P	p	pe	[p]	par
Q	q	ku	[kɥ]	IQ [i: kɥ:]
R	r	ærr	[r]	radio
S	s	ess	[s]	side
T	t	te	[t]	tak

STOR BOKSTAV	LITEN BOKSTAV	BOKSTAV-NAVN	LYDSKRIFT	EKSEMPLER
U	u	u	[ʊ] eller [u]	uten [ʊ:tɪ], bukse [bʊksə]
V	v	ve	[v]	vin
W	w	dåbbeltve	[v]	WC [ve: se:]
X	x	eks	[s]	xylofon [sylufu:n]
Y	y	y	[y]	yre
Z	z	sett	[s] eller [ts]	zero [se:ru], pizza [pitsa]
Æ	æ	æ	[æ]	ære
Ø	ø	ø	[ø]	øre
Å	å	å	[o]	åpen

vokaler

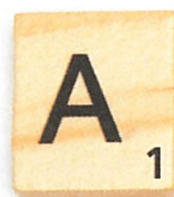

konsonanter

Vi bruker ikke bokstavene c, q, w, x og z så mye på norsk, og mest i ord fra andre språk:

➔ cirka, WC, CD, zero, pizza, xylofon

Liker du å spille Scrabble? På norsk får du mange poeng for C og W!

1 FLERE BOKSTAVER KAN BLI ÉN LYD

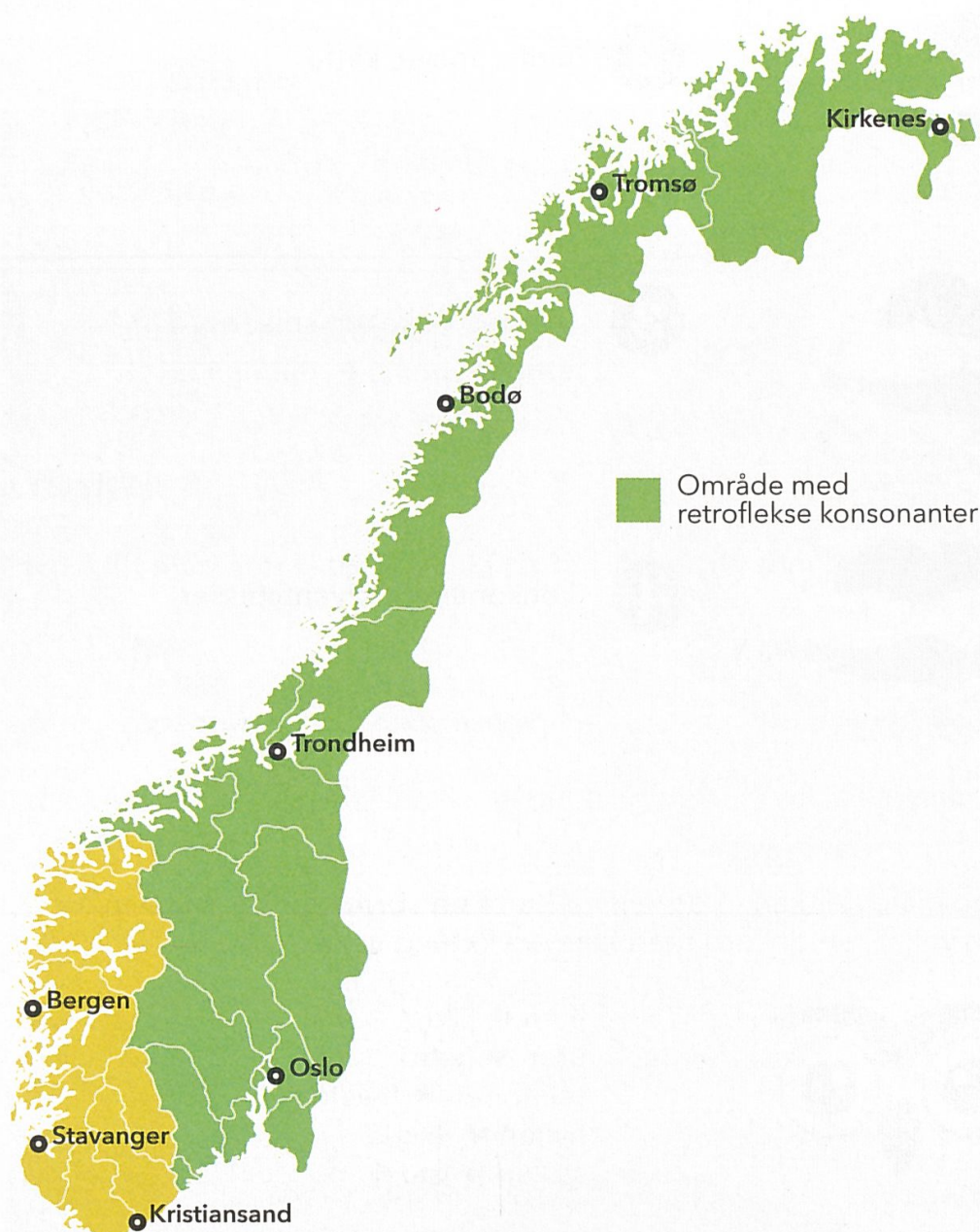
Vanligvis skriver vi én lyd med én bokstav, men noen lyder skriver vi med flere bokstaver.

VI SKRIVER	VI SIER (LYDSKRIFT)	EKSEMPLER
ng	[ŋ]	seng [seŋ], lenge [leŋe]
skj	[ʃ]	skjørt [ʃørt], skjære [ʃæ:re]
sj	[ʃ]	sjal [ʃa:l], sjanse [ʃanse]
sk (foran -i og -y)	[ʃ]	ski [ʃi:], sky [ʃy:]
kj, tj	[ç]	kjøre [çø:re], kjole [çu:le] tjue [çʌ:e], tjene [çe:ne]
k (foran -i og -y)	[ç]	kirke [çirke], kino [çi:nu], kyss [çys], kylling [çylin]

Mange dialekter trekker sammen *r* med *d*, *t*, *s*, *n* og *l*. De lager en retrofleks lyd ved å bøye tungespissen oppover og bakover.

ferdig → [fæɖi]
bort → [boɖ]
mars → [maɖ]
barn → [baɳ]
herlig → [hæɭi]

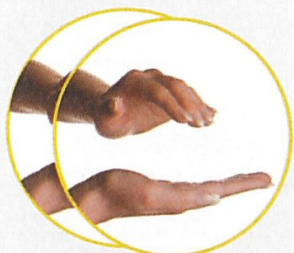

STAVELSER

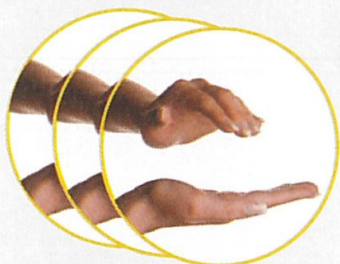
En vokal eller en diftong er *kjernen* i en stavelse. Vi kan klappe én gang for hver stavelse i et ord.

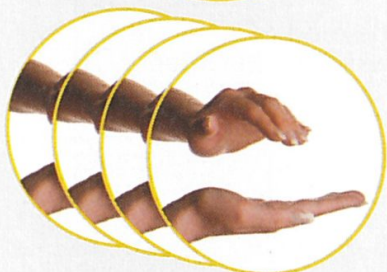
1 gutt, barn, kopp, gå

2 jente, spiser, kaffe

3 alfabet, viskelær, spisebord

4 konsonanter, blyantspisser

I mange dialekter kan *-n* og/eller *-l* bære en stavelse på samme måte som en vokal i en del ord med lang, trykketung vokal:

liten → [li:tɿ]
uten → [u:tɿ]
telefonen → [telefo:nɿ]
hyllen → [hy:lɿ]
stolen → [sto:lɿ]

TRYKK

1 TRYKK I ORD

Alle ord har trykk. I et ord med flere stavelser vil bare én av stavelsene ha trykk.

En stavelse *med* trykk kaller vi en *trykk tung* stavelse. En stavelse *uten* trykk kaller vi en *trykk lett* stavelse.

jente ➔ **jente**

trykk tung
stavelse

jente

trykk lett
stavelse

trykk tung
stavelse

konsonanter

trykk lette
stavelser

alfabet ➔ alf**abet**

konsonanter ➔ konson**anter**

LYDSKRIFT

I lydskrift markerer vi trykk med ['] foran stavelsen som har trykk:

jente	['jente]
alf abet	[alfa'be:t]
konson anter	[kunsu'nanter]

I trykk tunge stavelser skiller vi mellom lang og kort vokal. Vokaler i trykk lette stavelser er alltid korte.

2 TRYKK I SETNINGER

I en setning vil bare noen av ordene ha trykk.

Ord med mye innhold har vanligvis trykk. For eksempel er navn (Frida, Even) trykktunge ord, men pronomene (hun, han) er trykklette.

Frida kommer fra Oslo.

➔ **Frida** kommer fra **Oslo**. ['fri:da kɔmɛr frɑ 'uslu]

Nå bor hun i Bergen.

➔ Nå bor hun i **Bergen**. [nɑ bɔr hʉn i 'bærgɛn]

Frida er tjue år.

➔ **Frida** er **tjue år**. ['fri:da ær 'tʃu:e 'o:r]

Hun har mange venner.

➔ Hun har **mange venner**. [hʉn har 'mɑŋe 'vɛnɛr]

Oversett setningene ovenfor til ditt språk.
Hvilke ord legger du trykk på?

3 EMFATISK SETNINGSTRYKK

Noen ganger vil vi legge *ekstra* trykk på noen ord for å få fram en bestemt mening. Det kaller vi *emfatisk trykk*:

Even spiser middag **hjemme** i dag. (Ikke på restaurant!)

Even er **rørlegger**. (Ikke snekker!)

Han kommer fra **Bergen**. (Ikke fra Oslo!)

- Når kommer **legen**?

- **Jeg** er lege.

- Er **du** lege? Nei, du er **sykepleier**.

- **Nei**, jeg er **lege**.

SKILLETEGN OG STOR OG LITEN BOKSTAV

- B stor bokstav
- b liten bokstav
- . punktum
- , komma
- ? spørsmålstegn
- ! utropstegn

Vi bruker stor bokstav i starten av ny setning.

Vi bruker stor bokstav i navn på personer og steder.

hvor kommer du fra even
jeg kommer fra bergen
det regner mye i bergen
i forrige uke regnet det hver dag

Hvor kommer du fra, Even?
Jeg kommer fra Bergen.
Det regner mye i Bergen.
I forrige uke regnet det hver dag!

Hvordan er dette på ditt morsmål? Bruker du stor og liten bokstav? Bruker du skilletegn?

KAPITTEL 2

ORD OG ORDKLASSER

A1-A2 B1-B2

Substantiv

Det er et **hus**.

Even kjører **motorsykel**.

Pronomen

Jeg heter Frida.

Han heter Even.

Adjektiv

Det er en **rød** ball.

Kaffen er **varm**.

Determinativer

Vil du ha **denne** buksa?

Hun kjøper **tre** epler.

Verb

Han **leser**.

Han **sover** som en stein.

Adverb

Han løper **fort**.

Han vil **ikke** spise grønnsaker.

Spørreord

Hva er klokka?

Hvor bor du?

Preposisjoner

Ballen ligger **mellom** stolene.

Koppen står **på** bordet.

Konjunksjoner

Det regner **og** blåser.

Vil du ha kaffe **eller** te?

Subjunksjoner

Heter **han** Even?

Hun spør **om** han heter Even.

Jeg trenger paraply **fordi** det regner.

Interjeksjoner

Æsj, denne melka er sur!

«**Nøff, nøff!**»

SUBSTANTIV: HVA ER DET?

en stol

en gutt

ei bok

et hus

et tre

et land

en utsikt

en kjærlighet

Substantiv er navn på ting, personer, situasjoner, følelser og tilstander. Noen substantiv er *konkrete*: et hus, en gutt, ei bok. Noen substantiv er *abstrakte*: en utsikt, en kjærlighet.

1 EGENNAVN OG FELLESNAVN

Vi deler substantiv i *egennavn* og *fellesnavn*.

Egennavn er navn på personer og steder. Egennavn har stor forbokstav: Frida, Even, Ali, Norge, Bergen, Damaskus, Syria

Vi skriver også navn på merkevarer med stor bokstav: Apple, Toro, Findus

Fellesnavn har liten forbokstav: hund, katt, hus, bil

Måneder er fellesnavn og har liten forbokstav: januar, mai, desember ...

Dager er fellesnavn og har liten forbokstav: mandag, onsdag, søndag ...

2 UBESTEMT ARTIKKEL: EN, EI, ET

EN (MASKULIN/ HANKJØNN)	EI (FEMININ/ HUNKJØNN)	ET (NØYTRUM/ INTETKJØNN)
en gutt	ei jente	et barn
en stol	ei dør	et hus
en kopp	ei skjorte	et eple
en kjole	ei lampe	et bilde

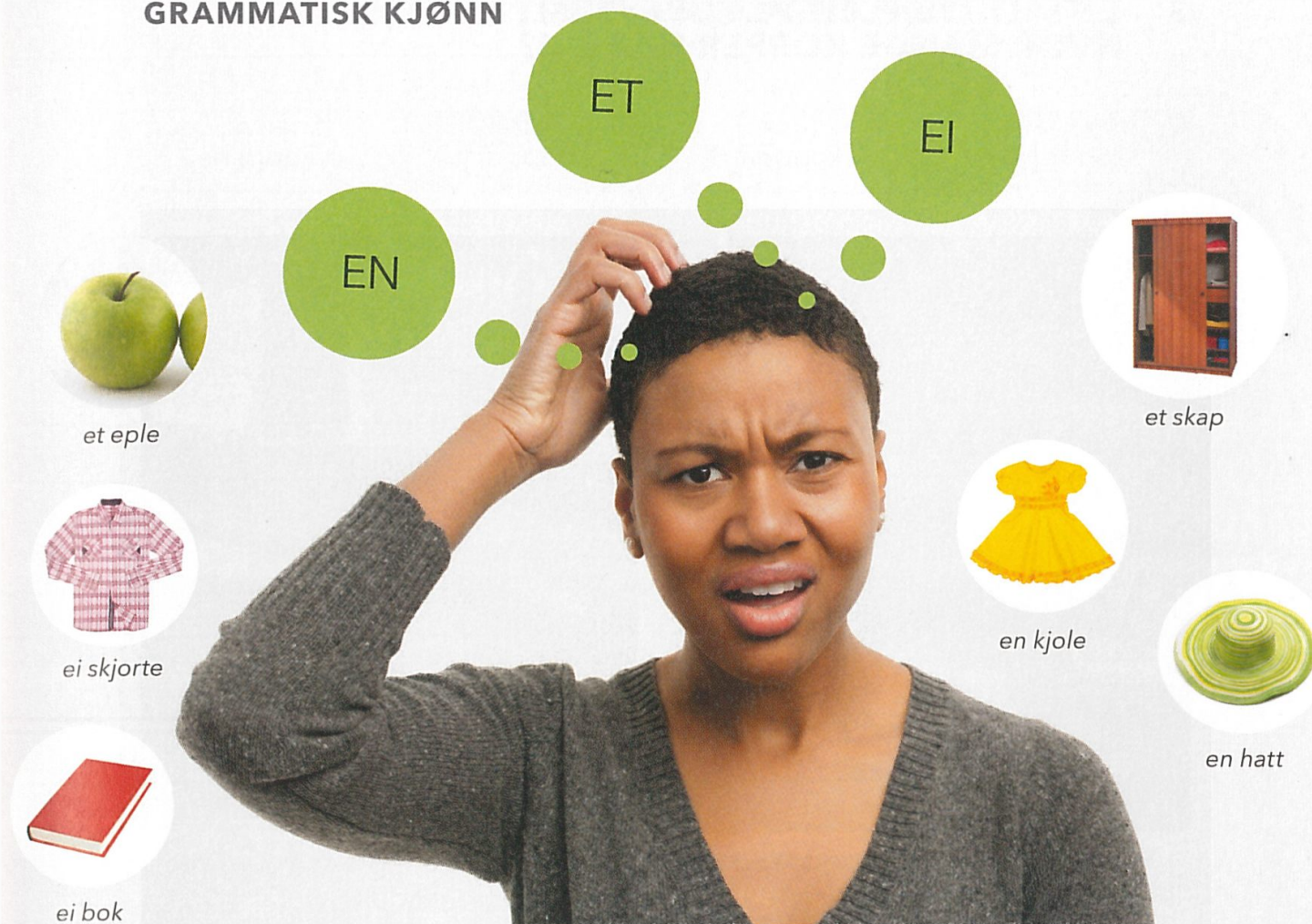
Substantiv på norsk deler vi i tre grupper (kjønn): hankjønnsord, hunkjønnsord eller intetkjønnsord.

Vi kan bruke artikkelen **en** sammen med hunkjønnsord, men vi kan *ikke* bruke artikkelen **ei** sammen med hankjønnsord:

ei dør / en dør

en mann

GRAMMATISK KJØNN

Noen få substantiv på norsk har *logisk kjønn*: ei dame, en mann, ei jente, en gutt.

Noen substantiv er laget av andre ord ved at det er lagt til en endelse: å bake (verb) ➔ en baker (person). Da kan *endelsen* (suffikset) bestemme kjønn: en baker**er**, en trafik**k**, en million**ær** ...

Ellers har substantivene på norsk *grammatisk kjønn*. Med grammatisk kjønn kan vi ikke se på substantivet og vite hvilken artikkel det skal ha. Derfor må vi lære *artikkel og substantiv sammen*.

<p>ei jakke</p> <p>et eple</p> <p>en hund</p>	<p>a jacket</p> <p>an apple</p> <p>a dog</p>	<p>áo khoác</p> <p>trái táo</p> <p>con chó</p>	<p>→ ? ←</p> <p>Hva sier du på ditt språk? Bruker du artikler?</p>
---	--	--	--

3 ENTALL OG FLERTALL UBESTEMT FORM: HVOR MANGE KOPPER HAR DU?

en kopp

koppen

kopper

koppene

- Hvor mange agurker trenger du, Even?
- Jeg trenger en agurk.
- Hvor mange tomater trenger du, Even?
- Jeg trenger tre tomater.

- Hvor mange vinduer er det i stua?
- Det er fire vinduer i stua.

		ENTALL (1)	FLERTALL (2, 3, 4, ...)
HANKJØNN: EN		en tomat	tomater
HUNKJØNN: EI		ei hytte	hytter
INTETKJØNN: ET	én stavelse i entall	et hus	hus
	to eller flere stavelser i entall + -e	et eple	epler
	to eller flere stavelser i entall	et vindu	vindu/vinduer

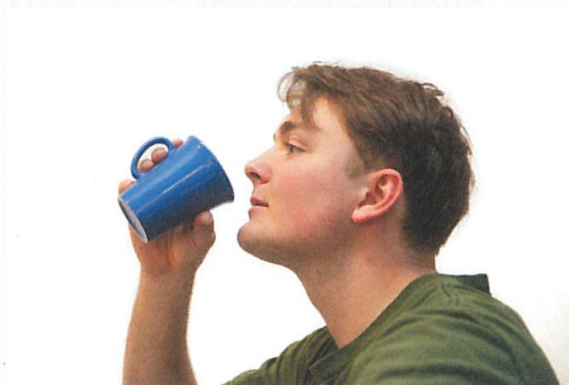
4 ENTALL BESTEMT FORM: KOPPEN ER BLÅ

en kopp

koppen

kopper

koppene

Koppen er blå.

Hytta er koselig.
Hytta ligger ved sjøen.

Solrun og Ola har et hus på Sandsli.
Huset er stort.

HANKJØNN (EN):

en kopp

koppen

HUNKJØNN (EI):

ei hytte

hytta

INTETKJØNN (ET):

et hus

huset

5 FLERTALL BESTEMT FORM: KOPPENE ER SKITNE

en kopp

koppen

kopper

koppene

- Uff, alle koppene er skitne.
- Du må vaske koppene, Even!

- Pærene ser gode ut!
- Vær så god! Bare forsyn deg!
- Tusen takk.

ALLE KJØNN (EN, EI, ET): -ene (koppene, dørene, eplene, kjolene)

6 UBESTEMT OG BESTEMT FORM

Substantiv har alltid en *referent* (konkret eller abstrakt) i verden:

Når jeg sier BIL, vet du at jeg tenker på , men du vet ikke *hvilken* jeg tenker på.

Først presenterer vi en informasjon i ubestemt form. Da er informasjonen *ny*. Etterpå gjentar vi informasjonen i bestemt form. Da er informasjonen *kjent*:

?

NY INFORMASJON

en bil
ei venninne
et hus
to hatter

= ubestemt form

!

KJENT INFORMASJON

bilen
venninna
huset
hattene

= bestemt form

Farmor har en bil. Bilen er gammel.

Frida har ei venninne. Venninna heter Ada.

Solrun og Ola har et fint hus. Huset ligger på Sandsli utenfor Bergen.

I dag har Petra laget to hatter. Hattene er veldig fine.

FRIDAS FARMOR = FARMORA TIL FRIDA

Noen ganger bestemmer *ordene i setningen* om vi skal bruke bestemt form eller ubestemt form:

Fridas farmor er hyggelig.
= Farmora til Frida er hyggelig.

Muzzis hus er gammelt.
= Huset til Muzzi er gammelt.

Evens kopper er skitne.
= Koppene til Even er skitne.

Fridas farmor = Farmora **til** Frida

Muzzis hus = Huset **til** Muzzi

Evens kopper = Koppene **til** Even

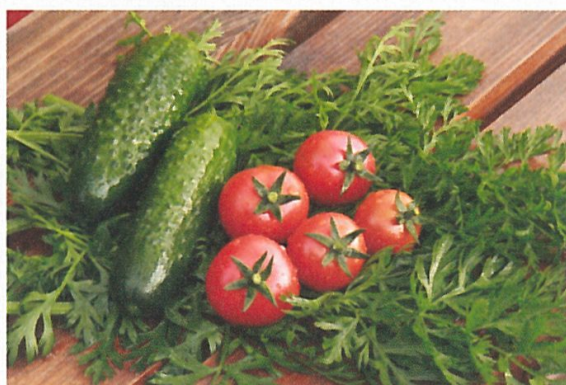

FIRE AV JENTENE OG FEM AV GUTTENE

Noen ganger forteller vi om *et utvalg* av noe annet. Da bruker vi *av + bestemt form*:

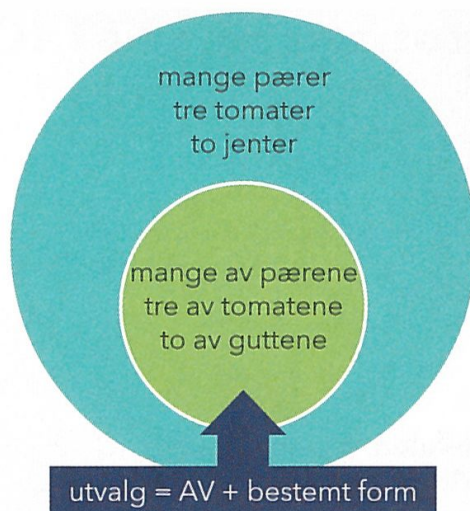
Pærene ser gode ut! Jeg tar fire av pærene.

Skal vi se ... Jeg trenger en av agurkene og tre av tomatene til denne salaten.

Her er et bilde av noen jenter og noen gutter. To av guttene har kort hår. Ei av jentene har mørkt hår.

7 BØYNINGSSKJEMA

	ENTALL (1)		FLERTALL (2, 3, 4 ...)	
	ubestemt form	bestemt form	ubestemt form	bestemt form
EN	en kopp en okse	koppen oksen	kopper okser	koppene oksene
EI	ei dør ei jakke	døra jakka	dører jakker	dørene jakkene
ET	et hus et teppe	huset teppet	hus tepper	husene teppene
		-en/-n -a -et/-t	-er/-r -/-er/-r	-ene/-ne

UREGELRETT BØYNING

	ENTALL (1)		FLERTALL (2, 3, 4 ...)	
	ubestemt form	bestemt form	ubestemt form	bestemt form
Vokalen skifter i flertall	ei bok en fot en mann ei hånd ei tå et kne et tre	boka foten mannen hånda tåa kneet treet	bøker føtter menn hender tær knær trær	bøkene føttene mennene hendene tærne knærne trærne
Ord på -el	en sykkel en vaffel en nøkkel	sykkelen vaffelen nøkkelen	sykler vaffler nøkler	syklene vafflene nøklene
Familieord	ei mor en far ei søster en bror ei datter	mora faren søstera broren dattera	mødre fedre søstrer/søstre brødre døtrer/døtre	mødrene fedrene søstrene brødrene døtrene
Mål og valuta	en/et kilo et gram en meter en liter ei krone en/et øre et pund en dollar en euro	kiloen/kiloet grammet meteren literen krona øren/øret pundet dollaren euroen	kilo gram meter liter kroner øre pund dollar euroer	kiloene grammene meterne literne kronene ørene pundene dollarene euroene

➔ Les mer om substantiv i *På nivå B1-B2*.

PRONOMEN: HVEM ER DET?

1 PERSONLIGE PRONOMEN

SUBJEKTSFORM: JEG HETER FRIDA

Jeg heter Frida.

		SUBJEKTS- FORM
ENTALL	1. person	jeg
	2. person	du
		han
	3. person	hun
		den
		det
FLERTALL	1. person	vi
	2. person	dere
	3. person	de

Hei! **Jeg** heter Frida.
Hva heter **du**?

Jeg heter Ada.

Hun heter Selma.

Han heter Henrik.

Bor **dere** sammen?

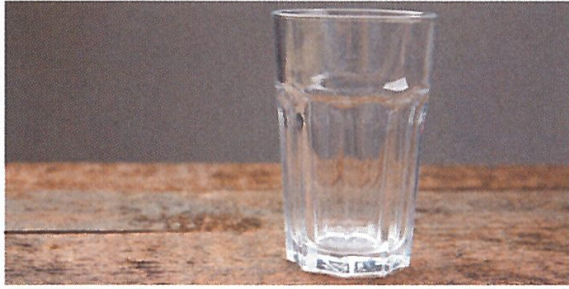
Ja, det gjør **vi**. **Vi** bor
i en koselig leilighet i
Sandviken.

Er Selma og Petra
gift?

Nei, men **de** bor
sammen. Selma er
enke, og Petra har
aldri vært gift, tror jeg.

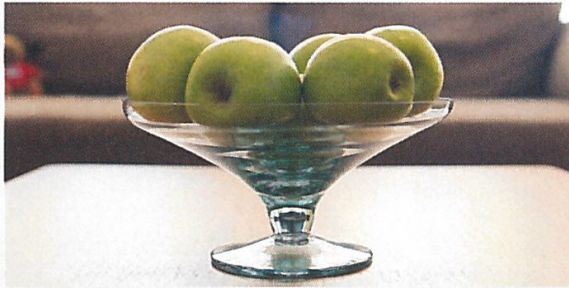

Hvor er glasset? **Det** står på bordet.

Hvor er koppen? **Den** står på bordet.

Hvor er eplene? **De** ligger i skålen.

Jeg snakker norsk.
Jeg snakker ikke
spansk.

Hablo español.
No hablo noruego.

Я говорю по-русски.
Я не говорю
по-норвежски.

Hva sier du på ditt språk? Bruker du personlig pronomen, eller bruker du bare verb?

OBJEKTSFORM: KAN DU HJELPE MEG?

		OBJEKTSFORM
ENTALL	1. person	meg
	2. person	deg
		han/ham
		henne
	3. person	den
FLERTALL		det
	1. person	oss
	2. person	dere
	3. person	dem

Unnskyld, kan du hjelpe meg litt?

Kan jeg hjelpe deg?

Ja, gjerne. Jeg ser etter en enkel, svart hatt. Har du det?

Petra hjelper **henne**.

Kan du hjelpe meg litt, Simon?

Han hjelper **ham**.

Kan jeg hjelpe dere?

Ja, kan du hjelpe oss med dette kartet? Vi finner ikke veien til Akvariet.

Even hjelper **dem**. De finner ikke veien til Akvariet.

REFLEKSIV FORM: HUN VASKER SEG (A2)

		REFLEKSIV FORM
ENTALL	1. person	meg
	2. person	deg
	3. person	seg
FLERTALL	1. person	oss
	2. person	dere
	3. person	seg

Hun vasker **seg**.

Han barberer **seg**.

Hun pynter **seg**.

Jeg gleder **meg** til i kveld. Ada og jeg skal på konsert på «Kvarteret».

Gleder dere **dere** til Frida skal flytte inn?

Ja, vi gleder **oss** veldig til det. Det blir hyggelig!

De gleder **seg** til Frida skal flytte inn.

Hva sier du på ditt språk? Bruker du refleksive pronomen?

Jeg barberer meg.

I shave.

Я бреюсь.

RESIPROK FORM: DE ER GLAD I HVERANDRE (A2)

Farmor og tante Petra er glad i **hverandre**. De hjelper og støtter **hverandre**.

RESIPROK FORM

	1. person	2. person	3. person
FLERTALL		hverandre	

Vi har bodd sammen i snart 20 år. Vi hjelper og støtter **hverandre**. Det er fint å ha noen å snakke med, ikke sant?

2 BØYNINGSSKJEMA

		SUBJEKTS-FORM	OBJEKTS-FORM	REFLEKSIV FORM	RESIPROK FORM
ENTALL	1. person	jeg	meg		
	2. person	du	deg		
	3. person	han	han/ham		
		hun	henne	seg	
		den	den		
		det	det		
FLERTALL	1. person	vi	oss		
	2. person	dere		hverandre	
	3. person	de	dem	seg	

3 UBESTEMTE PRONOMEN (A2)

man Man trenger paraply hvis det regner.

en En må alltid gjøre det beste en kan.

ADJEKTIV: HVORDAN SER DET UT?

stor ↔ liten

høy ↔ lav

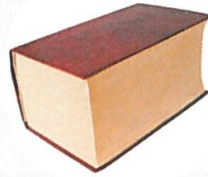
smal ↔ bred

full ↔ tom

ung ↔ gammel

tykk ↔ tynn

hvit, rød, blå, grønn, gul

Vi har ei **fin** hytte. Den ligger ved sjøen. Hytta er **gammel**. Da jeg var **liten**, hadde vi ikke bad på hytta. Vi hadde utedo. Vi måtte hente vann i en **liten** brønn. Nå har vi **kaldt** og **varmt** vann inne, et **lite** bad, ei **stor** stue og et **moderne** kjøkken.

1 UBESTEMT FORM: EI FIN HYTTE - ET FINT HUS

Even har **en fin** motorsykkel.

Vi har **ei fin** hytte.

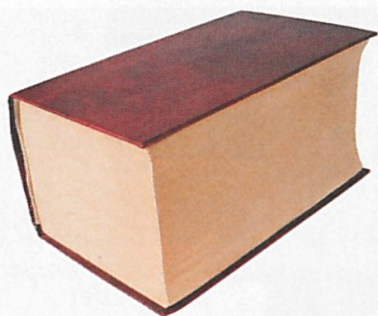
De har **et fint** hus.

Tante Petra har laget mange **fine** hatter.

	EN OG EI	ET	FLERTALL
UBESTEMT FORM	fin	fint	fine
	-	-t	-e

BOKA ER TYKK

Vi kan si:
Frida skal lese ei tykk bok.
Vi kan også si:
Frida skal lese ei bok. Boka er tykk.

Hytta er fin.

Hyttene er fine.

Huset er stort.

Husene er store.

Eplet er godt.

Eplene er gode.

2 BESTEMT FORM: DEN SØTE VALPEN (A2)

Even har lyst på en hund. Even er ofte på hytta, og han elsker å gå på lange turer på fjellet. I går så han en annonse på Internett: «Søt valp til salgs!» Even vil gjerne kjøpe **den søte valpen**. Men han har ikke lov til å ha hund i leiligheten. Mor og far har et stort hus på Sandsli. Kanskje hunden kan bo sammen med mor og far i **det store huset**?

	EN OG EI	ET	FLERTALL
BESTEMT FORM	den fine	det fine	de fine
	den ...-e	det ...-e	de ...-e

3 BØYNINGSSKJEMA

	HANKJØNNSORD HUNKJØNNSORD (EN OG EI)	INTETKJØNNSORD (ET)	FLERTALL
ubestemt form	De har ei fin hytte. Det er fin natur rundt hytta.	De har et fint hus.	I dag har de fine epler på tilbud!
	-	-t	-e
bestemt form	Den fine hytta ligger ved sjøen. De liker den fine naturen rundt hytta.	De kjøpte det fine huset for tre år siden.	De fine eplene er på tilbud i dag.
	den ...-e	det ...-e	de ...-e

UREGELRETT BØYNING (A2)

Noen adjektiv følger ikke regelen i alle formene:

INTETKJØNN

1) Adjektiv som slutter på -sk, *får ikke -t* i intetkjønn (entall):

et norsk flagg
et praktisk hus

Flagget er norsk.
Huset er praktisk.

(MERK: et ferskt brød, et friskt barn)

2) Adjektiv som slutter på -ig, *får ikke -t* i intetkjønn (entall):

et hyggelig besøk
et billig skjørt

Besøket var hyggelig.
Skjørtet er billig.

3) Adjektiv som slutter på enstavelsesord med lang vokal, *får -tt* i intetkjønn (entall) og *kort vokal*:

ny De har kjøpt et nytt hus.
Huset er nytt.

blå Hun vil gjerne ha et blått skjørt.
Skjørtet er blått.

Kort vokal i intetkjønn får også noen adjektiv som har lang vokal, men slutter på -t eller på stum -d:

rød	De bor i et rødt hus.
hvit	Hun vil gjerne ha et hvitt skjørt.

BESTEMT FORM OG FLERTALL

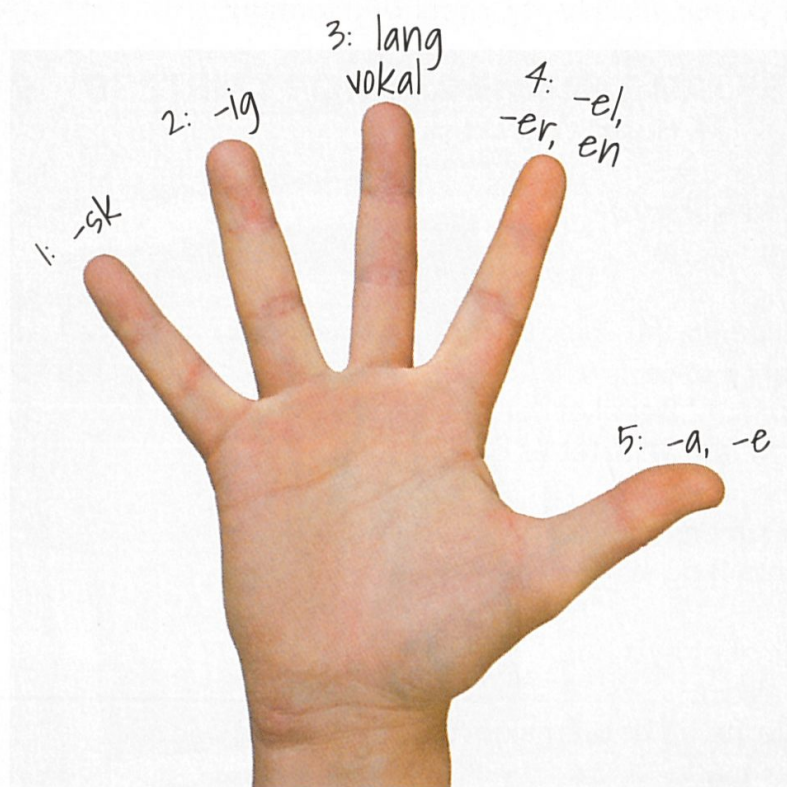
4) Adjektiv som slutter på -el, -en, -er, får -le, -ne og -re i bestemt form entall og i flertall:

vakker	Har du sett den vakre jenta i nabohuset? Alle jenter er vakre.
gammel	De er gamle venner.
åpen	Butikkene er åpne til klokka åtte.

5) Adjektiv som slutter på -a eller -e, får *ikke endelse*:

rosa	Kjolene er rosa.
lilla	Skjerfet er lilla.
moderne	Huset er moderne.

HUSKEREGEL

LITEN (A2)

ENTALL		FLERTALL	
UBESTEMT FORM	BESTEMT FORM	UBESTEMT FORM	BESTEMT FORM
en liten gutt	den lille gutten	to små gutter	de små guttene
ei lita jente	den lille jenta	to små jenter	de små jentene
et lite hus	det lille huset	to små hus	de små husene
liten, lita, lite	lille	små	

Gutten er **liten**.
Jenta er **lita**.
Huset er **lite**.

Guttene er **små**.
Jentene er **små**.
Husene er **små**.

4 GRADBØYNING: FRIDA ER HØYERE ENN FARMOR (A2)

Vi gradbøyer adjektiv når vi skal sammenlikne substantiv:

Dette er Frida.
Hun er 20 år.
Hun er 1,67 meter høy.

Dette er tante Petra.
Hun er 58 år.
Hun er 1,69 meter høy.

Dette er farmor.
Hun er 70 år.
Hun er 1,65 meter høy.

HØY/LAV:

Frida er **høyere** enn farmor, men hun er **lavere** enn tante Petra.

Tante Petra er **høyest**, og farmor er **lavest**.

Hvem er **høyest**?

Er Frida **høyere** eller **lavere** enn farmor?

høy - høyere
høy - høyest

lav - lavere
lav - lavest

UNG/GAMMEL:

Farmor er **eldst**. Hun er 70 år.

Tante Petra er 12 år **yngre** enn farmor.

Frida er ikke så **gammel**. Hun er bare 20 år.

Frida er **ung**.

Hvem er **yngst** av tante Petra og farmor?

Er farmor **eldre** enn tante Petra?

gammel - **eldst**

ung - **yngre**

ung - **yngst**

gammel - **eldre**

5 BØYNINGSSKJEMA GRADBØYNING (A2)

Grunnformen av adjektivet kaller vi *positiv*.

Vi bruker vanligvis *komparativ* for å sammenlikne to (eller flere) substantiver. Vi bruker *enn* sammen med komparativ: høyere *enn*, lavere *enn*

Vi bruker *superlativ* for å peke ut en som er best av flere.

POSITIV	KOMPARATIV	SUPERLATIV
høy	høyere	høyest
lav	lavere	lavest
-	-ere (enn)	-est

Lange adjektiv gradbøyer vi ikke med -ere og -est. Da bruker vi *mer* og *mest*:

sympatisk	Hun er mer sympatisk enn broren. Du er mest sympatisk av alle vennene mine.
fantastisk	mer fantastisk, mest fantastisk
komplisert	mer komplisert, mest komplisert

UREGELRETT BØYNING

	POSITIV	KOMPARATIV	SUPERLATIV
-IG	billig	billigere	billigst
	ung	yngre	yngst
	gammel	eldre	eldst
VOKALSKIFTE	liten	mindre	minst
	stor	større	størst
	lang	lengre	lengst
	god, bra	bedre	best

6 ORDENSTALL: HVILKEN ETASJE BOR EVEN I?

1. første	11. ellevte	21. tjueførste
2. andre	12. tolvte	22. tjuandre
3. tredje	13. trettende	23. tjuetredje
4. fjerde	14. fjortende	24. tjuenfjerde
5. femte	15. femtende	25. tjuenfemte
6. sjette	16. sekstende	26. tjuesjette
7. sjuende/syvende	17. syttende	27. tjuesjuende/tjuesyvende
8. åttende	18. attende	28. tjuåttende
9. niende	19. nittende	29. tjueniende
10. tiende	20. tjuende	30. trettiende
		31. trettiførste

Vi bruker punktum etter ordenstall:

- Hvilken etasje bor du i, Even?
- Jeg bor i 3. etasje.
- Har du heis?
- Nei, jeg har ikke heis, for huset er gammelt.

- Når er du født, Even?
- Jeg er født 19. mai 1995.

➔ Les mer om adjektiv i *På nivå B1-B2*.

DETERMINATIVER (BESTEMMERORD)

Determinativer kaller vi også *bestemmerord*.

Determinativer forteller om substantivets plass i verden.

Vi deler determinativer i tre grupper: *eiendomsord* (possessiver), *demonstrativer* og *kvantorer*.

1 EIENDOMSORD: HVA HETER BROREN DIN?

VANLIG FORM: BROREN MIN HETER HENRIK

Dette er broren **min**. Han heter Henrik.

Broren **hennes** heter Henrik.

Dette er dattera **vår**.

Hva heter dattera **deres**?

Dattera **deres** heter Frida.

Hun heter Frida.

	EIER	EIENDOMSORD (VANLIG FORM)
ENTALL (1)	jeg	min
	du	din
	han	hans
	hun	hennes
FLERTALL (2, 3, 4 ...)	vi	vår
	dere	deres
	de	deres

Min, din og vår bøyer vi etter substantivets kjønn og tall:

en sønn
ei datter
et marsvin
flertall

Jeg har en sønn. Sønnen **min** bor i Trondheim.
Jeg har ei datter. Dattera **mi** bor i Bergen.
Marsvinet **mitt** heter Pelle.
Jeg savner barna **mine**.

Hva heter
marsvinet
ditt, Sofie?

Marsvinet **mitt**
heter Pelle.

	HANKJØNN (EN-ORD)	HUNKJØNN (EI-ORD)	INTETKJØNN (ET-ORD)	FLERTALL
MIN	min	mi	mitt	mine
DIN	din	di	ditt	dine
VÅR	vår	vår	vårt	våre

FAREN MIN = MIN FAR

Vi kan si:

Kjenner du faren min? (substantiv i bestemt form + eiendomsord)

eller

Kjenner du min far? (eiendomsord + substantiv i ubestemt form)

Men vanligvis setter vi eiendomsordet *til slutt*:

Du må hilse på dattera vår.
Vi skal selge huset vårt.
Jeg savner familien min.

REFLEKSIV FORM: HUN BOR HOS FARMORA SI (A2)

Frida studerer i Bergen. Hun bor hos farmora **si**.

Se, så søt han er! Vi elsker sønnen **vår**.

Solrun er bekymret for sønnen **sin**.

Når eieren er *han/hun/de* og *han/hun/de* er *subjekt* i setningen, bruker vi *sin* (se side 43 om *subjekt*):

tenker på

Hun tenker på sønnen **sin**.

tenker på

Hun tenker på sønnen **hennes**.

MANNEN SIN, KONA SI

Sin bøyer vi etter substantivets kjønn og **tall**:

en mann	Hun elsker mannen sin .
ei kone	Han elsker kona si .
et hus	De liker huset sitt .
flertall	De elsker barna sine .

	HANKJØNN (EN-ORD)	HUNKJØNN (EI-ORD)	INTETKJØNN (ET-ORD)	FLERTALL
SIN	sin	si	sitt	sine

BØYNINGSSKJEMA

	EIER	EIENDOMSORD	
		VANLIG FORM	REFLEKSIV FORM
ENTALL (1)	jeg	min, mi, mitt, mine	-
	du	din, di, ditt, dine	-
	han	hans	sin, si, sitt, sine
	hun	hennes	
FLERTALL (2, 3, 4 ...)	vi	vår, vårt, våre	-
	dere	deres	-
	de	deres	sin, si, sitt, sine

2 DEMONSTRATIVER: KAN JEG TA *DENNE* BUSSEN TIL BØNES?

Ser dere **det** krysset der?

Nesten ingen lager **slike** fine hatter lenger.

Hvilken hånd vil du ha, Frida?
Jeg vil ha **den** hånden. **Den** venstre.

Hvem eier **disse** bøkene? Er det du, Frida?

- Frida: Jeg skal til Bønes. Kan jeg ta **denne** bussen da?
Sjåfør: Nei, **denne** bussen går til Laksevåg. Ser du **den** bussen der borte?
Frida: **Den** til høyre eller **den** til venstre?
Sjåfør: **Den** til venstre. Nummer 60. **Den** bussen går til Bønes.

Når vi snakker om noe som er *nær* oss, bruker vi *denne/dette/disse*.

Når vi snakker om noe som er *langt unna*, bruker vi *den/det/de*.

BØYNINGSSKJEMA

EN (HANKJØNN)	EI (HUNKJØNN)	ET (INTETKJØNN)	FLERTALL
den	den	det	de
denne	denne	dette	disse
hvilken	hvilken	hvilket	hvilke
slik	slik	slikt	slike
samme	samme	samme	samme
annen	anna/annen	annet	andre

3 KVANTORER: HVOR MANGE PERLER VIL DU HA?

GRUNNTALL

1	en, ei, et	16	seksten	40	førti
2	to	17	syttten	50	femti
3	tre	18	atten	60	seksti
4	fire	19	nitten	70	sytti
5	fem	20	tjue	80	åtti
6	seks	21	tjueen	90	nitti
7	sju	22	tjueto	100	hundre / ett hundre
8	åtte	23	tjuetre	101	hundre og en
9	ni	24	tjuefire	200	to hundre
10	ti	25	tjuefem	300	tre hundre
11	elleve	26	tjueseks	1000	tusen / ett tusen
12	tolv	27	tjuesju	1100	ett tusen ett hundre
13	tretten	28	tjueåtte	2000	to tusen
14	fjorten	29	tjueni	1000 000	en million
15	femten	30	tretti	1000 000 000	en milliard

Tante Petra trenger perler, fjær og bånd til hattene. Hun kjøper **ti** forskjellige perler. Hun kjøper også **25** fjær i ulike størrelser. Til slutt kjøper hun **fire** meter sølvfarget silkebånd.

NY TELLEMÅTE

I 1951 ble det innført en ny tellemåte i Norge. Da måtte alle som arbeidet i offentlig sektor telle *grunntallene* slik:

tjueen, tjueto, tjuetre, trettien, trettito, førtien, førtito osv.

Men mange bruker fortsatt den gamle tellemåten:

en og tyve, to og tyve, tre og tredve, fire og førti osv.

På den nye tellemåten blir *ordenstallene* (se adjektiv på side 58) slik:

tjueførste, tjueandre, tjuetredje osv.

På den gamle tellemåten ble ordenstallene slik:

en og tyvende, to og tyvende, tre og tredevte osv.

ÅRSTALL

2015 to tusen og femten / tjuet femten

1976 nittensyttiseks

PRISER

Tomater	19,90
Melk	13,80
Hundemat	36,70
Brød	24,90
Kokt skinke	28,30
Sum:	123,60

VI SKRIVER

Tomatene koster kr 19,90.

Melka koster kr 13,80.

Hundematen koster kr 36,70.

VI LESER / VI SIER (LYDSKRIFT)

Tomatene koster nitten kroner og nitti øre.
[tu'ma:tene koster 'niten kruner o 'niti 'ø:re]

Melka koster tretten åtti.
['melka koster 'treten 'oti]

Kjøttdeigen koster trettiseks kroner og sytti øre.
['çøtdeien koster treti'seks kruner o 'søti 'ø:re]

STORE TALL (A2)

5 478 fem tusen fire hundre **og** syttiåtte

23 594 tjuetre tusen fem hundre **og** nittifire

ANDRE KVANTORER

Vil du ha en **hel** eller en **halv** appelsin? Vil du ha et **helt** eller et **halvt** eple?

Jeg trenger **alle** blyantene.

Petra leser **hele** avisa, men det er **ingen** nyheter fra Frankrike i dag.

Farmor lager sjokoladecake. Hun pynter med **mange** bær og **mye** sjokolade.

Frida er på butikken. Hun kjøper **en pakke** egg, **en liter** melk, **to kilo** poteter og **en boks** med bønner.

MANGE ELLER MYE? (A2)

Mange og mye bruker vi slik:

mange + vi kan telle substantivet (glass, liter, kopper, personer, katter, barn, epler ...)

mye + vi kan ikke telle substantivet (vann, kaffe, te, melk, ost, snø ...)

Hvor mye melk trenger du?

Jeg trenger mye melk, men ikke så mye vann.

Hvor mange liter melk trenger du?

Jeg trenger to liter.

Hvor mye sukker vil du ha i kaffen?

Bare litt, takk.

Hvor mange skjeer sukker vil du ha i kaffen?

Jeg tar tre teskjeer, takk.

BØYNINGSSKJEMA (A2)

EN (HANKJØNN)	EI (HUNKJØNN)	ET (INTETKJØNN)	FLERTALL
en	ei	et	-
hel	hel	helt	hele
halv	halv	halvt	halve
noen	noen	noe	noen
ingen /ikke noen	ingen /ikke noen	ikke noe	ingen /ikke noen

Vi bøyer ikke disse kvantorene:

mange, mye, få, alle

Noen ganger kan ord fra andre ordklasser også være kvantorer:

en pakke, en kartong, en liter, et kilo, en boks ...

➔ Les mer om determinativer i *På nivå B1-B2*.

VERB: HVA GJØR DE?

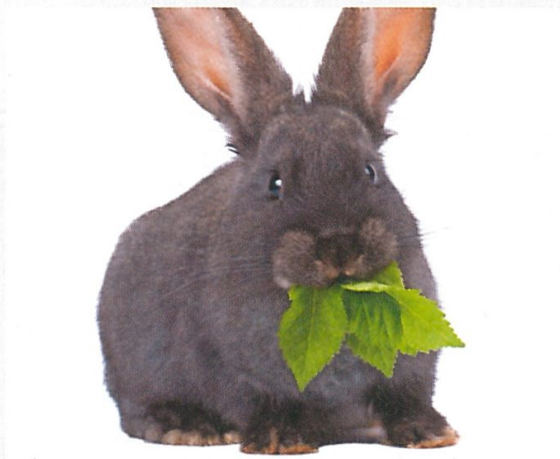
å løpe
Han løper.

å drikke
Hun drikker kaffe.

å sove
Hunden sover.

å spise
Kaninen spiser.

å lese
Han leser.

å sykle
Hun sykler.

1 TID OG VERB: FRIDAS UKE

I dag **er** det onsdag. Jeg **har** fri. Jeg **skal** ikke lese i dag. Jeg **skal** bare **slappe** av!

I forgårs **gikk** jeg en tur sammen med farmor. Det **var** hyggelig!

I går **leste** jeg veldig lenge. Jeg **kom** hjem klokka ti!

I morgen **skal** jeg reise til Oslo. Jeg **skal** besøke mor og far.

På fredag **skal** jeg **treffe** noen venninner. Vi **skal** gå på konsert sammen.

i forgårs

i går

i dag

i morgen

i overmorgen

mandag

tirsdag

onsdag

torsdag

fredag

2 INFINITIV

INFINITIV	PRESENS	PRETERITUM	PRESENS FUTURUM	PRESENS PERFEKTUM	IMPERATIV
å huske	husker	husket	skal huske	har husket	husk!

Infinitiv er verbets grunnform.

Infinitiv bruker vi ofte sammen med **å**: å huske, å spise, å drikke, å begynne

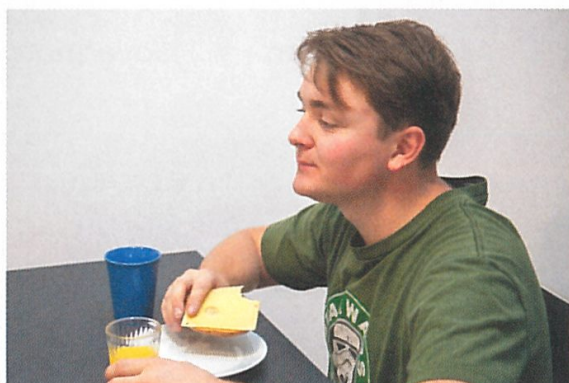
Infinitiv bruker vi sammen med *modale verb* (se side 85) og i *futurumsformer* (se side 77-78).

I ordboka finner du infinitiv, men uten **å**: gjøre, spise, drikke, begynne

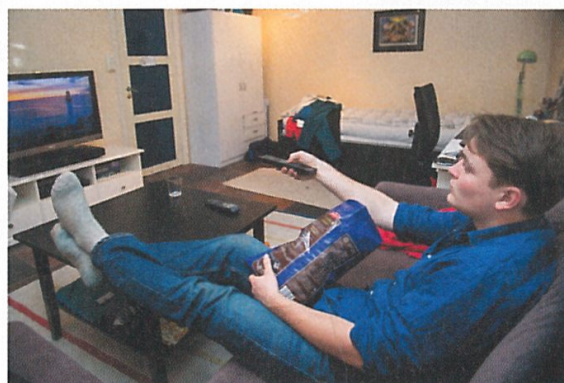
geolog	(s.)	84	geolog
geologi	(s.)	76	geologia
gi	(v.)	88	dać, dawać
gitt	(adj.)	21	zamężna/żonaty
gifte seg		163	wyjść za mąż/ożenić się

3 PRESENS: HVA GJØR DU NÅ?

INFINITIV	PRESENS	PRETERITUM	PRESENS FUTURUM	PRESENS PERFEKTUM	IMPERATIV
å huske	husker	husket	skal huske	har husket	husk!

Han **spiser** frokost.

Han **ser** på TV.

Han **vasker** opp.

Han **leser** nyheter på Internett.

Han **sover**.

De **arbeider**.

HVORDAN LAGER VI PRESENS?

Vi lager presens slik:

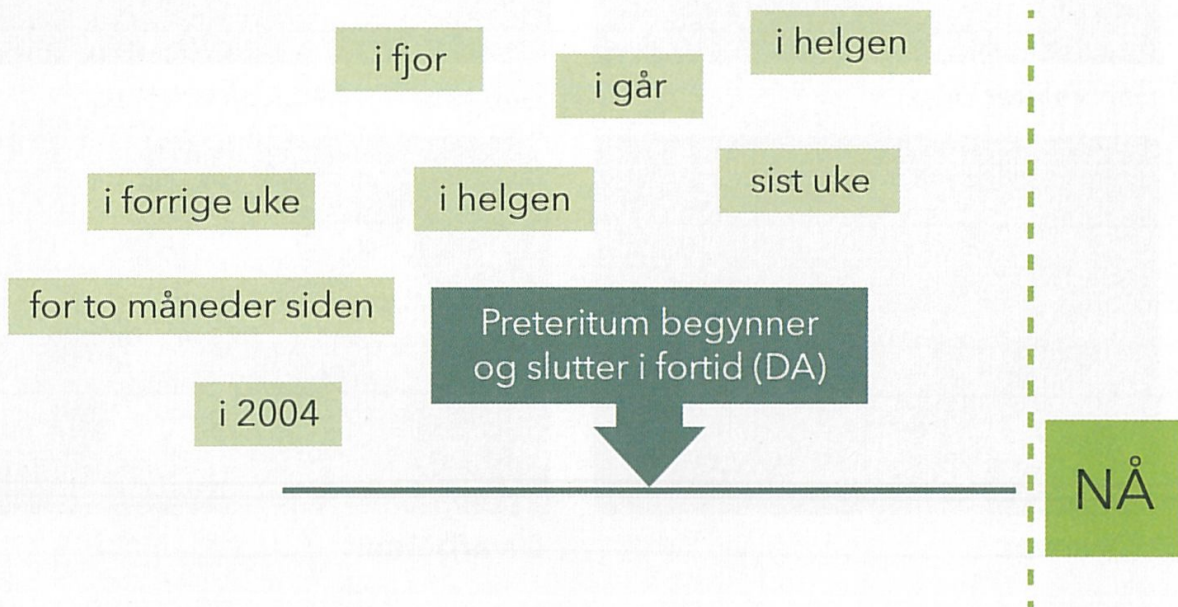
å huske	➔	husker
å vaske	➔	vasker
å gå	➔	går
å drikke	➔	drikker
å se	➔	ser

å gjøre	➔	gjør
å vite	➔	vet
å være	➔	er
å si	➔	sier
å spørre	➔	spør

4 PRETERITUM: HVA GJORDE DU I GÅR?

INFINITIV	PRESENS	PRETERITUM	PRESENS FUTURUM	PRESENS PERFEKTUM	IMPERATIV
å huske	husker	husket	skal huske	har husket	husk!

HVA GJORDE EVEN I GÅR?

Han **trente** fra halv fire til halv fem.

Han **vasket** opp etter middag.

Han **kjøpte** mat på veien hjem etter trening.

I går kveld **så** han en spennende film på TV.

- Når **kom** du til Norge?
- Når **begynte** du på jobb?
- Når **spiste** du middag?
- Hvor **var** du i går?

- Jeg **kom** til Norge i 2008.
- Jeg **begynte** på jobb klokka halv sju.
- Jeg **spiste** middag i firetida.
- Jeg **var** i byen.

HVORDAN LAGER VI PRETERITUM?

Vi lager preteritum slik:

REGELRETTE VERB (GRUPPENE 1-4)

Vi går ut fra verbets *stamme*.

Vi får verbets stamme når vi tar bort trykklett -e fra infinitiv: huske ➔ husk, spise ➔ spis, prøve ➔ prøv

Noen verb slutter ikke på trykklett -e i infinitiv. Da er infinitiv og stamme lik: bo ➔ bo

1: å huske	➔	husk + et	➔	husket
2: å spise		spis + te		spiste
3: å prøve		prøv + de		prøvde
4: å bo		bo + dde		bodde

UREGELRETTE VERB

Uregelrette verb følger ikke regelen for verbgruppene 1-4.

Disse verbene har ofte *vokalskifte* i preteritum: gjorde, drakk, slo, traff

Du finner en liste over uregelrette verb på slutten av dette kapitlet.

5 PRESENS FUTURUM: HVA SKAL DU GJØRE I MORGEN?

INFINITIV	PRESENS	PRETERITUM	PRESENS FUTURUM	PRESENS PERFEKTUM	IMPERATIV
å huske	husker	husket	skal huske	har husket	husk!

- HVA SKAL DU GJØRE I MORGEN, EVEN?

Jeg **skal** arbeide, selvfølgelig.

Etter jobb **skal** jeg trene i en time.

Så **skal** jeg spise middag.

Jeg **skal** gå på kino med noen venner. Vi **skal** se en 3D-film.

Etterpå **skal** vi ta en øl sammen.

HVORDAN LAGER VI PRESENS FUTURUM?

Alle verb har presens av modalverbene *å skulle* eller *å ville* som hjelpeverb (verb 1) i presens futurum.

Vi lager presens futurum slik:

6 PRESENS PERFEKTUM: HVA HAR DU GJORT IDAG? (A2)

INFINITIV	PRESENS	PRETERITUM	PRESENS FUTURUM	PRESENS PERFEKTUM	IMPERATIV
å huske	husker	husket	skal huske	har husket	husk!

- HVA HAR DU GJORT I DAG, FRIDA?

Jeg **har syklet** til og fra universitetet. Jeg **har ikke tatt** bussen i dag!

Jeg **har lest** i fire timer.

Jeg **har vært** på forelesning.

Jeg **har spist** lunsj sammen med Ada.

Even skal spise frokost.

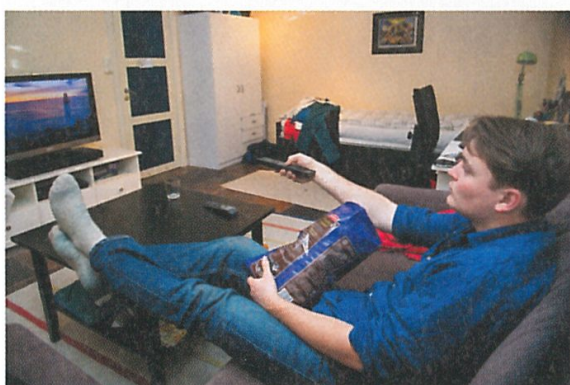
Han spiser frokost.

Han **har spist** frokost.

Even skal se på TV.

Han ser på TV.

Han **har sett** på TV i tre timer.

HVORDAN LAGER VI PRESENS PERFECTUM?

Alle verb har *presens* av å *ha* som hjelpeverb (verb 1) i presens perfektum.

Vi lager presens perfektum slik:

REGELRETTE VERB (GRUPPENE 1-4)

Verb i gruppe 1 skifter ikke i preteritum og presens perfektum:

husket - har husket, arbeidet - har arbeidet, vasket - har vasket

Verb i gruppene 2-4 har -e i preteritum, men *ikke* i presens perfektum:

spiste - har spist, kjøpte - har kjøpt, prøvde - har prøvd, bodde - har bodd

UREGELRETTE VERB

Uregelrette verb følger ikke regelen for verbgruppene 1-4:

har funnet, har gjort, har sett, har stått

Du finner en liste over uregelrette verb på slutten av dette kapitlet.

7 IMPERATIV: RYDD PÅ KJØKKENET!

INFINITIV	PRESENS	PRETERITUM	PRESENS FUTURUM	PRESENS PERFEKTUM	IMPERATIV
å huske	husker	husket	skal huske	har husket	husk!

HVORDAN LAGER VI IMPERATIV?

Vi lager imperativ ved å ta bort trykklett -e. Imperativ er lik verbets stamme (se side 76):

- å huske ➔ husk!
- å leke ➔ lek!
- å spise ➔ spis!
- å gå ➔ gå!
- å gi ➔ gi!

8 PRESENS PERFEKTUM OG PRETERITUM (A2)

Både presens perfektum og preteritum forteller om noe som skjedde i fortida, men på forskjellig måte:

Preteritum bruker vi for å fortelle om handlinger som *begynte* og *sluttet* i fortida. Preteritum viser til et avgrenset tidsrom i fortida.

Presens perfektum bruker vi for å fortelle om en handling i fortida, men vi er ikke opptatt av *når* det skjedde. Det kan være flere grunner til det:

- ➔ Handlingen er *ikke slutt*:
Hun **har bodd** i Bergen i to måneder. (Og hun bor her fortsatt.)
- ➔ Handlingen *forklarer* nåtida:
Jorunn Brit **har bodd** i Kina mange år. Derfor snakker hun kinesisk. Jeg **har vært** syk. Derfor **har** jeg ikke **vært** på skolen, og jeg **har** ikke **gjort** leksene.
- ➔ Jeg er mest opptatt av *handlingen*, ikke tida:
Har du **vasket** opp? (Med andre ord: Er det rent på kjøkkenet?)
Har du **laget** mat? (Med andre ord: Jeg trenger ikke å gjøre det.)
Har du **gjort** leksene? (Med andre ord: Du kan gå ut. Det er OK.)

Even har trent.

Når?

Han trente fra halv fire til halv fem.

Even har kjøpt mat.

Når?

Even kjøpte mat på veien hjem etter trening.

Even har vasket opp.

Når?

Han vasket opp etter middag.

9 UTTRYKSMÅTER

Noen verb bruker vi for å si at noe skjer *akkurat nå*, eller at det *varer en stund*. Noen verb bruker vi ofte sammen med *infinitiv*.

FRIDA SITTER OG LESER

Slik kan vi fortelle at noe skjer *akkurat nå* eller at det *varer en stund*:

å sitte
å stå
å ligge
å gå

+

+

å ...

ligger og leser
sitter og arbeider
står og vasker opp
går og tenker
sitter og snakker
ligger og sover
står og venter

Frida sitter og leser.

Hun satt og leste i går også.

Tante Petra står og vasker opp.

Hun sto og vasket opp i går også.

De går og snakker sammen.

De gikk og snakket sammen i går også.

Even ligger på sofaen og hører på musikk.

Han lå på sofaen og hørte på musikk i går også.

NÅR BEGYNNER DU Å ARBEIDE?

Noen verb bruker vi ofte sammen med infinitiv:

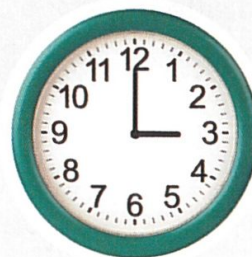
å begynne

Når begynner du å arbeide?
Jeg begynner å arbeide klokka halv åtte.

å slutte

Når slutter du å arbeide i dag?
I dag slutter jeg å arbeide klokka tre.

å like

Even liker å kjøre motorsykkel.

å prøve

Even prøver å trene tre ganger i uka.

å pleie

Frida pleier å ta bussen til byen.

å huske

Har du husket å låse døra?

10 MODALE VERB: KAN, VIL, SKAL OG MÅ

+

KAN

– Unnskyld, kan du hjelpe meg?

Se, pappa! Jeg kan sykle!

Hun kan ikke gå alene.

VIL

– Vil du ha et stykke sjokoladekake?

Han vil ikke spise. Han sier: Nei, nei, nei!

SKAL

Jeg skal reise til Oslo i helgen.

Jeg skal ikke se på TV i kveld. Jeg lover!

+

SKAL

Jeg skal til tannlegen i morgen.

-

Jeg skal ikke noe sted i kveld.
Skal vi se en film på TV?

MÅ

Du må pusse tennene to ganger
hver dag!

Du må ikke spille data hele
natta!

kan
vil
skal
må

+

infinitiv
uten å:
lese
spise
gå

kan ikke
vil ikke
skal ikke
må ikke

+

infinitiv
uten å:
lese
spise
gå

UTTRYKSMÅTER

Noen ganger passer det ikke å bruke *imperativ* (se side 81). Det blir litt uhøflig. Da kan vi bruke modale verb i stedet:

Vask trappa!

Ta tran!

Rett oppgaven til i morgen!

➔ Kan du vaske trappa?

➔ Du må ta tran!

➔ Kan du rette oppgaven til i morgen?

11 BØYNINGSSKJEMA: 80 VERB PÅ A1 OG A2

GRUPPE 1: -ET (20 VERB)

≡ ! ≡ Verbets stamme slutter på 2 konsonanter ➔ gruppe 1

INFINITIV	PRESENS (NÅ)	PRETERITUM (DA)	PRESENS PERFEKTUM (HAR ...)
å arbeide	arbeider	arbeidet	har arbeidet
å dusje	dusjer	dusjet	har dusjet
å elske	elsker	elsket	har elsket
å feire	feirer	feiret	har feiret
å jobbe	jobber	jobbet	har jobbet
å koste	koster	kostet	har kostet
å lage	lager	laget (lagde)	har laget (lagd)
å lukte	lukter	luktet	har luktet
å regne	regner	regnet	har regnet
å rydde	rydder	ryddet	har ryddet
å savne	savner	savnet	har savnet
å slappe av	slapper av	slappet av	har slappet av
å slutte	slutter	sluttet	har sluttet
å snakke	snakker	snakket	har snakket
å sovne	sovner	sovnet	har sovnet
å sykle	sykler	syklet	har syklet
å tørke	tørker	tørket	har tørket
å vaske	vasker	vasket	har vasket
å vente	venter	ventet	har ventet
å våkne	våkner	våknet	har våknet

GRUPPE 2: -TE (20 VERB)

≡ ! ≡ Verbets stamme slutter på 1 konsonant ➔ gruppe 2

INFINITIV	PRESENS (NÅ)	PRETERITUM (DA)	PRESENS PERFEKTUM (HAR ...)
å begynne	begynner	begynte	har begynt
å betale	betaler	betalte	har betalt
å blåse	blåser	blåste	har blåst
å bruke	braker	brukte	har brukt
å høre	hører	hørte	har hørt
å kjøpe	kjøper	kjøpte	har kjøpt
å kjøre	kjører	kjørte	har kjørt
å klare	klarer	klarte	har klart
å leke	leker	lekte	har lekt
å lese	leser	leste	har lest
å like	liker	likte	har likt
å lære	lærer	lærte	har lært
å låne	låner	lånte	har lånt
å reise	reiser	reiste	har reist
å svare	svarer	svarte	har svart
å skjenne	skjenner	skjente	har skjønt
å smake	smaker	smakte	har smakt
å spise	spiser	spiste	har spist
å tenke	tenker	tenkte	har tenkt
å trenge	trenger	tregnte	har trent

GRUPPE 3: -DE (4 VERB)

INFINITIV	PRESENS (NÅ)	PRETERITUM (DA)	PRESENS PERFEKTUM (HAR ...)
å bøye	bøyer	bøyde	har bøyd
å eie	eier	eide	har eid
å leie	leier	leide	har leid
å prøve	prøver	prøvde	har prøvd

GRUPPE 4: -DDE (4 VERB)

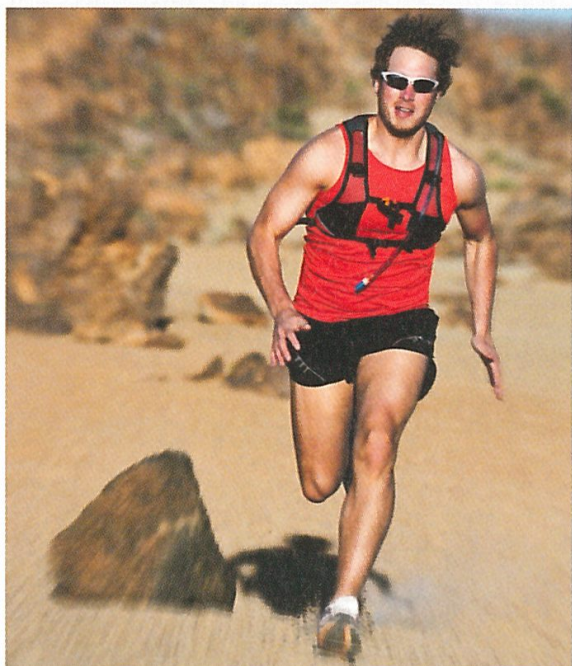
INFINITIV	PRESENS (NÅ)	PRETERITUM (DA)	PRESENS PERFEKTUM (HAR ...)
å bo	bor	bodde	har bodd
å snø	snør	snødde	har snødd
å sy	sy	sydde	har sydd
å tro	tror	trodde	har trodd

UREGELRETTE VERB (32 VERB)

INFINITIV	PRESENS (NÅ)	PRETERITUM (DA)	PRESENS PERFEKTUM (HAR ...)
å dra	drar	dro (drog)	har dradd (dratt)
å drikke	drikker	drakk	har drukket
å finne	finner	fant	har funnet
å forstå	forstår	forsto (forstod)	har forstått
å fortelle	forteller	fortalte	har fortalt
å få	får	fikk	har fått

INFINITIV	PRESENS (NÅ)	PRETERITUM (DA)	PRESENS PERFEKTUM (HAR ...)
å gi	gir	ga (gav)	har gitt
å gjøre	gjør	gjorde	har gjort
å gå	går	gikk	har gått
å ha	har	hadde	har hatt
å hete	heter	het (hette)	har hett
å hjelpe	hjelper	hjalp	har hjulpet
å komme	kommer	kom	har kommet
å le	ler	lo	har ledd
å legge	legger	la	har lagt
å ligge	ligger	lå	har ligget
å se	ser	så	har sett
å selge	selger	solgte	har solgt
å sette	setter	satte	har satt
å si	sier	sa	har sagt
å sitte	sitter	satt	har sittet
å skrive	skriver	skrev	har skrevet
å slå	slår	slo	har slått
å sove	sover	sov	har sovet
å spørre	spør	spurte	har spurt
å stå	star	sto (stod)	har stått
å synes	synes (syns)	syntes	har syntes
å synge	synger	sang	har sunget
å ta	tar	tok	har tatt
å trekke	trekker	trakk	har trukket
å vite	vet	visste	har visst
å være	er	var	har vært

ADVERB: HVORDAN GJØR DE DET?

Han løper **utrolig fort!**

De spiller **pent**, men jeg liker **ikke** denne musikken **så godt**.

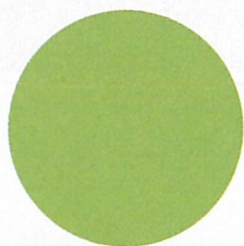
Adverb forteller om *verbet* i setningen. Derfor forteller mange av adverbene om handlingen i *hele* setningen.

Noen av adverbene kan fortelle om andre adverb, om substantiv eller om adjektiv.

1 TID: HUN KOMMER ALLTID FOR SEINT

- Frida kommer **alltid** for seint.
- Frida kommer **ofte** for seint.
- Iblant** kommer Frida for seint.
- Frida kommer **sjelden** for seint.
- Frida kommer **aldri** for seint.

alltid

nesten alltid

ofte

av og til / iblant

sjelden

nesten aldri

aldri

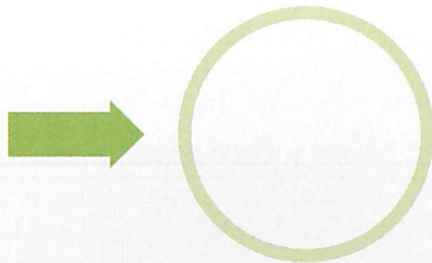

ANDRE TIDSUTTRYKK

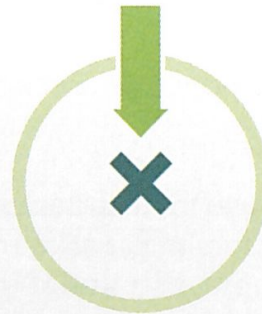
Vi har også andre uttrykk som forteller om tid, men som ikke er *adverb*. Det er for eksempel

- noen ganger
 - av og til
 - forrige uke
 - i går
 - i dag
 - til helgen
 - på fredag
- (se *Tekstbinding*, s. 135)

2 STED: KOM INN!

Verb som viser *bevegelse*:
komme, gå, reise ...

Verb som viser at man er *i ro* på et sted: være, bli, bo, sove, sitte ...

hjem	hjemme
inn	inne
ut	ute
opp	oppe
ned	nede
hit	her
dit	der

Ja, hun er **hjemme**. Døra er åpen nå! Bare kom **opp**!

3 GRAD: DET SMAKER VELDIG GODT!

Farmor: Hvordan smaker maten?

Frida: Det smaker **veldig** godt, farmor. Du er **så** flink til å lage mat. Ikke sant, tante Petra?

Petra: Jo, det er sant. Denne suppa er **virkelig** nydelig, Selma.

4 MÅTE: HAN KJØRER FORSIKTIG

For å si noe om *hvordan* noe skjer (måte), bruker vi adverb: bra, sakte, stille, fort ...

Vi lager også måtesadverb av *adjektiv* ved å bruke intetkjønnsformen (-t): fint, pent, forsiktig, raskt, trygt ...

- Even kjører **sakte**.
- Even kjører **trygt** og **forsiktig**.
- Even kjører **fort**.

Skriv **pent** i boka di!

Ikke snakk så **fort**!

Hør **godt** etter!

5 NEKTING: HAN HAR IKKE RYDDET

Nektingsadverb er *ikke*.

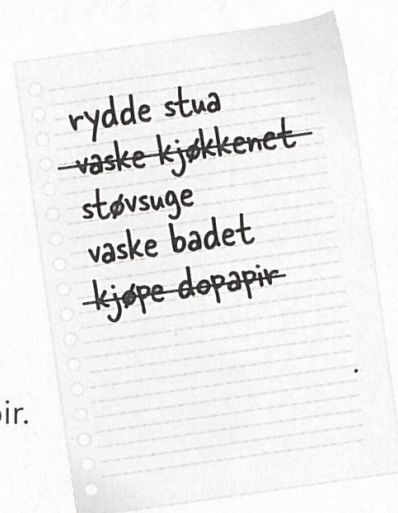
I morgen får Even besøk av mor. Han skal rydde før hun kommer. Han har laget ei liste:

Han har **ikke** ryddet i stua ennå.

Han har vasket kjøkkenet.

Han har **ikke** støvsugd.

Han har **ikke** vasket badet, men han har kjøpt dopapir.

6 MODALE ADVERB: JEG VIL GJERNE HA EN KOPP TE (A2)

Modale adverb forteller om *hele setningen*. Disse adverbene gjør hele setningen mer høflig, mer positiv eller mer usikker:

Jeg vil ha en kopp te.
Hun kommer på festen.

Jeg kan hjelpe deg.

Jeg vil **gjærne** ha en kopp te.
Hun kommer **kanskje** på festen.
Hun kommer **nok** på festen.

Selvfølgelig kan jeg hjelpe deg!

Jeg vil gjerne ha en kopp kaffe.

чашку кофе,
пожалуйста

اود الحصول
على كوب
من القهوة

Quisiera una
tasa de café,
por favor.

Hvordan sier du det på ditt språk når du vil være høflig? Bruker du verbet, eller legger du til et adverb?

7 ADVERB SOM BINDER SAMMEN SETNINGER (A2)

Noen adverb binder sammen setninger.

FORKLARING: DERFOR VIL HUN IKKE GÅ UT

Det regner ute. Det har øst ned i hele dag. **Derfor** vil ikke tante Petra gå ut.

MOTSETNING: LIKEVEL GJØR HUN DET

Det regner ute. Det har øst ned i hele dag. **Likevel** vil Frida ut en tur.

8 OVERSIKT

TID	nå, først, da, etterpå, seinere/senere, nettopp, samtidig, sjelden, ofte, av og til, alltid, aldri, samtidig
STED	hjem, hjemme, opp, oppe, ned, nede, ut, ute, inn, inne, bort, borte, tilbake, her, der
GRAD	så, veldig, ganske, litt ...
MÅTE	fort, sakte, høyt, lavt, forsiktig, fint, stygt ...
NEKTING	ikke
MODALITET	kanskje, selvfølgelig, gjerne, nok
SAMMENBINDING	derfor, likevel

➔ Les mer om adverb i *På nivå B1-B2*.

SPØRREORD: HVEM? HVA? HVOR?

SPØRREORD	SPØRSMÅL	SVAR
HVEM	Hvem er det?	Det er Even.
	Hvem er Simon?	Simon er en av Evens kolleger.
HVA	Hva heter han?	Han heter Even.
	Hva er klokka?	Den er kvart på åtte.
HVOR	Hvor kommer Even fra?	Han kommer fra Bergen.
	Hvor gammel er Even?	Han er 24 år.
HVORDAN	Hvordan er været i Bergen?	Været er dårlig. Det regner.
	Hvordan trives Even på jobb?	Han trives godt. Han har hyggelige kollegaer.
NÅR	Når begynner Even å arbeide?	Klokka kvart på åtte.
	Når kjøpte Even leiligheten i sentrum?	For to år siden.

SPØRREORD	SPØRSMÅL	SVAR
HVILKEN (HVILKET, HVILKE)	Hvilken by bor Even i?	Han bor i Bergen.
	Hvilket yrke har Even?	Han er rørlegger.
	Hvilke interesser har Even?	Han liker å kjøre motorsykkel. Han liker også å gå på tur.
HVORFOR	Hvorfor har Even lyst til å reise jorda rundt?	Fordi han vil se nye steder.
	Hvorfor tar Even på seg regntøy?	Fordi det regner og blåser.
HVOR MANGE	Hvor mange motorsykler har Even?	Han har bare én motorsykkel. Det er nok!
HVOR MYE	Hvor mye tjener Even i måneden?	Jeg vet ikke. Han vil ikke si det.
HVOR OFTE	Hvor ofte reiser Even på hytta?	Annenhver helg.
HVOR LENGE	Hvor lenge har Even bodd alene?	Han har bodd alene i to år.

PREPOSISJONER: JEG ER PÅ FERIE FRA MANDAG TIL FREDAG

1 STED: HVOR?

Katten sitter **på** stolen.

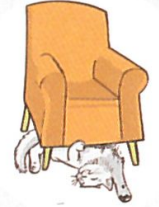
Katten ligger **i** stolen.

Hvorfor gjemmer katten seg **bak** stolen?

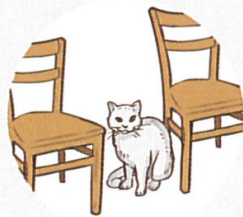
Nå sitter katten **foran** stolen.

Katten ligger **under** stolen.

Fugleburet henger **over** katten.

Katten sitter **mellom** stolene.

Katten går **gjennom** en katteluke.

Katten sitter **ved siden av** stolen.
Katten sitter **til venstre for** stolen.
Stolen står **til høyre for** katten.

I OG PÅ

Vi bruker *på* sammen med steder som stikker *opp* eller *ut*.

Vi bruker *i* sammen med steder som er *inne i noe* eller *nede i noe*.

Mannen står **på** hjørnet.

Mannen sitter **i** hjørnet.

Hun går på tur **på** fjellet.

De bor **i** en dal.

Han sitter **på** taket.

Hun bor **i** huset.

Noen ganger kan det være vanskelig å forklare *på* og *i*. Da må vi lære preposisjonene sammen med ordet:

	I	PÅ	I/PÅ
Hus og hjem	i (en) leilighet i (et) hus	på hybel på (en) gård	
Rom i huset	i stua	på kjøkkenet på soverommet på badet på do	i/på gangen i/på boden
Utenfor huset	i hagen i garasjen	på terrassen på verandaen på altanen på balkongen	
Post, butikk, bank og institusjoner	i banken i barnehage i barnehagen	på postkontoret på skolen på sykehuset på universitetet	i/på butikken

BYER OG STEDER

Sammen med byer, både i Norge og i utlandet, bruker vi vanligvis *i*:

Frida bor **i** Bergen, men foreldrene hennes bor **i** Oslo. Nå er Fridas foreldre **i** London.

Hvis noen bor på ei øy eller et nes, bruker vi vanligvis *på*. Det er fordi øya *stikker opp*, og neset *stikker ut*:

Akvariet i Bergen ligger **på** Nordnes.
De bor **på** Askøy.

Hvis noen bor i ei vik eller en dal, bruker vi vanligvis *i*. Det er fordi vika er *inne i noe* (fjorden), og dalen er *nede i noe* (mellom fjellene):

Farmor og tante Petra bor **i** Sandviken.
Kjenner du noen **i** Gudbrandsdalen?

Vi må ofte spørre dem som bor på stedet, for å få vite riktig preposisjon:

- Hvor kommer du fra?
- Jeg kommer fra Lofoten.

- Er det fint i eller på Lofoten?
- Det er fint *i* Lofoten.

HUSK:

i Nord-Norge
i Sør-Norge
i Midt-Norge

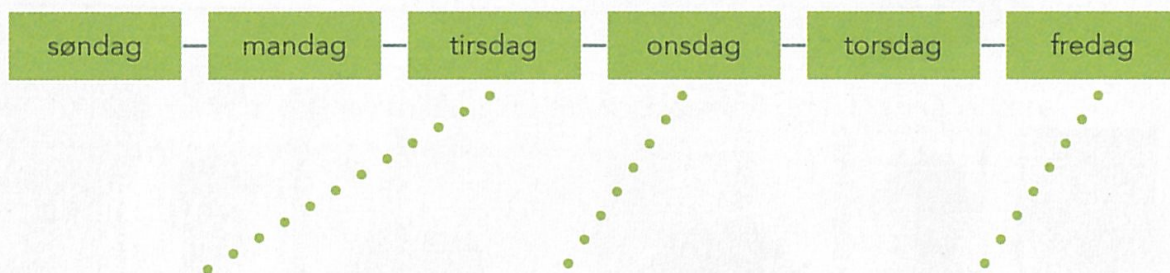
på Vestlandet
på Østlandet
på Sørlandet

2 TID: NÅR?

Even kjøpte leilighet **for** to år **siden**.

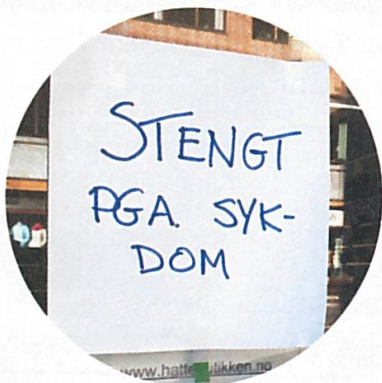
På fredag skal Even og Simon dra på hytta.

Det er tirsdag **i** dag.
På søndag ble tante Petra syk.

Det er onsdag **i** dag.
Tante Petra er syk fremdeles, så butikken har vært stengt **siden** mandag.

Hvor er Petra? Det er fredag **i** dag. Nå har hun vært syk **i** mange dager! Det er ikke alvorlig, håper jeg?

I sommer var det fint vær nesten hele tida. Det er ofte varmt her **om** sommeren.

I vinter var det veldig kaldt! Det er ofte kaldt på Røros **om** vinteren.

Til sommeren skal vi på ferie i Hellas. Det blir herlig!

Dager: på mandag, på tirsdag, på onsdag ...
Måneder: i januar, i februar, i mars ...
Årstider: til, om + bestemt form: til sommeren, om høsten, om våren
i + ubestemt form: i sommer, i vinter
Høytider: til + ubestemt form: til jul, til påske, til nyttår
i + bestemt form: i jula, i påsken, i fasten

3 FASTE UTTRYKK

HVA LETER DU ETTER?

Noen ganger henger preposisjonen sammen med verbet. Her er noen eksempler:

å lete etter	Hva leter du etter?	Jeg leter etter brillene mine.
å se etter	Hva ser du etter?	Jeg ser etter en gave til en god venn.
å høre etter	Hører du etter?	Nei, beklager. Kan du gjenta?
å tenke på	Hva tenker du på?	Jeg tenker på familien min. Jeg savner dem.
å høre på	Hvilken musikk liker du å høre på?	Jeg liker å høre på sør-amerikansk musikk.
å vente på	Jeg venter på læreren min. Jeg må spørre om noe.	
å slå på	Kan du slå på lyset, er du snill?	
å slå av	Husket du å slå av kaffetrakteren før du gikk?	
å lure på	Jeg lurer på om Frida og Even møter hverandre i neste bok.	
å slappe av	Farmor hviler og slapper av etter middag.	

Hva sier du?

Kan du slå av lyset, er du snill?

Apagas la luz, por favor?

Can you turn off the lights, please?

MOTORSYKKELEN *TIL* EVEN

Vi kan bruke *til* for å fortelle hvem som *eier* eller *har noe*:

Even har en motorsyssel. Motorsykkelen **til** Even er gammel.
Frida har ei farmor. Farmora **til** Frida er hyggelig.
Tante Petra har en butikk. Butikken **til** tante Petra ligger i sentrum.

bestemt form + til + X
(Se *substantiv* på side 37.)

FIRE AV AGURKENE

Vi kan bruke *av* for å fortelle *hvor mye* eller *hvor mange* det er *av noe*:

Jeg trenger fire **av** agurkene i posen.
Kjenner du noen **av** vennene hennes?
Jeg har lest mange **av** bøkene hans.

utvalg = av + bestemt form
(Se *substantiv* på side 37.)

HUN DRO TIL BERGEN FOR Å STUDERE

Vi kan bruke *for* + infinitiv (med *å*) for å fortelle *at man vil gjøre noe*:

Hvorfor dro Frida til Bergen? Hun dro til Bergen **for** å studere.
Hvorfor gikk tante Petra i banken? Hun gikk i banken **for** å sette inn penger.
Hvorfor søker Even ny jobb? **For** å få nye arbeidsoppgaver.

HAR DU LYST PÅ KAFFE?

Vi bruker *ha lyst på* sammen med *substantiv*, og *ha lyst til* sammen med *infinitiv* (med *å*):

Har du lyst **på** kaffe?
Har du lyst **til** å begynne på skolen?
Har du lyst **på** ferie?
Har lyst **til** å reise på ferie?

➔ Vil du lese mer om preposisjoner? Se under preposisjoner i *På nivå B1-B2*.

KONJUNKSJONER (BINDEORD)

Konjunksjoner er bindeord. Konjunksjoner binder sammen ord eller setninger.

Vi har fem konjunksjoner på norsk: *og, eller, men, for, så*.

1 OG: EVEN OG SIMON OG MUZZI

Og betyr at vi *legger til* noe:

Jeg vil snakke med Even og Simon og Muzzi.
= Jeg vil snakke med tre personer.

Og betyr **+**.

Og binder sammen ord av samme type:

Jeg vil gjerne ha en kopp te **og** et rundstykke. (substantiv + substantiv)
Han ligger **og** sover. (verb + verb)

Og binder sammen setninger:

Farmor lager mat. Frida dekker bordet.
➔ Farmor lager mat, **og** Frida dekker bordet.

Det blåser. Det er kaldt.
➔ Det blåser, **og** det er kaldt. / ➔ Det blåser **og** er kaldt.

Vi kan ta bort like ord fra siste setning.

2 ELLER: EVEN ELLER SIMON ELLER MUZZI

Eller betyr at vi forteller om *alternativer*:

Jeg vil snakke med Even eller Simon eller Muzzi.
= Jeg vil snakke med én person.

Eller betyr **/**.

Eller binder sammen ord av samme type:

Er det kaldt **eller** varmt? (adjektiv + adjektiv)
Skal vi være ute **eller** inne? (adverb + adverb)
Trenger vi regntøy **eller** paraply? (substantiv + substantiv)
Hva skal Frida bli? Hun skal bli lege **eller** sykepleier. Jeg husker ikke helt.

Eller binder sammen setninger:

Frida skriver SMS til foreldrene. Hun ringer til foreldrene.

- ➔ Frida skriver SMS til foreldrene, **eller** hun ringer til dem.
- ➔ Frida skriver SMS **eller** ringer til foreldrene.

Even skal arbeide i helgen. Even skal besøke foreldrene i helgen.

- ➔ Even skal arbeide i helgen, **eller** han skal besøke foreldrene.
- ➔ Even skal arbeide i helgen **eller** besøke foreldrene.

Vi kan ta bort like ord fra siste setning. (Even = han)

3 MEN: IKKE SIMON, MEN MUZZI

Men betyr at vi forteller om *motsetninger*:

Jeg vil ikke snakke med Simon, men med Muzzi.

Men betyr ↔.

Men binder sammen ord av samme type:

Frida skal ikke bli lege, **men** sykepleier. (substantiv + substantiv)

Jeg bruker ikke melk, **men** sukker i kaffen. (substantiv + substantiv)

Men binder sammen setninger:

Even trives på jobben. Noen ganger kjeder han seg.

- ➔ Even trives på jobben, **men** noen ganger kjeder han seg.

Frida liker å studere i Bergen. Hun savner vennene i Oslo.

- ➔ Frida liker å studere i Bergen, **men** hun savner vennene i Oslo.

Vi setter alltid komma foran *men*!

4 FOR: FOR HAN ER AVDELINGSLEDER DENNE UKA (A2)

For betyr at vi forteller om *grunnen* til at noe skjer:

Jeg må snakke med Muzzi, **for** han er avdelingsleder denne uka.

For binder sammen setninger:

Hun tar på seg regntøy.
Det pøsregner ute.

➔ Hun tar på seg regntøy, **for**
det pøsregner ute.

Farmor leser avisa.
Hun vil følge med i nyhetene.

➔ Farmor leser avisa, **for**
hun vil følge med i nyhetene.

Konjunksjonen *for* betyr det samme som sub-
junksjonen *fordi*, men ordstillingen er ikke lik
etter *for* og *fordi*:

Han kommer hjem igjen, **for** *han trives*
ikke i Polen.

Han kommer hjem igjen **fordi** *han ikke*
trives i Polen.

(Se ordstilling på side 122.)

5 SÅ: SÅ HAN FÅR LITT HØYERE LØNN (A2)

Så betyr at vi forteller om *resultatet* av at noe skjer, eller vi forteller *hvorfor* noe skjer.

Muzzi er avdelingsleder denne uka, **så** han får litt høyere lønn.

Så binder sammen setninger:

Det pøsregner ute.
Hun tar på seg regntøy.

➔ Det pøsregner ute, **så** hun tar på seg regntøy.

Farmor vil følge med i nyhetene. Hun leser avisa.

➔ Farmor vil følge med i nyhetene, **så** hun leser avisa.

Konjunksjonen *så* betyr det samme som adverbet *derfor*, men ordstillingen er ikke lik etter *så* og *derfor*:

Han trives i Polen, **så** han kommer ikke hjem i år.

Han trives i Polen. **Derfor** kommer han ikke hjem i år.

(Se ordstilling på side 122.)

SUBJUNKSJONER (BINDEORD)

Subjunksjoner er bindeord. Subjunksjoner innleder en leddsetning (les om leddsetninger på s. 128). Vi har forskjellige typer subjunksjoner på norsk: *at, om, som, hvis, fordi, når ...*

1 AT OG OM

AT: HAN SIER AT HAN ER RØRLEGGER

Even sier **at** han er rørlegger. Han sier **at** han trives i jobben sin. Even sier **at** han bor i Bergen. Han sier **at** faren er lærer, og **at** moren er ingeniør. Even sier **at** de har ei koselig hytte, og han forteller **at** de reiser på hytta nesten hver helg.

HAN SYNES AT HYTTA ER KOSELIG

Når vi forteller *vår mening om noe*, kan vi bruke *synes + at*:

- Synes du **at** kjolen er fin?
- Han synes **at** hytta er koselig.
- Jeg synes **at** norsk er lett.
- Synes du **at** grammatikk er vanskelig?

OM: MOR SPØR OM HAN SKAL TREFFE SIMON I DAG

Er du på jobb nå?

Skal dere på hytta i helgen?

Skal du treffe Simon i dag?

Jobbet du overtid i går?

Mor ringer til Even. Hun har noen spørsmål. Hun spør **om** han er på jobb nå. Hun spør **om** han skal treffe Simon i dag. Så spør hun **om** de skal på hytta i helgen. Til slutt spør hun **om** han jobbet overtid i går.

VET OM, VET AT

Hvis vi spør om noe, bruker vi *om*. Hvis vi forteller noe, bruker vi *at*.

- ➔ Vet du om:
 - Vet du **om** han har en kjæreste for tida?
 - Vet du **om** han har fått ny jobb?
 - Vet du **om** Even kommer på jobb i dag?

- ➔ Jeg vet at:
 - Jeg vet **at** Frida studerer sykepleie.
 - Jeg vet **at** Even er litt ensom noen ganger.
 - Vet du **at** han har lyst til å reise jorda rundt?

2 SOM

Frida har ei søster. Søstera heter Sofie.

- ➔ Frida har ei søster. Hun heter Sofie.
- ➔ Frida har ei søster **som** heter Sofie.

Sofie har et marsvin. Marsvinet heter Pelle.

- ➔ Sofie har et marsvin. Det heter Pelle.
- ➔ Sofie har et marsvin **som** heter Pelle.

Pelle har et bur. Det står på Sofies rom.

- ➔ Pelle har et bur **som** står på Sofies rom.

Pelle har et lite hus. Det står i hjørnet av buret hans.

- ➔ Pelle har et lite hus **som** står i hjørnet av buret hans.

3 ANDRE SUBJUNKSJONER: FORDI, HVIS, NÅR, DA OG FØR (A2)

FORDI: JEG SPISER FORDI JEG ER SULTEN

Hvorfor spiser du så mye, Frida?

- ➔ Jeg spiser **fordi** jeg er sulten.

Hvorfor drikker du så mye vann, Frida?

- ➔ Jeg drikker vann **fordi** jeg er tørst.

Hvorfor leser du så mye, Frida?

- ➔ Jeg leser **fordi** jeg skal ha eksamen.

Hvorfor legger du deg så tidlig, Frida?

- ➔ Jeg legger meg **fordi** jeg er trøtt.

Vil du bli SYKEPLEIER?

Hvis du er sykepleier, har du mye ansvar.
Hvis du er sykepleier, arbeider du selvstendig.
Hvis du er sykepleier, trives du sammen med mennesker.
Hvis du er sykepleier, gjør du en viktig jobb.

Opptakskrav: Generell studiekompetanse eller realkompetanse. Hvis du er interessert og vil lese mer, se www.studievalg.no

NÅR: RING MEG NÅR DU KOMMER FREM (A2)

Du roper. Jeg kommer alltid.

➔ Jeg kommer alltid **når** du roper.

Det regner. Vi går ikke ut.

➔ Vi går ikke ut **når** det regner.

De skal på hytta. De tar alltid bilen.

➔ De tar alltid bilen **når** de skal på hytta.

DA: DA FRIDA VAR LITA, BESØKTE HUN FARMOR HVER SOMMER (A2)

Da Frida var lita, besøkte hun farmor hver sommer.

Da hun kom fram, hentet farmor henne. Så dro de til hytta i Blomvåg.

Da de kom til hytta, badet de i sjøen, uansett om det var kaldt eller varmt.

Da det ble fredag, kom tante Petra med bussen fra byen. Hun hadde alltid med seg napoleonskake og jordbær.

FØR: SJEKKET DU KOMFYREN FØR VI GIKK? (A2)

Petra: Selma, sjekket du komfyren **før** vi gikk?

Selma: Nei, men jeg sjekket komfyren **før** vi satte oss til bords. Alt i orden.

Petra: Blåste du ut stearinlysene **før** vi gikk?

Selma: Ja, selvfølgelig.

Petra: Hva med TV-en?

Selma: Jeg slo av TV-en **før** vi gikk, ja.

Petra: Uff, jeg begynner visst å bli gammel, Selma.

Selma: For noe tøys, Petra! Du lurert alltid på om du har glemt noe. Det gjør ikke noe!

➔ Vil du lese mer om subjunksjoner? Se På nivå B1-B2.

KAPITTEL 3

SETNINGER

Fortellende setning

Han heter Even.

De sitter på kafé og prater.

Hun går ofte på tur på fjellet.

Spørresetning

Hvem er det?

Vil du ha kaffe eller te?

Bor du i Bakkegata 37c?

Imperativsetning

Gatetun - kjør sakte!

Spis maten din!

Puss tennene hver dag!

Setnings-fragment

Hurra for deg!

Gratulerer med det nye barnet!

Nøff, nøff!

Leddsetning

Jeg bor i Bergen.

Han sier **at han bor i Bergen.**

Jeg tar på meg regntøy **fordi det regner.**

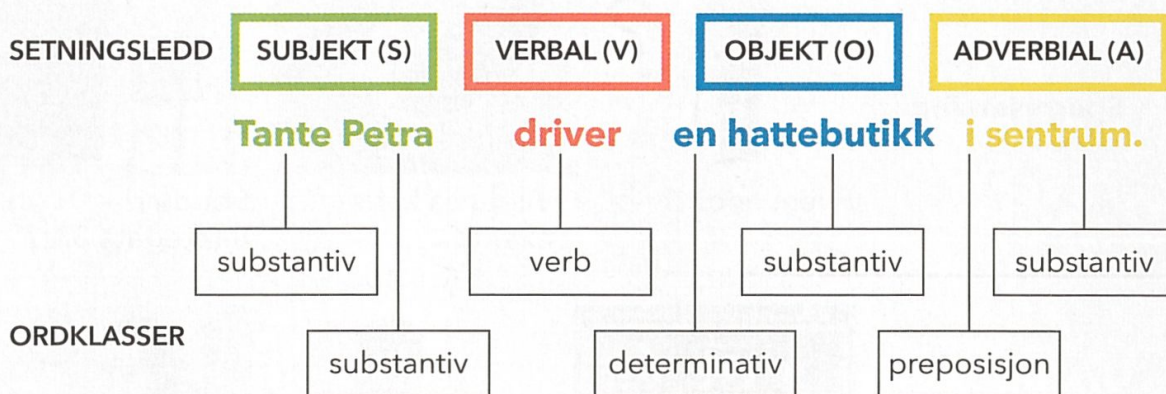

Sofie har et marsvin **som heter Pelle.**

SETNINGSLEDD

Setningsledd og ordklasse er ikke det samme.

Vi deler setninger i *setningsledd*, og vi deler ord i *ordklasser*. Setningsleddene kan inneholde ett eller flere ord fra forskjellige ordklasser.

1 VERBAL

Verbal: Alle setninger må ha verbal. Verbalet er alltid et verb.

Frida **studerer**.

Even **arbeider**.

Han **kjører** motorsykkel.

Liker du fisk?

Even **er** rørlegger.

Tante Petra **driver** en hattebutikk i sentrum.

Boka **ligger** på bordet.

I går **tok** Frida bussen.

For to år siden **kjøpte** han en leilighet i sentrum.

VERB 1 OG VERB 2

Noen ganger er verbalet sammensatt fordi verbet er sammensatt.

Vi kaller det første verbet for *finitt* verb (v1), og det andre verbet for *infinit* verb (V2).

v1 og V2 har forskjellige plasser i setningen (se *setnings skjema* på side 127):

De **skal spise** middag sammen i dag.

De **skal** ikke **spise** middag sammen i dag.

I dag **skal** de ikke **spise** middag sammen.

Har du **lest** denne boka?

Vi **har** ikke **sett** hverandre i det siste.

2 SUBJEKT

Subjekt (S): Nesten alle setninger må ha subjekt. Vi finner **subjektet** i en setning ved å spørre:

Hvem eller hva + verbal?

Frida studerer til sykepleier.

(Hvem studerer? Svar: Frida.)

Farmor lager middag hver dag.

(Hvem lager? Svar: Farmor.)

De skal se en norsk film.

(Hvem skal se? Svar: De.)

Boka ligger på bordet.

(Hva ligger? Svar: Boka.)

3 OBJEKT OG PREDIKATIV (A2)

DIREKTE OBJEKT (DO)

Setninger kan ha **direkte objekt (DO)**. Vi finner objektet i en setning ved å spørre:

Hva (eller hvem) + verbal + subjekt?

Liker du fisk ?	(Hva liker du? Svar: Fisk.)
Tante Petra har en hattebutikk .	(Hva har tante Petra? Svar: En hattebutikk.)
Farmor lager middag hver dag.	(Hva lager farmor? Svar: Middag.)
Even kjører motorsykkel .	(Hva kjører Even? Svar: Motorsykkel.)
Kan du hjelpe meg ?	(Hvem kan du hjelpe? Svar: Meg.)

INDIREKTE OBJEKT (IO)

Setninger kan ha **indirekte objekt (IO)**. Vi finner det indirekte objektet i en setning ved å spørre:

Til eller for hvem + verbal + subjekt + (direkte) objekt?

Tante Petra viser kunden en fin hatt.	(Til hvem viser tante Petra en fin hatt? Svar: Kunden.)
Frida ga farmor blomster.	(Til hvem ga Frida blomster? Svar: Farmor.)
Even skaffet dem billige rørdeler.	(For hvem skaffet Even billige rørdeler? Svar: Dem.)

Vi bruker ofte preposisjonene *til* sammen med det indirekte objektet. Samtidig flytter vi det bakover i setningen:

Frida ga **farmor** blomster.
➔ Frida ga blomster **til farmor**.

PREDIKATIV (PT)

I setninger med verbene *være*, *bli* og *hete* har vi ikke objekt, men **predikativ (Pt)**. Predikativet beskriver subjektet på en eller annen måte. Vi finner predikativet ved å spørre:

Hva (eller hvem) er/blir/heter + subjekt?

Even er **rørlegger**. (Hva er Even? Svar: Rørlegger.)

I går ble Frida **sint**. (Hva ble Frida? Svar: Sint.)

Motorsykkelen hans er **gammel**. (Hva er motorsykkelen hans?
Svar: Gammel.)

Når predikativet er et *adjektiv*, må vi bøye det til *subjektet* (se side 119):

Motorsykkelen hans er gammel. (en gammel motorsykel)

Huset deres er fint. (et fint hus)

Skoene mine er nye. (nye sko)

4 ADVERBIAL OG SETNINGSADVERBIAL

ADVERBIAL (A)

Adverbialer (A) forteller om *tid* eller *sted*, *hvorfor* eller *hvordan* noe skjer. Vi finner adverbialet i en setning ved å spørre:

Hvor eller *når* eller *hvorfor* eller *hvordan* + verbal + subjekt (+ objekt)?

Adverbialene står *først* eller *til slutt* i en setning.

Even og Simon skal **på kino**. (Hvor skal Even og Simon?
Svar: På kino.)

For to år siden kjøpte Even leilighet i sentrum. (Når kjøpte Even leilighet?
Svar: For to år siden.)

Farmor vil gjerne reise **til London**. (Hvor vil farmor reise?
Svar: Til London.)

Hun går **til torget for å kjøpe grønnsaker**. (Hvor går hun? Svar: Til torget.
Hvorfor går hun? Svar: For å kjøpe grønnsaker.)

SETNINGSADVERBIAL (a)

Setningsadverbialer (a) forteller om innholdet i hele setningen. De vanligste setningsadverbialene er *ikke*, *aldri*, *alltid*, *gjærne*, *sjelden* og *ofte*. Setningsadverbialene står etter verbet. Hvis det er flere verb i setningen, står **setningsadverbialet (a)** etter det første verbet (v1):

Muzzi spiser **ikke** svinekjøtt.
Frida har **ikke** ryddet på kjøkkenet i dag.
Tante Petra lager **alltid** middag på søndagene.
Even vil **gjærne** ha en pause nå.
Farmor har **aldri** vært i London.

SETNINGER

1 HELSETNINGER

FORTELLENDE SETNINGER

Alle fortellende setninger må ha verbal og subjekt.

Vanlig ordstilling i fortellende setninger på norsk er subjekt og verbal (og objekt): **SVO**

Even kjører motorsykkel.
Frida kjøper blomster.
Farmor lager middag.

DET-SETNINGER

Alle fortellende setninger på norsk må ha subjekt. Hvis vi ikke har et subjekt til verbet, bruker vi *det*:

Det snør.

Det regner.

Det blåser.

Det er kaldt.

Det er varmt.

Andre eksempler på det-setninger:

Det er riktig.
Det er feil.
Det er i orden.
Det er Even.
Det er langt fra Bergen til Kirkenes.
Det er salg i mange butikker.
Det kryr av mennesker på torget.
Det lukter så godt når farmor lager mat!
Det finnes mange løsninger på dette problemet.

UTBRYTNING (A2)

Noen ganger vil vi legge *ekstra trykk* på ett av setningsleddene, vanligvis **subjektet**.

Vi lager en det-setning:

Presens:
Det er ... som

Even er på hytta nå.

Det er Even som er på hytta nå. (Ikke foreldrene hans!)

Frida kommer hjem klokka fem.

Det er Frida som kommer hjem klokka fem. (Ikke tante Petra!)

Preteritum:
Det var ... som

Even var på hytta i helgen.

Det var Even som var på hytta i helgen. (Ikke foreldrene hans!)

Frida kom hjem klokka fem.

Det var Frida som kom hjem klokka fem. (Ikke tante Petra!)

SPØRRESETNINGER

HV-SPØRSMÅL

Når vi vil ha informasjon om noe, bruker vi spørreord i spørsmålet.

Spørreordet står alltid først i spørsmålet.

SVAR:

Hva lager du?	Grønnsaksuppe. (Jeg lager grønnsaksuppe .)
Hva heter du?	Frida. (Jeg heter Frida .)
Hvem kan snakke fransk?	Tante Petra. (Tante Petra kan snakke fransk.)
Hvor bor du?	I Bergen. (Jeg bor i Bergen .)
Hvilke språk snakker du?	Engelsk og norsk. (Jeg snakker engelsk og norsk .)
Hvorfor legger du deg tidlig?	Fordi jeg er trøtt. (Jeg legger meg tidlig fordi jeg er trøtt .)
Hvordan går det?	Bra. (Det går bra .)
Hvor mye / Hva koster buksa?	249. (Buksa koster 249 kroner .)
Hvor lenge har du bodd i Bergen?	Ett år og to måneder. (Jeg har bodd i Bergen ett år og to måneder .)

JA/NEI-SPØRSMÅL

Når vi vil vite om noe er *riktig eller ikke*, bruker vi ja/nei-spørsmål. Slike spørsmål kaller vi *setningsspørsmål*:

Heter hun Frida?	Ja.
Kommer hun fra Sverige?	Nei.

I tillegg til å svare ja eller nei, kan vi gjenta spørsmålet som fortellende setning:

Heter han Even? Ja. / Ja, han heter Even.
Bor Even i Bergen? Ja. / Ja, han bor i Bergen.
Er han gift? Nei. / Nei, han er ikke gift.

KORTSVAR (GJØRE-STØTTE): JA, DET GJØR JEG

Hvis verbet i ja-/nei-spørsmålet uttrykker noe vi *gjør* (ikke noe vi for eksempel *er* eller *har* eller *kan* eller *skal*), kan vi svare kort med en setning med *å gjøre*:

Bor du i Oslo? Ja. / Ja, det gjør jeg.
Nei. / Nei, det gjør jeg ikke.

	SPØRSMÅL	SVAR
Å GJØRE: gjør/gjorde	Spiser du middag? Spiste du middag? Tar du bussen til skolen? Tok du bussen til skolen?	Ja, det gjør jeg. / Nei, det gjør jeg ikke. Ja, det gjorde jeg. / Nei, det gjorde jeg ikke.
Å VÆRE: er/var	Er du fra Bergen? Var du på kino i går?	Ja, det er jeg. / Nei, det er jeg ikke. Ja, det var jeg. / Nei, det var jeg ikke.
Å HA: har/hadde	Har du barn? Hadde du fri i går?	Ja, det har jeg. / Nei, det har jeg ikke. Ja, det hadde jeg. / Nei, det hadde jeg ikke.

**MODALE
VERB:
skal/skulle
vil/ville
må/måtte
kan/kunne**

Skal du på jobb i dag?
Skulle du vaske huset i går?
Vil du se på TV?
Ville du gifte deg?
Må du gå nå?
Måtte du betale for kaffen?
Kan du hjelpe meg?
Kunne du norsk før du kom hit?

Ja, det skal jeg.
/ Nei, det skal jeg ikke.

Ja, det skulle jeg.
/ Nei, det skulle jeg ikke.

Ja, det vil jeg.
/ Nei, det vil jeg ikke.

Ja, det ville jeg.
/ Nei, det ville jeg ikke.

Ja, det må jeg.
/ Nei, det må jeg ikke.

Ja, det måtte jeg.
/ Nei, det måtte jeg ikke.

Ja, det kan jeg.
/ Nei, det kan jeg ikke.

Ja, det kunne jeg.
/ Nei, det kunne jeg ikke.

IMPERATIVSETNINGER

Setninger med verbet i imperativ kaller vi *imperativsetninger*. I slike setninger trenger vi ikke subjekt.

Vær så god,
forsyn deg!

Ta av deg
skoene!

Sett koppen inn i
oppvaskmaskinen!

SETNINGSSKJEMA FOR HELSETNINGER (A2)

Verbaler har faste plasser i setningen.

Subjekter står i forfeltet eller i midtfeltet.

Predikativer står i slutfeltet, men foran adverbialene.

Objekter står i slutfeltet, men foran adverbialene. Hvis vi har to objekter, kommer det indirekte objektet foran det direkte objektet.

Adverbialer (A) står først eller til slutt. I slutfeltet kan vi ha flere adverbialer etter hverandre. Da setter vi vanligvis stedsadverbialer foran tidsadverbialer.

Setningsadverbialer (a) står midt i setningen.

FORFELT	VERBAL (v1)	MIDTFELT	VERBAL (V2)	SLUTFELT
subjekt (S) eller adverbial (A)		subjekt (S) setningsadverbial (a)		predikativ (Pt) objekt (IO før DO) adverbial (A) (sted foran tid)
Frida	kjøpte			blomster på veien hjem.
På veien hjem	kjøpte	Frida		blomster.
Hun	har	ikke	ryddet	på kjøkkenet i dag.
I dag	har	hun ikke	ryddet	på kjøkkenet.
Hva	har	Frida	kjøpt	i dag?
	Har	hun	ryddet	på kjøkkenet?

V2-REGELEN

I en norsk setning kan det bare være *ett* setningsledd i forfeltet. Derfor må subjektet flytte til *midtfeltet* når det står et adverbial i *forfeltet*. Denne regelen kaller vi *V2-regelen*. Det betyr at verbet (v1) alltid er nummer 2 i en norsk setning:

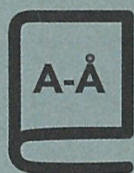
Frida **kjøper** blomster i dag.
→ I dag **kjøper** Frida blomster.
Sola **skinner** i dag.
→ I dag **skinner** sola.

Har du V2-regel på ditt språk?
Oversett setningene ovenfor.
Hvordan blir ordstillingen?

2 LEDDSETNINGER

En leddsetning er et *ledd* i en helsetning eller i et annet setningsledd.

et ledd = en del av noe annet

Leddsetningen starter vanligvis med en *subjunksjon*: at, om, som, fordi, hvis
Leddsetningen kan stå *til slutt* i helsetningen (i *sluttfeltet*):

Jeg kommer hvis du vil.

Vi går ikke ut når det regner.

Det er bra at hun trives i Bergen.

→ Les mer om subjunksjoner i *På nivå B1-B2*.

Leddsetningen kan stå først i helsetningen (i *forfeltet*). Da må vi bruke komma etter leddsetningen.

Hvis du vil, kommer jeg.

Når det regner, går vi ikke ut.

At hun trives i Bergen, er bra.

HVORDAN BRUKER VI LEDDSETNINGER?

Vi refererer:

Farmor spør **om hun skal til byen.**

Hvem skal du treffe?

Hun spør **hvem Frida skal treffe.**

Skal dere på kino?

Hun spør **om de skal på kino.**

Når kommer du hjem?

Og hun spør **når Frida kommer hjem.**

Vi beskriver:

Farmor har ei venninne **som heter Petra.**

Petra har en butikk **som ligger i sentrum.**

Vi forklarer eller forteller:

Even kjører motorsykkel **når han skal på hytta.** Han drar på hytta **fordi han vil slappe av.** Han slapper av **når han går lange turer i fjellet.**

SETNINGSSKJEMA FOR LEDDSETNINGER (A2)

Helsetninger og leddsetninger er litt forskjellige. Noen ganger kan vi se denne forskjellen i ordstillingen:

HELSETNING	LEDDSETNING
Even er rørlegger.	... at Even er rørlegger.
Frida er ikke ferdig med studiene.	... at Frida ikke er ferdig med studiene.
Det regner ikke i morgen.	... hvis det ikke regner i morgen.

HELSETNING**LEDDSETNING**

Vi gikk ut.

... før vi gikk ut.

Kommer du i morgen?

... om du kommer i morgen.

Hva vil du ha å spise?

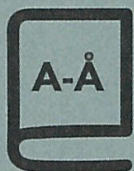
... hva du vil ha å spise.

Vi kan sette opp et skjema for leddsetninger. Det er litt forskjellig fra setningsskjemaet for helsetninger (se side 127):

FORBINDER- FELT	MIDTFELT		VERBAL 1 (v1)	VERBAL 2 (V2)	SLUTTFELT
	subjunksjon	subjekt			
at	Even		er		rørlegger.
at	Frida	ikke	er		ferdig med studiene.
hvis	det	ikke	regner		i morgen.
før	vi		gikk		ut.
om	du		kommer		i morgen.
hva	du		vil	ha	å spise.

3 SETNINGSFRAGMENT

Setninger som ikke er helsetninger og ikke er leddsetninger, kaller vi *setningsfragmenter*:

et fragment = noe som ikke er helt, noe mangler for at det skal bli ferdig

Hei!

Og med deg?

Hvorfor det?

Skål!

Klokka to?

Snakkes!

Velkommen!

Ja da!

➔ Les mer om setninger i *På nivå B1-B2*.

Meny

Forrett
Røkelaks

Hovedrett
Kjøttkaker,
poteter og
ertestuing

Dessert
Jordbær med fløte

KAPITTEL 4

TEKST

TEKSTBINDING

En tekst består av flere setninger. Vi kan binde sammen setninger på forskjellige måter. Her skal vi se på noen av dem.

1 PRONOMEN

Vi bruker ofte *pronomen* for å binde sammen setninger i en tekst. I stedet for å gjenta navn på personer eller ting i en tekst bruker vi pronomen (se side 43):

Petra har en hattebutikk. **Den** ligger i sentrum. **Hun** er ofte i butikken, og hun liker å sitte der og arbeide med hattene sine.

en hattebutikk ➔ den
Petra ➔ hun

Når vi bruker pronomen for å referere, må det være *tydelig* hvem eller hva pronomenet refererer til:

Hver søndag pleier tante Petra, farmor og Frida å spise middag sammen klokka fem. Derfor ble de bekymret da hun ikke kom.

Her er det ikke tydelig hvem som er referansen for *de* og *hun*. Var det Frida som ikke kom? Var det tante Petra og farmor som ble bekymret? I slike situasjoner bør vi gjenta noe for å unngå misforståelse:

Hver søndag pleier tante Petra, farmor og Frida å spise middag sammen klokka fem. Derfor ble de bekymret da Frida ikke kom.

2 BINDEORD

Vi kan bruke forskjellige *bindeord* for å lage sammenheng mellom setninger i en tekst. Det kan være bindeord for *tid* (først, så, til slutt ...), bindeord for *sted* (her, der ...) eller andre bindeord (og, derfor, likevel, på den måten ...).

TID: FØRST, SÅ, ETTERPÅ, TIL SLUTT

På fredag ryddet Even endelig i leiligheten! **Først** kastet han gamle aviser. **Så** satte han på en vaskemaskin med skitne klær. **Etterpå** støvsuget han hele leiligheten. **Til slutt** vasket han opp alle de skitne kaffekoppene på kjøkkenet.

Even er rørlegger. **Først** gikk han på grunnskolen i 10 år. **Så** gikk han to år på videregående skole. **Etterpå** var han i lære i to år. **Så** tok han prøven for fagbrev. Han klarte det, og **da** ble han rørlegger.

STED: DER, I ..., PÅ ..., TIL ...

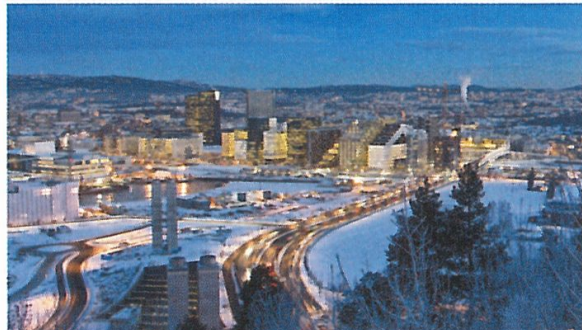
Frida tok bussen **til byen**. **Der** traff hun Ada. De gikk **på kafé** sammen. **Der** drakk de kaffe og kakao.

ANDRE BINDEORD: OG, FORDI, DERFOR, MEN ...

Even bor alene, **og** han liker ikke å rydde. **Derfor** er det ofte rotete hjemme hos Even. **Men** i går ryddet han litt **fordi** mor og far kommer på besøk i helgen.

3 MOTSETNING OG SAMMENLIKNING (A2)

Vi kan også bruke *innholdet* i ordene for å binde sammen tekst.

Frida kommer **fra Oslo**. **Der** er det **kaldt** om vinteren. Even kommer **fra Bergen**. **Der** er det **ikke så kaldt** om vinteren, **men** det **regner** mye. Det er **sjelden kuldegrader**. Det er **ofte varmegrader**. **Av og til snør** det **i Bergen**, **men snøen** ligger **sjelden lenge**. I **Oslo** kan **snøen** ligge i **flere uker**, ja, kanskje **måneder**.

Sammenlikning av **vær**:
kaldt ↔ ikke så kaldt
kuldegrader ↔ varmegrader
regner, snør, snøen

stedsuttrykk (motsetning mellom Oslo og Bergen):

fra Oslo, fra Bergen, i Bergen, i Oslo
der

tidsuttrykk:

sjelden ↔ ofte, av og til
lenge, flere uker, måneder

bindeord for **motsetning**: men

TEKSTER

Når vi leser en tekst, leser vi for å *orientere* oss, for å forstå *informasjon* og *instruksjoner* eller for å ha det hyggelig og oppleve en *fortelling*.

Når vi skriver en tekst, skriver vi til andre eller til oss selv: Vi vil *informere* andre om noe eller *fortelle* dem noe, eller vi *noterer* noe for å huske det senere.

Vi kan skille mellom *tekster som følger et fast skjema* (bundne sjangrer), og *kreative tekster*.

Vi kan *lese* og *forstå* flere typer tekster enn vi kan *skrive*:

	A1		A2	
	Du kan lese 	Du kan skrive 	Du kan lese 	Du kan skrive
Tekster som følger et fast skjema	<ul style="list-style-type: none">• enkle oppslag• enkle instruksjoner og forklaringer med bilder (for eksempel matoppskrift og værmelding med ikoner)• enkle hilsener (for eksempel invitasjoner, takkekort og kondolansekort)	<ul style="list-style-type: none">• enkle hilsener (for eksempel invitasjoner, takkekort og kondolansekort)• enkle oppslag• enkle beskjeder• personlig informasjon inn i enkle skjema	<ul style="list-style-type: none">• oppslag• oppskrifter• enkle instruksjoner, bruksanvisninger og veiledninger• enkle skjematisk oversikter (for eksempel rutetabeller og programoversikt)• enkle brosjyrer• enkle annonser (for eksempel stillingsannonser og boligannonser)• enkle e-poster (for eksempel en møteinnkalling)• enkle avisartikler	<ul style="list-style-type: none">• enkle instruksjoner (for eksempel en matoppskrift)• en enkel søknad• en enkel CV

A1

A2

Du kan lese

Du kan skrive

Du kan lese

Du kan skrive

Kreative tekster

• enkle dikt • enkle beskrivelser med bilder • enkle meldinger og beskjeder (for eksempel SMS)	• enkle meldinger og beskjeder (for eksempel SMS og postkort) • korte og enkle e-poster • ord og enkeltstående setninger om deg selv og familien din • ord og enkeltstående setninger om boligen din og om vanlige gjøremål	• enkle e-poster • enkle tekster om kjente tema • enkle fortellinger • enkle eventyr	• meldinger og beskjeder (for eksempel SMS) • enkle e-poster med vedlegg • enkle tekster om kjente tema • enkle tekster om noe som har skjedd

(Kilder: Læreplan i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere, VOX 2012 og Det felles europeiske rammeverket for språk, UDIR 2011)

1 TEKSTER SOM FØLGER ET FAST SKJEMA

OPPSLAG: HAR DU SETT KATTEN VÅR? (A1 OG A2)

KJENNETEGN:

- Overskrift og tekst.
- Har ofte bilde av det/den/dem som oppslaget gjelder.
- Et oppslag har vanligvis *informasjon* om noe eller en *oppfordring* til å gjøre noe.

MATOPPSKRIFT: KOK OPP UNDER OMRØRING (A1 OG A2)

KJENNETEGN:

- Tredelt: overskrift, liste over ingredienser, instruksjon.
- Kronologisk framstilling av en prosess.
- Verbene står ofte i imperativ.
- Har ofte bilde av matretten.

BLOMKÅLSUPPE MED BACON

4 porsjoner

Ingredienser

- 1 blomkålhode
- 2 laurbærblad
- 1 terning grønnsakbuljong
- 8 dl grønnsakkraft
- 3 ss smør (eller margarin)
- 3 ss hvetemel (eller maismel)
- 2 dl helmelk eller matfløte
- ½ ss sukker
- ½ ts salt
- ¼ ts pepper
- litt finhakket bacon

Slik gjør du:

- 1** Rens blomkålhodet for blader. Skyll det i kaldt vann. Kok blomkålhodet i 25 minutter sammen med laurbærbladene og grønnsakbuljongen. Ta blomkålhodet forsiktig ut av vannet (grønnsakkraften). Legg det i en dyp tallerken. Fjern laurbærbladene og kast dem. Ta vare på 8 dl av grønnsakkraften.
- 2** Smelt smøret i en kjele. Smøret må ikke bli brunt! Rør inn hvetemelet først, og rør inn melken og grønnsakkraften. Tilsett omtrent to desiliter om gangen. Rør ut klumper mellom hver gang. Gi suppen et forsiktig oppkok under omrøring. La den småkoke i et par minutter. Rør av og til. Smak til med salt og pepper.
- 3** Del blomkålhodet i små biter og legg bitene i suppen.
- 4** Stek baconbitene.
- 5** Server suppen i dype tallerkener. Pynt hver tallerken med baconbiter.

Vel bekomme!

INVITASJON: VELKOMMEN TIL PETTERS KONFIRMASJON! (A1)

KJENNETEGN:

- Tredelt: overskrift (kjære ..., velkommen til ...), tekst (informasjon om tid og sted), avslutning (hilsen ...).
- Høflig språkbruk (vi vil med dette ..., vi håper at du ..., vi vil gjerne ...).
- Kan ha bilder eller annen dekorasjon.

Kjære *Frida*.....

Petter skal stå konfirmant i år,
og vi vil med dette invitere deg/dere
til konfirmasjonen hans 28. april.
Først er det seremoni i Stavanger
konserthus kl. 17.00.
Seremonien varer i omtrent en time.
Etter seremonien møtes vi alle sammen
i Ryfylkegata 24 kl. 18.30.
Det blir god mat, drikke, taler og sang.
Vi håper at du/dere har lyst og
mulighet til å komme!

Med vennlig hilsen
Siv og Trond
S.U. innen 1.4.

Velkommen
til Petters
konfirmasjon!

TAKKEKORT: TUSEN TAKK FOR BRYLLUPSGAVEN! (A1)

KJENNETEGN:

- Tredelt: overskrift (kjære ..., til ...), tekst (ofte fast setning: Tusen takk for ... som vi/jeg fikk til ...), avslutning (hilsen ...).
- Kan ha bilder eller annen dekorasjon fra begivenheten det er snakk om.

KONDOLANSEKORT: VI FØLER MED DEG I SORGEN (A1)

KJENNETEGN:

- Tredelt: overskrift (kjære ...), tekst (ofte fast setning: Vi kondolerer og føler med deg i sorgen over ...s bortgang.), avslutning (hilsen ...).
- Høflig og forsiktig språkbruk.

BESKJEDER: KAN DU KJØPE MAT PÅ VEIEN HJEM? (A1)

KJENNETEGN:

- Korte setninger, gjerne setningsfragmenter.
- Imperativ eller modale verb (det kommer an på situasjonen og forholdet mellom den som skriver beskjedene og den som får beskjedene).
- Listeform, kortfattet informasjon.

Sandviken tannlegesenter

Selma Vik
f. 10.9.1949
har time onsdag 4.8. kl. 10.50
hos tannlege Andersen
Gi beskjed senest 48 timer før hvis du
ikke kan møte til timen.

SKJEMA: EGENMELDING (A1)

KJENNETEGN:

- Skjemaet definerer hva som skal være med.
- Viktig vokabular: *personalia, fornavn, etternavn, fødselsdato, sivilstand, sted, dato, underskrift.*

EGENMELDING			
Navn: <i>Even Vang Eilertsen</i>			
Adresse: <i>Bredalsmarken 16, 5006 Bergen</i>			
Fødselsdato: <i>19.5.1995</i>		Ansatt siden: <i>1.1.16</i>	
Sykdomsperiode:	(fra) <i>3.4.18</i>	(til) <i>3.4.18</i>	
Skyldes sykdommen forhold på arbeidsplassen?	JA ☐	NEI ☒	(Hvis ja, forklar på baksiden av arket.)
Sted: <i>Bergen</i>	Dato: <i>5.4.19</i>		
Underskrift: <i>Even Vang Eilertsen</i>			
Lever til nærmeste leder.			
Attestert:			

INSTRUKSJON: TRAKTE KAFFE (A2)

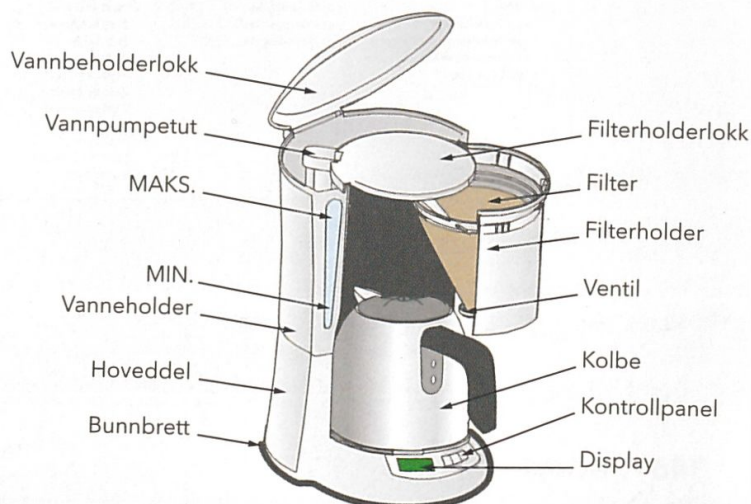
KJENNETEGN:

- Kronologisk framstilling av en prosess.
- Har ofte bilde for å vise tekniske detaljer og navn på ting.
- En instruksjon kan også være en *bruksanvisning* eller en *veiledning*.

Trakte kaffe

- Løft opp lokket og fyll beholderen med vann opptil ønsket antall kopper. Sørg for at vannivået ikke overstiger merket for maks. nivå i vannbeholderen.
- Lukk lokket på vannbeholderen. Vannivåvisningen på kolben indikerer antall kopper.
- Ha i filterkaffe i det permanente filteret eller i et papirfilter. (Ca. 6-7 g kaffe per kopp.)
- Skyv inn filterbeholderen. Sørg for at kolben er riktig plassert.
- Slå på trakteren. Kontrollampen tenn for å indikere at trakteren er på.
- Slå av kaffetrakteren etter trakingen og ta ut kolben.

Oversikt over trakteren

SKJEMATISKE OVERSIKTER: NÅR GÅR BUSSEN? (A2)

KJENNETEGN:

- kortfattet informasjon
- tall og ord (ikke setninger)
- visuelle hjelpemidler (logoer, bilder ...)

Fra Breivik	Mandag – fredag											Lørdag			Søndag			
	5.24	5.54	6.23	6.53	7.23	8.05	10.23	12.23	14.23	16.23	19.53	6.51	11.51	15.51	18.51	10.21	13.21	16.21
Ravnanger terminal	5.36	6.06a	6.35b	7.05	7.35	8.35	10.35	12.35	14.35	16.35	20.05	7.03	12.03	16.03	19.03	10.33	13.33	16.33
Krokåskiftet	5.46	6.16	6.44	7.15	7.45	8.45	10.45	12.45	14.45	16.45	20.15	7.13	12.13	16.13	19.13	10.45	13.43	16.45
Kleppete terminal	5.55	---	---	7.25	7.55	8.55	10.55	12.55	14.55	16.55	20.25	7.25	12.25	16.25	19.25	10.55	13.55	16.55
Storavatnet terminal	6.05	6.26	6.54	7.35	8.05	9.05	11.05	13.05	15.05	17.05	20.35	7.35	12.35	16.35	19.35	11.05	14.05	17.05
Bergen busstasjon	6.20	6.41	7.09	7.50	8.20	9.20	11.20	13.20	15.20	17.20	20.50	7.50	12.50	16.50	19.50	11.20	14.20	17.20

Fra Bergen busst.	Mandag – fredag							Lørdag			Søndag						
	9.08	11.08	15.05	15.35	16.05	18.38	21.38	10.38	14.38	17.38	14.08	16.08	18.08				
Bergen busstasjon	9.13	11.13	15.12	15.42	16.12	18.43	21.43	10.43	14.43	17.43	14.13	16.13	18.13				
Olav Kyrres gate	9.25	11.25	15.25	15.55	16.25	18.55	21.55	10.55	14.55	17.55	14.25	16.25	18.25				
Storavatnet terminal	9.35	11.35	15.33c	16.05	16.35	19.05	22.05	11.05	15.05	18.05	14.35	16.35	18.35				
Kleppete terminal	9.42	11.42	15.40	16.12	16.42	19.12	22.12	11.10	15.10	18.15	14.40	16.40	18.40				
Krokåskiftet	7.55	9.55	11.55	15.55	16.25	16.55	19.25	22.25	11.22	15.22	18.22	14.52	16.52	18.52			
Ravnanger terminal	8.05	10.05	12.05	16.05	16.35	17.05	19.35	22.35x	11.32	15.32	18.32	15.02x	17.02x	19.02x			
Breivik																	

a Tilbud om direkte buss
b Bytte for reisende via Kleppete
c Reisende fra Bergen bytter buss på Ravnanger
x Dersom passasjerer
Busssbytte. Bruk linje 481-499 mellom Bergen og Kleppetal/Ravnanger.

Linjen blir kjørt av Nettbuss AS.
skys.no, Telefon 55 55 90 70

496 Breivik ↔ Bergen busstasjon

I dag på TV	I dag på radio	Kanaler	Film	TV-tips	Kontakt
TV1 Kanal 1	TV2 Kanal 2	3 Kanal 3	4 Kanal 4		
<p>Tid Program</p> <p>07:15 Fjernsynsportrettet</p> <p>07:45 Verdens største vindmølle</p> <p>08:30 Naturen</p> <p>09:00 Norge og stormaktene</p> <p>10:00 Hagekamp</p> <p>11:00 I Olsens leilighet</p> <p>12:00 Tilbake til Start</p> <p>12:30 Gods og Gull</p> <p>13:30 Mesternes mester</p> <p>14:00 Ha-Ha – for aller siste gang</p> <p>15:10 Severin</p> <p>15:40 Solgt!</p> <p>16:10 Forbrukerinspektørene</p> <p>16:40 Severin</p> <p>17:10 Beat</p> <p>18:00 Monsen på sporet</p> <p>19:00 Lørdagsrevy</p> <p>19:45 Lotto</p> <p>19:55 Underholdningsavdelingen</p> <p>20:55 Big Bang</p> <p>21:35 Linda Mo</p> <p>22:35 Katastrofe</p> <p>23:00 Kveldsnytt</p> <p>23:15 Film: Fair Game</p> <p>01:00 Beat</p> <p>01:50 Trygdekantoret</p> <p>02:40 Underholdningsavdelingen</p> <p>03:15 Førstebetjent Ranks</p> <p>04:49 Zipper Street</p>	<p>Tid Program</p> <p>07:40 Henrik – en fortelling om Henrik Ibsens liv</p> <p>08:10 Distriktsnyheter Øst</p> <p>09:20 Distriktsnyheter Fjell</p> <p>09:35 Distriktsnyheter Fjord</p> <p>09:45 Distriktsnyheter Ser</p> <p>10:00 Distriktsnyheter Vest</p> <p>10:15 Distriktsnyheter Vidde</p> <p>10:25 Distriktsnyheter Nord</p> <p>10:40 Distriktsnyheter Innland</p> <p>11:20 J.S. Bach - Johannespassjonen</p> <p>13:45 104 dager i norsk politikk</p> <p>14:45 Naturen: Drømmefiske</p> <p>15:40 Brennpunkt</p> <p>16:30 Idéenes historie</p> <p>17:00 Kunnskapskanalen</p> <p>18:00 Okestemusikk</p> <p>18:40 En annen dimensjon</p> <p>19:10 Mens vi venter</p> <p>19:30 Vi venter fremdeles</p> <p>20:00 Ser-Amerikas historie</p> <p>21:00 Nyheter</p> <p>21:10 Elvis Costello - på nært hold</p> <p>22:10 Lykkehjul</p> <p>23:10 Apokalypse</p> <p>02:30 Verden i krig</p> <p>03:25 Filmklubben</p>	<p>Tid Program</p> <p>06:00 TV Junior</p> <p>06:01 Chaplin</p> <p>06:09 Marvin M</p> <p>06:16 Lasse</p> <p>06:40 Modern families</p> <p>07:05 Modern families</p> <p>07:35 Modern families</p> <p>08:00 Modern families</p> <p>08:30 Junior chef</p> <p>09:00 Junior chef</p> <p>09:25 Junior chef</p> <p>10:00 Bon appetitt</p> <p>11:00 Bon appetitt</p> <p>12:00 Hagemester</p> <p>13:00 Alpint</p> <p>13:30 Langrenn</p> <p>15:00 Ikke alt er lov</p> <p>16:00 Stuer i Norge</p> <p>17:00 Norges beste stemme</p> <p>18:30 Nyhetene</p> <p>18:50 Lørdagsmagasinet</p> <p>19:10 Sportsnyheter</p> <p>19:20 Vær og vind</p> <p>19:30 Dyr</p> <p>20:00 Alt er lov</p> <p>21:00 Nyhetene</p> <p>21:15 Været</p> <p>21:20 Sport</p> <p>21:40 Vårt Land</p> <p>22:15 God kveld</p> <p>22:50 Ankerdram</p> <p>00:45 Sen kveld</p> <p>01:50 To liv</p> <p>03:30 The garlic Movie</p> <p>05:00 Y Factor</p>	<p>Tid Program</p> <p>06:20 Maggy og Scooby</p> <p>07:30 Terje – skolens ninja</p> <p>09:10 Blanke ark</p> <p>10:00 Look out UK</p> <p>11:10 Top 30 Fun</p> <p>12:10 Not Friends Now</p> <p>12:40 Not Friends Before</p> <p>13:10 Not Friends Ever</p> <p>14:40 Three and a Half Men</p> <p>15:05 Four and a Half Men</p> <p>15:35 Five and a Half Men</p> <p>16:00 Six and a Half Men</p> <p>16:30 Seven and a Half Men</p> <p>17:00 Kan vi slippe?</p> <p>18:00 Tullared</p> <p>19:00 The Biggest hype Norge</p> <p>20:30 Åmødt og Krus på banen</p> <p>21:30 James Blond: Goldeneye</p> <p>00:00 Ron Air</p> <p>02:05 All Pass</p> <p>04:05 W</p> <p>04:50 Niki</p>		

BROSJYRE: VELKOMMEN TIL NORSKKURS! (A2)

KJENNETEGN:

- Overskrift og tekst.
- Har ofte bilde av det/den/dem som brosjyren gjelder.
- En brosjyre har ofte *informasjon* om noe eller en *oppfordring* til å gjøre noe. Den kan gi en *oversikt* over noe, eller den kan *reklamere* for noe.
- En brosjyre er en blanding av en *instruksjon* (se side 141), et *oppslag* (se side 140) og en *beskrivelse* (se side 154).

Norskkurs på Heia folkehøgskole

Vil du lære norsk i sommer?
Kom til Heia folkehøgskole.
Her bor du hele sommeren
og lærer norsk.
Flinke lærere!
Ivrige medstudenter!
Grupper på nivå: A2, B1, B2
(maks 15 studenter i hver gruppe)
Pris: 25 000 (inkludert overnatting, mat, kulturelle
opplevelser og lærebøker)

Oversikt over kurset

Tidspunkt: 22. juni-15. august
Opplegg mandag til lørdag
(søndag fri):
08-09: Frokost
09.15-11: Norskkurs
11-12: Selvstudium og lunsj
12.15-15: Norskkurs
15-17: Middag
17.15-19: Norskkurs
(ikke lørdag)
19-23: Sosialt samvær

Kulturelle opplevelser:
- bygdekino
- bryggedans
- feiring av olsok
- Heia-dagene
- gårdsbesøk i hest og kjerre
- turer i skog og mark

Meld deg på:
heianorskkurs@heiaheia.no

ANNONSER: LEDIG STILLING (A2)

KJENNETEGN:

- Inneholder alltid informasjon om den ledige jobben: tid, varighet, søknadsfrist og formelle krav.
- Beskrivelse av arbeidsoppgaver.
- Kontaktinformasjon for å søke jobben.
- Kortfattet informasjon, stikkordspreg.
- En omtale av arbeidsgiver (omtalen har gjerne hele setninger).

Ledig stilling som rørlegger (100 %)

Vi har mange oppdrag. Derfor søker vi etter en dyktig rørlegger med evne til å arbeide selvstendig.

Arbeidsoppgaver

Arbeidsoppgavene er varierte:

- Montering av rør og VVS i nye hus og større byggeprosjekter
- Renovering av røropplegg og VVS
- Teamlederansvar

Kvalifikasjoner

- Svennebrev eller fagbrev som rørlegger
- Relevant erfaring
- Evne til å arbeide selvstendig
- Evne til å lede andre (planlegge og delegere arbeidsoppgaver)
- Ansvarsbevisst
- Gode samarbeidsevner
- Norsk muntlig og skriftlig på minimum B1-nivå

Vi tilbyr

- Gode arbeidsvilkår (lønn etter avtale og trygg pensjonsforsikring)
- Hyggelig og uformelt arbeidsmiljø
- Muligheter for kompetanseutvikling

Om arbeidsgiveren

Rørteknikk AS holder til i Sandviken, men vi utfører jobber over hele Vestlandet. Vi har avtaler med mange store byggetvillere. Samtidig tar vi på oss mindre jobber som renovering av røropplegg i eldre hus. Hos oss skal alle kunder føle seg ivaretatt.

Arbeidsgiver	Rørteknikk AS
Stillingstittel	rørlegger
Sted	Bergen
Frist	15.12.2020
Stillingsstørrelse	100 %
Varighet	Fast

Kontakt

Er du interessert?

Skriftlig søknad med CV sendes på e-post:

petter@rorteknikk.no

Alle søknader behandles konfidensielt.

ENKEL SØKNAD: JEG SØKER MED DETTE DEN UTLYSTE STILLINGEN (A2)

KJENNETEGN:

- Formelle brev følger et fast oppsett (se eksempelteksten).
- Faste formularer (for eksempel: Jeg søker med dette ..., Jeg viser til ..., Jeg ser fram til ..., Vedlagt finner dere ...).
- Teksten er kort og poengtert.

Fra

Even Vang Eilertsen
Bredalsmarken 16
5006 Bergen

Bergen, 12.12.2020

Til

Rørteknikk AS
Vigaleitet 17
5016 Bergen

LEDIG STILLING SOM RØRLEGGER

Jeg viser til annonsen deres på finn.no og søker med dette den utlyste stillingen som rørlegger. Jeg har fagbrev som rørlegger fra desember 2016 og arbeider nå hos Bare Rør AS. Jeg trives i jobben, men vil gjerne ha en stilling som innebærer mer ansvar. Derfor søker jeg den utlyste stillingen hos dere.

Jeg er pålitelig og målbevisst, og jeg liker å samarbeide med andre om arbeidsoppgaver. Jeg arbeider selvfølgelig også gjerne alene. Kollegaene mine beskriver meg som sosial og omgjengelig, og det er viktig for meg å bidra til et godt arbeidsmiljø.

Vedlagt søknaden finner dere CV.

Jeg ser fram til å høre fra dere.

Med vennlig hilsen

Even Vang Eilertsen
Even Vang Eilertsen

ENKEL CV: VEDLEGG 1 - CV (A2)

KJENNETEGN:

En CV følger et fast oppsett (se eksempelteksten):

- personalia
- utdanning
- arbeidserfaring
- språk
- interesser
- referanser (husk å spørre referansene før du setter dem opp)

CV • EVEN VANG EILERTSEN

Personalia	Navn	Even Vang Eilertsen
	Kjønn	Mann
	Adresse	Bredalsmarken 16, 5006 Bergen
	Fødselsdato	19.5.1995
	Telefon	99 14 65 13
	Sivilstand	Ugift
Utdanning	2001-2011	Grunnskole 10 år (kan dokumenteres ved behov)
	2011-2012	Videregående skole (Vg1 - bygg- og anleggsteknikk)
	2012-2013	Videregående skole (Vg2 - Klima-, energi- og miljøteknikk)
	2013-2015	Opplæring i bedrift (Bare Rør AS), fagbrev desember 2015 (vedlegg 1)
Arbeidserfaring	2016-d.d.	Rørlegger hos Bare Rør AS (vedlegg 2)
Språk	Morsmål	Norsk
	Andre språk	Engelsk fra videregående
Interesser	Trening, turer i skog og mark, venner og familie	
Referanser	Otto Nilsen, avdelingsleder Bare Rør AS, tlf. 454 64 799 Ellisiv Trangerud, lærer Krohnsminde videregående skole, tlf.: 55 18 18 91	

ANNONSER: TIL SALGS! (A2)

KJENNETEGN:

- Boligannonser inneholder informasjon om den ledige boligen: pris, standard, nærmiljø og kollektivforbindelser.
- Bilder.
- Kontaktinformasjon og informasjon om tidspunkt for visning.
- Annonser ligner *brosjyrer* eller *reklame* fordi de inneholder beskrivelser og vil at leseren skal kjøpe noe.

Sandsletten - fin 2-roms leilighet med stor terrasse

Prisantydning: 3 490 000,-
Fellesgjeld: 330 000,-
Ligningsverdi: 1 300 000,-
Felleskostnader per måned: 5400,-
Primærrom: 75 m²
Bruksareal: 83 m²
Soverom: 2
Etasje: 7. etasje
Byggeår: 2012

Nydelig leilighet i toppetasjen til salgs på Sandsletten. Terrassen er 40 m² og har flott utsikt mot Slettefjord. Det er kort vei til skoler, barnehage og butikk og gode kollektivforbindelser til sentrum. Høy standard med varmekabler i hele leiligheten. Eksklusiv kjøkkeninnredning fra Italiakjøkken, og spesialbestilte fliser fra Milano både på kjøkken og bad. Må ses!

Visning: Søndag 23. august 17-19.

Velkommen!

Papegøye til salgs!

Vi skal flytte til utlandet.
Derfor må vi selge vår kjære Rudolf.
Vi vil gjerne ha 1500 kroner for Rudolf,
men han er verdt mye, mye mer! Han er en
lystig og glad fyr som snakker og
synger mye. Rudolf har et stort og
fint bur. Kun seriøse henvendelser.
Send e-post Gunnar: gunnar@sinding.no

Vi
sp
Vi h
fin
Der
Du
Kin

MØTEINNKALLING: PERSONALMØTE PÅ FREDAG (A2)

KJENNETEGN:

- Tredelt: overskrift (*hvem skal på møtet?*), informasjon om tid og sted (*når skal møtet være?*) og saksliste (*hva skal de snakke om?*).
- Kortfattet informasjon, stikkordspreg.
- En møteinnkalling inneholder ofte kontaktinformasjon til den som kaller inn. Da kan du gi beskjed hvis du ikke kan komme.

The screenshot shows an email client window with a 'Send' button highlighted by a mouse cursor. The email fields are filled with the following information:

Til: alleansatte@bareror.no
Kopi: (empty field)
Emne: Personalmøte på fredag

The email body contains the following text:

Hei!

Det blir personalmøte på fredag førstkommende (4.3.).
Sted: Kantina
Tid: 14.30-15.30 (Ikke gjør avtaler om jobber i dette tidsrommet, og møt presis!)

Saksliste:

- 1) Status for HMS i Reipslagergaten
- 2) Status oppdrag denne termin
- 3) Status neste termin
- 4) Personaltur til ...
- 5) Eventuelt

Som vanlig blir det enkel servering (kaffe og wienerbrød).
Vel møtt.

Mvh
Otto Nilsen
daglig leder Bare Rør AS
otto.nilsen@bareror.no
Tlf.: 454 64 799

AVISARTIKLER: KOMMER SOMMEREN SNART? (A2)

KJENNETEGN:

- Avisartikler er tredelte: overskrift, ingress og tekst.
- Ingressen forteller kort hva som kommer i artikkelen.
- Avisartikler har gjerne et bilde med bildetekst.

Nå melder de om SOMMER!

Å bade i regnvær er deilig! (Foto: istockphoto (arkiv))

Nå melder meteorologene om sommer, men den blir våt! Heldigvis blir den også varm.

Tekst: Svein Anglevik (sang@lokalposten.no)

Ifølge Meteorologisk institutt kommer temperaturen til å stige de neste ukene. Det blir varmere over store deler av landet. Men sola lar vente på seg. Et lavtrykk ligger over landet, og det blir varmt og mye nedbør både i nord og i sør. I innlandet vil det bli en del tordenvær.

Varmere i vannet?

Mange liker å bade når det regner. Da er det varmere i vannet, mener de. Dette er en myte, forteller lege Kaja Solberg ved Norsk Folkehelseinstitutt (NFI). Men forskjellen mellom lufttemperaturen og temperaturen i sjøen er mindre, og derfor tror kroppen at det er varmere i vannet. Uansett er det sunt å ta et bad, mener legen, men barn og voksne må ikke være så lenge i vannet at de blir nedkjølte. Hun ber foreldrene om å rope ivrige badebarn opp av vannet med jevne mellomrom slik at de kan varme seg.

2 KREATIVE TEKSTER

SMS: MØTES KLOKKA HALV SJU? ■ (A1)

KJENNETEGN:

- Bruk av emojis for å erstatte ord.
- Mye informasjon på liten plass. Korte setninger, ofte setningsfragmenter.
- Lite fokus på ortografi. Mange bruker dialekt når de skriver SMS.

Å BESKRIVE ET BILDE: PÅ GÅRDEN OG I PARKEN (A1 OG A2)

KJENNETEGN:

En beskrivelse lager vi ofte ut fra et bilde eller en situasjon:

- Hvem ser vi?
- Hvor er de?
- Hva gjør de?
- Når skjer det?
- Hvordan er været?
- Hvilken årstid er det?
- Hvordan ser de ut?
- Hvordan har de det?

A1:

En bonde står og ser på noen kuer. Han har på seg ei blå bukse, ei hvit skjorte og en svart hatt. Kuene er hvite og svarte. De spiser høy. I dag er kuene inne. Det er fint vær i dag. Er det sommer? Skal kuene være ute i dag? Bonden liker jobben. Han passer på kuene.

A2:

Det sitter to menn på en benk. Været er nydelig. Sola skinner, men det er litt skyet. Det er sommer, men de har på seg jakker. Den ene mannen har på seg en hatt. De er i en park. De har gått en tur sammen. Nå slapper de av. Mennene snakker sammen. De har god tid. Det er fint å snakke om gamle dager. De har mye å snakke om. Den ene mannen har en avis. Han snakker om nyhetene. De liker å diskutere politikk. Benken er grønn. Ved siden av benken er det en stolpe. På stolpen henger det fire fine grønne planter. Bak parken er det en skog. Det er fin natur i området.

POSTKORT: NÅ ER VI I SOPOT (A1)

KJENNETEGN:

- Tredelt: overskrift (hei ...), tekst (korte, beskrivende setninger: Hvor? Hvem? Hva gjør de? Hvordan er været?), avslutning (hilsen ...).

Hei, Even!

Nå er vi i Sopot.
Været er nydelig.
Vi går lange turer langs stranda.
Mor har fått spa-behandling.
Hotellet er flott, og vi koser oss masse.
God mat! Fine rom!
Flott utsikt mot østersjøen.
Hilsen far

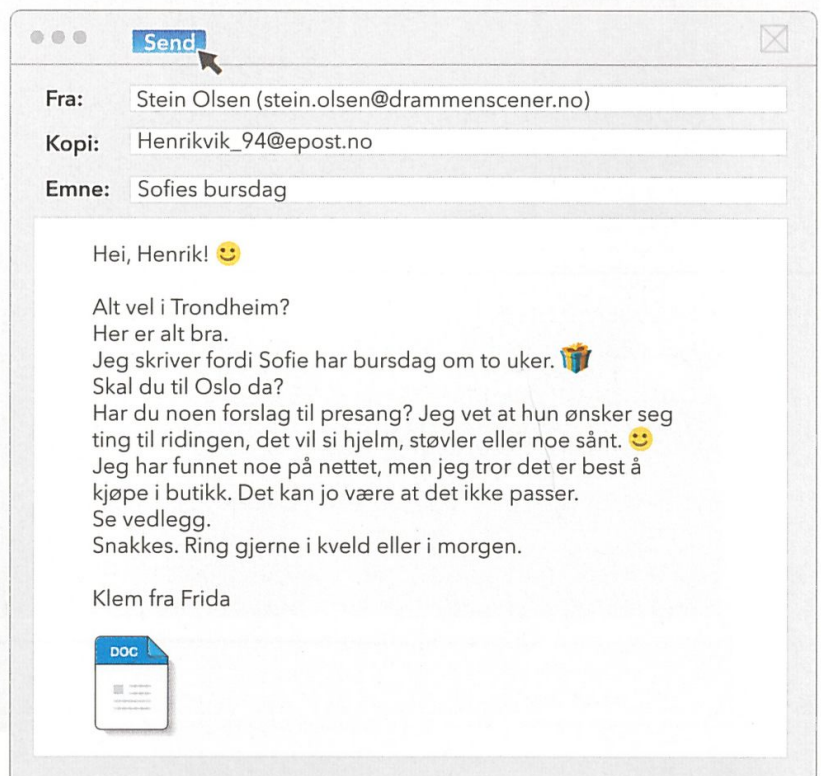
Even Vang Eilertsen
Bredalsmarken 16
5006 Bergen
NORGE

ENKLE E-POSTER: HEI, HENRIK! (A1 OG A2)

KJENNETEGN:

- Tredelt: overskrift (hei ...), tekst (korte, beskrivende setninger), avslutning (snakkes, hilsen ..., klem fra ...).
- Noe bruk av emojis.

HVER SYNES BEST OM SINE BARN

Det var en gang en jeger som var ute i skogen. Der møtte han myrsnipa.

«Kjære deg, ikke skyt barna mine!» sa myrsnipa.

«Hvilke er dine barn, da?» spurte jegeren.

«De vakreste barna i skogen. Det er mine barn!» svarte myrsnipa.

«Ja vel, da skyter jeg ikke dem,» sa jegeren.

Men da han kom tilbake, holdt han fire myrsnipeunger i et knippe.

«Å nei, å nei!» gråt myrsnipa. «Hvorfor skjøt du barna mine?»

«Var dette dine barn?» spurte jegeren. «Jeg skjøt de styggeste som jeg fant!»

«Å ja!» svarte myrsnipa. «Vet du ikke at hver synes best om sine barn?»

(Asbjørnsen og Moe)

KJENNETEGN:

- Eventyr starter vanligvis med *Det var en gang ...*
- Eventyr slutter ofte med *Og snipp, snapp, snute, så var eventyret ute.*
- Eventyr og fortellinger inneholder ofte *dialoger.*
- Eventyr og fortellinger bruker vanligvis *preteritum* som hovedform av verbet.

Å FORTELLE OM ET KJENT TEMA (A1 OG A2)

På A1 og A2 kan det være aktuelt å skrive om disse temaene:

	PERSONLIG	OFFENTLIG	SKOLE OG UTDANNING	ARBEID
A1	Familie Hverdagsliv Mat (og helse) Fritid Bolig	Vær og årstider Transport	Norskkurs Tidligere utdanning	Arbeidserfaring Arbeidsønsker
A2	Familie Boformer Livsstil og kosthold Tradisjoner og feiringer Fritid	Høytider og feiringer Miljøvern, særlig kildesortering (miljø) Kulturtilbud i nærmiljøet	Skole og utdanning i Norge Egen utdanning eller utdanningsplaner	Formelle og uformelle regler i arbeidslivet Arbeidsønsker

(Kilder: Læreplan i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere, VOX 2012 og Det felles europeiske rammeverket for språk, UDIR 2011)

EKSEMPEL: FORTELL OM EN HØYTID DU FEIRER.

A1 JUL

Jeg vil fortelle om jul. Jeg feirer jul sammen med familien. Vi spiser en god frokost. Vi har mye forskjellig pålegg. Vi går i kirken. Vi går hjem. Vi spiser en god middag. Vi spiser pinnekjøtt, og det smaker godt. Vi åpner presanger. Det er hyggelig. Vi sier tusen takk og god jul. ^(57 ord)

A2 JUL

(minst 80 ord)

Jeg vil fortelle om jula. Jeg liker å feire jul sammen med familien min. Vi spiser frokost med mye forskjellig pålegg. Så går vi i kirken, men far vil ikke gå i kirken. Han vil være hjemme og lage mat fordi han er flink til å lage mat. Vi spiser middag klokka fem. Vi spiser pinnekjøtt. Det smaker veldig godt, og alle blir mette. Etter middagen åpner vi presanger. Alle får presanger. Barna får mange presanger, og de voksne får noen presanger. Vi sier tusen takk og god jul. ^(89 ord)

A2+

JUL

**(omtrent
100 ord)**

Jeg vil fortelle om en høytid jeg feirer. Det er jula. Jeg liker best å feire jul sammen med familien min. Først spiser vi en god frokost med mye forskjellig pålegg. Etterpå går vi i kirken. Da får vi god julestemning, men far vil ikke gå i kirken. Han vil være hjemme og lage mat fordi han er flink til å lage mat. Når gudstjenesten er ferdig, drar vi hjem. Vi slapper av før vi spiser middag klokka fem. Vi spiser alltid pinnekjøtt. Det smaker veldig godt. Alle blir mette. Etter middagen åpner vi presanger. Barna får mange presanger, og de voksne får noen presanger, men alle blir selvfølgelig glade. Av og til synger vi julesanger. Vi sier tusen takk og god jul. ^(123 ord)

KJENNETEGN:

- På A1 er bruker du enkle setninger og faste uttrykk når du skriver en tekst. Teksten har noen bindeord («og» eller «så»).
- På A2 bruker du flere setninger og faste uttrykk enn på A1. Teksten er lenger. Teksten har noen bindeord («og», «men», «fordi»).
- På A2+ kan du bruke flere bindeord for å lage sammenheng i teksten. Du kan også bruke flere adverb og adjektiv slik at teksten blir mer detaljert.

LITTERATUR

1 ORDKLASSER

Faarlund, Jan Terje, Svein Lie og Kjell Ivar Vannebo (1997): *Norsk referansegrammatikk*. Oslo: Universitetsforlaget.

Finset Spilling, E. og T.A. Haugen (2013): «Gradbøying i norsk: en bruksbasert tilnærming», i: *Maal og minne 2/2013* (s. 1-40).

Golden, Anne, Kirsti Mac Donald og Else Ryen (2014): *Norsk som fremmedspråk. Grammatikk*. Oslo: Universitetsforlaget.

Gujord, Ann Kristin Helland (2012): «Tempus og rammeverksnivå», i Cecilie Carlsen (red.): *Norsk profil. Det felles europeiske rammeverket spesifisert for norsk. Et første steg* (s. 73-105). Oslo: Novus.

Hagen, Jon Erik (1998): *Norsk grammatikk for andrespråklærere*. Oslo: Ad Notam Gyldendal.

Høgberg, Eva (2012): *Håndbok i grammatikk og språkbruk. Norsk for innvandrere*. Bergen: Fagbokforlaget.

Kompetanse Norge (2012): *Læreplan i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere*. Oslo: VOX (Nasjonalt fagorgan for kompetansepolitikk).

Nilsen, Gølin Kaurin (2005): *Nøkler til Norge* (tekstbok og lærerveiledning). Bergen: Fagbokforlaget.

Nilsen, Gølin Kaurin (2015): *Klart det! Norsk på høyere nivå - selvstendig bruker* (tekstbok og lærerveiledning). Bergen: Fagbokforlaget.

Nilsen, Gølin Kaurin og Ingeborg Gjerset (2012): *Mer norsk* (arbeidsbok og lærerveiledning). Bergen: Fagbokforlaget.

Nordanger, Marte (2012): «Ferdighetsnivå og definit referanse», i Cecilie Carlsen (red.): *Norsk profil. Det felles europeiske rammeverket spesifisert for norsk. Et første steg* (s. 49-71). Oslo: Novus.

Svensson, Snorre Karkkonen (2012): «Modalitet og rammeverksnivåene», i Cecilie Carlsen (red.): *Norsk profil. Det felles europeiske rammeverket spesifisert for norsk. Et første steg* (s. 159-187). Oslo: Novus.

Utdanningsdirektoratet (2011): *Det felles europeiske rammeverket for språk. Læring, undervisning, vurdering* (oversettelse til norsk: Stephanie Hazel Wold). Oslo: Utdanningsdirektoratet.

2 ORDLAGING

Golden, Anne (2000): *Ordforråd, ordbruk og ordlæring i et andrespråkperspektiv*. Oslo: Ad Notam Gyldendal.

Husby, Olaf (1990): *Norske ord. Ordlagingslære med arbeidsoppgaver*. Oslo: Friundervisningsforlaget.

Kompetanse Norge (2012): *Læreplan i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere*. Oslo: VOX (Nasjonalt fagorgan for kompetansepolitikk).

Nilsen, Gølin Kaurin (2005): *Nøkler til Norge* (tekstbok og lærerveiledning). Bergen: Fagbokforlaget.

Nilsen, Gølin Kaurin (2015): *Klart det! Norsk på høyere nivå – selvstendig bruker* (tekstbok og lærerveiledning). Bergen: Fagbokforlaget.

Totland, Rønnaug Katharina og Hanne Lauvik (2012): «Ordforråd og ordvalg fra A2 til C1», i Cecilie Carlsen (red.): *Norsk profil. Det felles europeiske rammeverket spesifisert for norsk. Et første steg* (s. 189-221). Oslo: Novus.

Utdanningsdirektoratet (2011): *Det felles europeiske rammeverket for språk. Læring, undervisning, vurdering* (oversettelse til norsk: Stephanie Hazel Wold). Oslo: Utdanningsdirektoratet.

3 SETNINGER

Faarlund, Jan Terje, Svein Lie og Kjell Ivar Vannebo (1997): *Norsk referansegrammatikk*. Oslo: Universitetsforlaget.

Golden, Anne, Kirsti Mac Donald og Else Ryen (2014): *Norsk som fremmedspråk. Grammatikk*. Oslo: Universitetsforlaget.

Hagen, Jon Erik (1998): *Norsk grammatikk for andrespråklærere*. Oslo: Ad Notam Gyldendal.

Kompetanse Norge (2012): *Læreplan i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere*. Oslo: VOX (Nasjonalt fagorgan for kompetansepolitikk).

Nilsen, Gølin Kaurin (2015): *Klart det! Norsk på høyere nivå – selvstendig bruker* (tekstbok og lærerveiledning). Bergen: Fagbokforlaget.

Nilsen, Gølin Kaurin og Ingeborg Gjersteth (2012): *Mer norsk* (arbeidsbok og lærerveiledning). Bergen: Fagbokforlaget.

Utdanningsdirektoratet (2011): *Det felles europeiske rammeverket for språk. Læring, undervisning, vurdering* (oversettelse til norsk: Stephanie Hazel Wold). Oslo: Utdanningsdirektoratet.

4 TEKSTER OG TEKSTBINDING

Golden, Anne, Kirsti Mac Donald og Else Ryen (2014): *Norsk som fremmedspråk. Grammatikk*. Oslo: Universitetsforlaget.

Kompetanse Norge (2012): *Læreplan i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere*. Oslo: VOX (Nasjonalt fagorgan for kompetansepolitikk).

Nilsen, Gølin Kaurin (2015): *Klart det! Norsk på høyere nivå – selvstendig bruker* (tekstbok og lærerveiledning). Bergen: Fagbokforlaget.

Nilsen, Gølin Kaurin og Ingeborg Gjersteth (2012): *Mer norsk* (arbeidsbok og lærerveiledning). Bergen: Fagbokforlaget.

Utdanningsdirektoratet (2011): *Det felles europeiske rammeverket for språk. Læring, undervisning, vurdering* (oversettelse til norsk: Stephanie Hazel Wold). Oslo: Utdanningsdirektoratet.

TAKK

Forfatteren takker dessuten følgende bidragsytere som har bidratt til tekstene under bundne sjangrer:

- Finn.no - for utallige eksempler på boligannonser og jobbannonser.
- Gruppe 307 v/Johannes læringscenter (der jeg var vikar 4.5.17) for innspill til teksten «Kan vi stole mer på aviser og TV enn på Internett?»
- Leonardo Kaurin Wathne - for innspill til anmeldelsen av spisestedet Lille Napoli.
- Otto Kaurin Nilsen - for innspill til rapporten om rørarbeid (og for å ha kommet på det eminente navnet på firmaet Bare Rør).

FOTO OG ANDRE ILLUSTRASJONER

s. 6, 31 (3, 4), 32 (11), 36 (1), 37 (1), 43, 44, 46, 47 (1-5, 7), 48 (4), 50 (6), 56, 59, 61, 63 (1, 3-5), 67 (2, 4), 71 (1-4), 72, 73, 74 (2, 3), 75, 77 (Even, Even og Simon jobber, Even spiser), s. 78 (1, 2, 4), 79, 81, 82 (2, 3), 83, 84 (5), 85 (1, 7: Frida, 8: Even), 86 (1: Even, 2, 4), 92, 93, 96, 97 (1, 3), 98 (1, 4: Even), 102 (3), 109, 110, 111, 112, 115 (1), 116, 117 (1, 2), 118 (4, 5), 125, 127, 129, 130 (1, 2), 136, 137 (1-3) © Robert Jarocki

s. 11, 12, 25, 32 (5), 39 (1: farmor, 2, 4, 5), 41 (2), 84 (4), 114, 133 (3), 140 © Dawid Portych

s. 31 (2), 84 (3), 94, 98 (3), 130 (3) © Raimon Igelkjøn

s. 35 (nordmann, engelskmann og vietnameser), 45 (4-6), 48 (1-3), 95, 99, 100, 104, 117 (3), 123, 141, 144, 145, 157 © Paulina Sroczyńska Mingiacchi

s. 33 (9) © Findus

s. 51 (2), 105 © Tor Heggernes Bjørnsund

s. 68 (2) © TINE

s. 146 (1) © Skyss.no

DREAMSTIME

s. 13 (3) © ShariffChe'Lah

s. 13 (8) © Ninell

s. 13 (9, 10) © Mironovak

s. 15 (1) © Jelena Ivanovic

s. 15 (2) © Icefront

s. 15 (3) © Apolobay

s. 15 (5) © Subbotina

s. 15 (6) © Andrey Popov

s. 15 (7) © Anthony Aneese Totah Jr

s. 15 (8) © Ciprian82

s. 16 (1) © Boris Pamikov

s. 16 (3) © Sharpshot

s. 16 (4) © ChristianDraghici

s. 16 (5) © Ziprashantzi

s. 17 (1) © Venusangel

s. 17 (2) © Design56

s. 19 (2) © Natika

s. 19 (4) © Mettesd

s. 19 (5) © Venusangel

s. 19 (6) © Pere Sanz

s. 19 (7) © Monkey Business Images

s. 19 (8) © Bowie15

s. 21 (1) © Dave Bredeson

s. 21 (2) © Greg99

s. 21 (3) © OleksandrSvitlovskiy

s. 21 (4) © Hpphoto

s. 21 (5) © Sergiy1975

s. 21 (7) © Artistashmita

s. 21 (8) © Anton Starikov

s. 21 (10) © Olga Kovalenko

s. 23 © Spyros Arsenis

s. 31 (5) © Luchschen

s. 31 (6) © Zibi

s. 31 (7) © Undrey

s. 31 (8) © ZeljkoDobrosavljevic

s. 32 (6) © Tyler Olson

s. 32 (7: stoler) © Mdphotographs

s. 32 (13) © Richard Nelson

s. 32 (14) © Eric Isselee

s. 33 (1) © Mdphotographs

s. 33 (3) © Cristi180884

s. 33 (6) © Skvoor

s. 33 (7) © Andreusk

s. 33 (8) © YuriArcurs (bearbeidet)

s. 34 (1) © Mycolors (bearbeidet)

s. 34 (2) © Andreykuzmin (bearbeidet)

s. 35 (eple) © ZeljkoDobrosavljevic

s. 35 (skjorte) © Urfingus

s. 35 (bok) © Cristi180884

s. 35 (skap) © Karammiri

s. 35 (kjole) © Apolobay

s. 35 (hatt) © Adisa

s. 36 (2) © Terrence Allison

s. 37 (2) © Kyolshin

s. 38 (1) © Minaret2010

s. 38 (2) © Dave Bredeson

s. 39 (1: bil) © Gors4730

s. 40 (2) © Minaret2010

s. 40 (3) © Celia Maria Ribeiro Ascenso

s. 40 (4) © Lagzdinavera

s. 45 (3) © Colicaranica

s. 47 (6) © ValeriaCantone

s. 49 (3) © Ljupco Smokovski
s. 49 (4) © Youths
s. 49 (5) © Konstantin Gushcha
s. 49 (6) © Ccharleson
s. 50 (3) © Alexfiodorov
s. 50 (5) © Igor Zakharevich
s. 50 (7) © Kyolshin
s. 51 (1, 3) © Kyolshin
s. 51 (5) © Philippehalle
s. 52 (1) © Alexfiodorov
s. 52 (2) © Percent
s. 53 © Haveseen
s. 58 (2) © Sakkawokkie
s. 60 © Rozenn Leard
s. 63 (2) © Philippehalle
s. 65 © Cheryl Davis
s. 66 (3) © Amllet
s. 66 (4) © Boroda
s. 67 (1) © Berkay
s. 68 (1) © Yvdavyd
s. 68 (3) © Nadisja
s. 68 (4) © Pockygallery11
s. 70 (1) © Martinmark
s. 70 (2) © andresr
s. 70 (3) © SutoNorbert
s. 71 (5) © ValeriaCantone
s. 77 (kino) © Nomadsoul1
s. 78 (3) © Monkey Business Images
s. 84 (1, 2) © Hpphoto
s. 84 (6) © Tsrphotography
s. 85 (4) © Brebca
s. 85 (5) © Wavebreakmedia Ltd
s. 85 (7: tog) © Steirus
s. 86 (1: tannlege, 3) © Diana Eller
s. 91 (1) © Martinmark
s. 91 (2) © Nspimages
s. 97 (4) © Andreykuzmin (bearbeidet)
s. 97 (5) © Hpphoto
s. 98 (2) © Kyolshin
s. 102 (1) © Andreykuzmin (bearbeidet)
s. 103 (2) © Shutter4543
s. 103 (3) © PeterKlagyivik
s. 113 © Rozenn Leard
s. 117 (6) © Tyler Olson
s. 117 (7) © Vrabelpeter1
s. 117 (9) © Diana Eller
s. 118 (2) © Aprescindere (bearbeidet)
s. 118 (3) © Eric Isselee
s. 118 (6) © Rozenn Leard

s. 122 (1-3) © Bsilvia
s. 130 (4) © Kyolshin
s. 133 (2) © Aprescindere
s. 137 (4) © Morten Normann Almeland
s. 140 (katt og hund) © Monika Wisniewska
s. 141 (suppe) © Svetlana Kolpakova
s. 143 (brudepar) © SutoNorbert
s. 147 (personer) © Franz Pfluegl
s. 154 © Robert Gerhardt
s. 155 © Chris148
s. 156 © Pawel Szczepanski

ISTOCK

s. 13 (1) © YinYang
s. 26 © Alex Potemkin
s. 32 (7: basketball) © Viorika
s. 35 (kvinne) © drbimages
s. 37 (3) © Paha
s. 39 (3) © Paha
s. 50 (2) © Scott DRB Images LLC
s. 51 (4) © Paha
s. 54 © Tatiana Popova
s. 66 (1) © luba
s. 66 (2) © SrdjanStefanovic
s. 101 (1, 2: samtale) © Xsandra
s. 118 (1) © morganl
s. 122 (4, 5) © scanrail

SCANDINAVIAN STOCK- PHOTO

s. 58 (1) © John Sandoy
s. 153 © Elena Elisseeva

SHUTTERSTOCK

s. 13 (2) © Acambium64
s. 13 (4) © Evgeny Karandaev
s. 13 (5) © melkerw
s. 13 (6) © Aksenova Natalya
s. 13 (7) © Dionisvera
s. 15 (4) © VERSUSstudio
s. 16 (2) © Eric Isselee
s. 16 (6) © Stokkete
s. 19 (1) © Odua Images
s. 19 (3) © Maridav
s. 21 (6) © exopixel
s. 21 (9) © Picsfive

s. 29 © Alexander Raths
s. 31 (1) © melkerw
s. 32 (1) © Ljupco Smokovski
s. 32 (2) © Hung Chung Chih
s. 32 (3) © just dance
s. 32 (4) © matka_Wariatka
s. 32 (8) © Soundaholic studio
s. 32 (9) © B747
s. 32 (10) © igra_design
s. 32 (12) © egd
s. 33 (2) © SergiyN
s. 33 (4) © melkerw
s. 33 (5) © Zerbor
s. 38 (bil) © zentilia
s. 40 (1) © Vlada Z
s. 41 (1) © MANDY GODBEHEAR
s. 45 (1) © Malochka Mikalai
s. 45 (2) © Soundaholic studio
s. 49 (1) © Lunja
s. 49 (2) © Patryk Kosmider
s. 49 (7) © hxdyl
s. 49 (8, 9) © Andrey Kuzmin
s. 50 (1) © SergiyN
s. 50 (4) © loracreative
s. 67 (2) © MaraZe
s. 70 (4) © Roman Pyshchyk
s. 70 (5) © Ljupco Smokovski
s. 70 (6) © Alinute Silzeviciute
s. 74 (1) © wavebreakmedia
s. 74 (2) © gpointstudio
s. 77 (Even tar øl) © littlenySTOCK
s. 82 (1) © wavebreakmedia
s. 85 (2) © Twin Design
s. 85 (3) © Alinute Silzeviciute
s. 85 (6) © matka_Wariatka
s. 85 (8: TV) © Scanrail1
s. 97 (2) © sergemi
s. 98 (4: jordklode) © best4u
s. 101 (2: Lofoten) © Igor Plotnikov
s. 103 (1) © Jari Hindstroem
s. 115 (3) © FamVeld
s. 117 (4) © Ljupco Smokovski
s. 117 (5) © igra_design
s. 117 (8) © matka_Wariatka
s. 137 (5) © sergemi
s. 140 (tavle) © Oliver Hoffmann
s. 142 (Petter) © Refat
s. 151 (1) © FikMik
s. 151 (2) © Shark_749

TEKSTKILDER

«Hver synes best om sine barn». Asbjørnsen, Peter Christen & Moe, Jørgen: *Norske folkeeventyr*. Bokklubben 1982. Tilrettelagt av forfatteren.

STIKKORDREGISTER

Grønn skrift viser til A1-A2-boka, mens brun skrift viser til B1-B2. Tall i kursiv viser til hovedoppslaget om temaet, mens stikkord i kursiv er ord som ikke er grammatiske begreper.

- absolutt komparativ 30
absolutt superlativ 31
adjektiv 31, 49-58 • 11, 25-37, 39, 45, 72, 73, 88, 89, 121, 128, 144, 145
adjektivisk leddsetning 112, 159-160
adverb 32, 91-96 • 12, 72, 87, 89-99, 163
adverbial 121 • 145, 146, 168
adverbial leddsetning 112, 147, 159, 160-161
affiks 120, 125
akademisk tekst 198
aktiv 67
aller + superlativ 32
alfabetet 22
andrehåndsinformasjon 174
anmeldelse 194
annonse 148, 151 • 183
antonym 132
apokope 212
argument 198
argumenterende tekst 195, 198
artikkel 198
aspekt 84-86
av + bestemt form 40, 106 • 23
avansert nivå 4 • 4
a verbo 66
avisartikkel 153
avledning 120, 125-131
avslutning 196, 198, 202
- basisnivå 4 • 4
begge 56
beskjeder 144
beskrivelse 154 • 201
beskriver 24
bestemmer 24
bestemmerord 59 • 23, 38
bestemthet 20-24
bevegelsesverb 78
bindeord 136 • 108, 111
bli-passiv 68, 73
bokmål 207
brosjyre 147 • 180
bruksanvisning 181
bundne sjangre 138 • 178
burde 77
bør 77
både 109
- CV 150 • 185
- da 115 • 112, 113, 160
de - disse 49
demonstrativ 63 • 46-49
den - denne 49
derfor 96, 110, 137 • 96, 133, 175
det - dette 49
determinativ 31, 59-69 • 11, 23, 38-61, 170
det-setning 122 • 148
dialekt 210
dialektmarkør 211
diftong 16
diminutiv 127
direkte objekt 120 • 142
direkte sammensetning 123, 124
direkte tale 158
dobbel nekting 55, 94
dobbeltkonsonant 15 • 15, 27
- egen 59, 60, 134
egenmelding 145
egennavn 33 • 13
eiendomsord 59 • 40-45, 45
emfatisk setningstrykk 28
enda 114
enda + komparativ 30
eneste 61
enten 110
e-post 156 • 202
etterledd 121, 122
eventyr 157
- faktatekst 182
familieord 42
fast sammensatte partikkelverb 87
faste uttrykk (preposisjoner) 104
fellesnavn 33 • 13
finit 62
finit verb 119
for 109 • 107, 110, 134, 175, 176
forbinderfelt 131 • 162
fordi 109, 113, 137 • 112, 113, 160, 175, 176
forfelt 127 • 98, 141, 153, 154, 157
forledd 121, 122
- formelt subjekt 148
formål 177
forsterker 59-61
fortellende setning 117, 122 • 139, 147-151, 173
fortelling 157 • 204
fortid 168
for å 106
fugeformativ 123
fugeformativ -e- 124
fugeformativ -s- 124
følge 115
få 51
får 77
- gammel tellemåte 35
gjøre-støtte 125
gradbøyning 56
grammatisk kjønn 35
grammatisk subjekt 148
grunntall 64
- hankjønn 34
hel 50, 58
heller 109
helsetning 122-128, 127 • 147-156, 153, 160, 162, 163, 172
hensikt 115, 177
hjelpeverb 63, 81
homofon 135
homograf 135
homonym 133
hoveddel 196, 198, 202
hovedmål 207
hunkjønn 34
hvis 82, 114, 159, 160, 161
hv-spørsmål 151, 158
hypotetiske uttrykksmåter 82
høflighetsform 41
- i 100, 101, 103 • 100, 101, 104, 105, 106
ikoner 8 • 8
imperativ 81 • 83, 171
imperativsetning 117, 126 • 139, 156
indirekte objekt 120 • 142
indirekte tale 158, 171
infinitiv 72
infinitivskonstruksjon 151
infinitt verb 119
ingen 54

- ingenting* 55
ingress 153
innledning 196, 198, 202
innlegg 198
instruksjon 145 • 181
interjeksjon 32 • 12, 115-117
intetkjønn 34
intetkjønnsord 14
inversjon 154
invitasjon 142
IPA 12
- ja/nei-spørsmål* 124 • 152
jo 116
- kan* 85 • 76
kasus 107
kjerne 24
klage 191
Knudsen, Knud 209
komparativ form 57 • 28, 30, 51, 98
kondolansekort 144
konjunksjon 32, 107-110 • 12, 108-111, 168
konjunktiv 83
konsonant 18
kortsvar 125
kort vokal 14 • 16
kreative tekster 138, 154-159 • 178
kronologi 168
kunne 76, 78
kvantor 64 • 50-58
- langt* 91
lang vokal 14, 53
Laufer, Batia 129
leddsetning 118, 128-131, 130 • 44, 140, 156-164, 161, 163, 172
lenge 91
leserbrev 198
likevel 96 • 82, 97
lite 51, 53
liten 55
litt 50, 51, 53
logiske forhold 174-178
logisk kjønn 35
lydskrift 12, 14
lyst på 106
lyst til 106
løst sammensatte partikkel-verb 87
- mange* 68 • 51, 52
matoppskrift 141
mengdesubstantiv 17
metafor 136
midtfelt 127, 131 • 98, 141, 153, 162
- minimale par* 19
modale adverb 95 • 95
modale uttrykksmåter 78
modale verb 85
modalverb 75, 78, 152
motsetning 177
mye 68 • 51, 52
møteinnkalling 152
møtereferat 192
må 86 • 77
målmerke 211
måtte 77, 78
- nominal leddsetning* 111, 142, 143, 144, 157
nominal subjunksjon 111
nominalt ledd 157
nyhetsartikkel 187
nynorsk 207
ny tellemåte 65 • 35, 52
når 115 • 113
nåtid 168
- objekt* 120 • 18, 142
objektsform 45
objektspredikativ 145
omlyd 42 • 15, 29
oppslag 140
oppslagsverk 182
ordenstall 58 • 33-35
ordfamilie 129-131
- palatalisering* 211
partikkel 131
partikkelverb 66, 87-89, 88, 131
partisipp 36, 72-75, 75, 129
passiv 66-70, 70, 88, 150
perfektum partisipp 72
personlig pronomen 43
positiv form 57 • 28, 29, 51, 98
postkort 156
predikativ 120, 121 • 18, 142, 143, 144
prefiks 125, 126
preposisjon 32, 99-106 • 12, 87, 100-108
presens 72 • 62, 172, 204
presens futurum 77
presens partisipp 72
presens perfektum 78, 82
presens perfektum futurum 79-82
presenssystem 63, 169
presentering 150
preteritum 74, 82 • 62, 172, 204
preteritum perfektum futurum 79-82
preteritumssamsvar 172
preteritumssystem 63, 169
- pronomen* 31, 43-49, 135 • 11, 144, 167
på 100, 101, 102 • 100, 101, 102, 104, 105, 106
- rapport* 188
redegjørelse 195, 197
refleksiv form (eiendomsord) 61
refleksiv form (pronomen) 46
refleksivt eiendomsord 43
regelrette verb 76, 80 • 64
resiprok betydning 71
resiprok form 48
resonnerende tekst 195, 198
resultat 115, 130, 175
retrofleks lyd 25
rulle-r 212
rød tråd 195
- samisk* 207
sammendrag 189
sammenlikning 107, 114
sammensatte ord 21 • 119, 121-125
sammensatte verb 213
sammensatte verbformer 79
sammensatt verbal 141
sammentrekning 15, 27
samskriving 123
selv 60
selveste 61
selvstendig nivå 4 • 4
setningsadverbial 121, 122 • 145, 146, 155
setningsfragment 118, 132-133 • 115, 140, 164
setningsledd 118-122 • 140-147
setningsskjema 127, 130 • 153, 161
setningsspørsmål 124 • 152, 158
setningstrykk 28
sidemål 207
sin 61, 62 • 43
sjøl 61
skal 85 • 76
skarre-r 212
skilletegn 29
skjema 145
skriftspråk 207
skulle 76, 78
sluttfelt 127, 131 • 98, 141, 153, 162
som 113 • 112, 114, 159, 161
s-passiv 68
spørreord 32, 97-98 • 12, 143, 151, 157, 173
spørresetning 117, 124 • 139, 151-152, 173

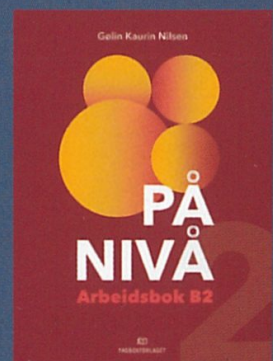
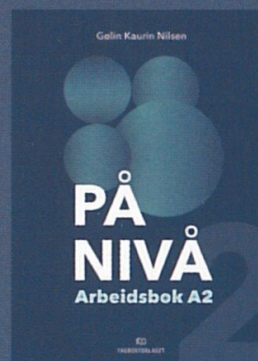
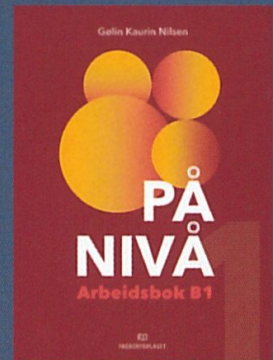
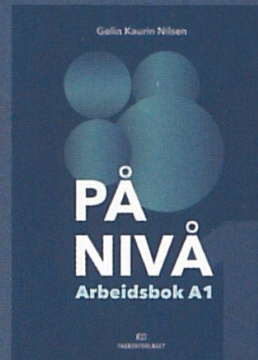
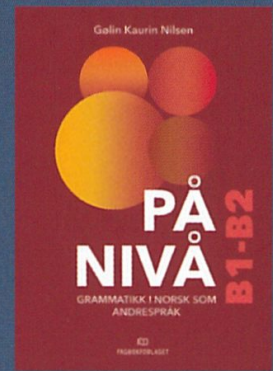
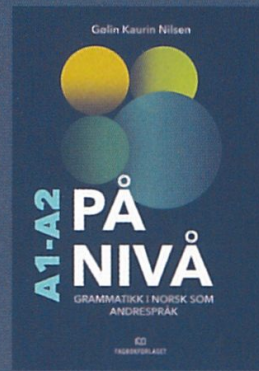
spørsmålstegn 29 • 158
 stamme 81, 87, 88
 stavelse 26
 stedsledd 153, 163
 stum konsonant 20
 stilistisk forskjell 48, 61, 115
 subjekt 61, 119 • 99, 141, 147
 subjektive uttrykksmåter 82
 subjektsform 43
 subjektspredikativ 145
 subjunksjon 32, 111-118 • 12,
 82, 111-115, 156, 158, 163,
 168
 substantiv 31, 33-42 • 11,
 13-24, 45, 88, 90, 121
 substantiverte adjektiv 35
 substantivfrase 24, 141, 142,
 143, 144
 suffiks 125, 126, 128
 superlativ 30
 superlativ form 57 • 28, 51, 98
 supinum 75
 s-verb 70
 synonym 132
 søknad 149 • 184
 så 110, 136 • 110, 115, 133,
 175, 176, 178

takkekort 143
 tekst 138-159
 tekstbinding 135-137 • 167
 tempus 62, 171
 tidsledd 153, 163
 til 39, 40, 105 • 101, 102, 106
 tjukk l 211
 tonelag 136
 tonem 136
 trykk 27
 trykklett objekt 155
 trykklett subjekt 155
 trykk tungt objekt 155
 trykk tungt subjekt 155

ubestemt pronomen 49
 unik referanse 150
 upersonlig *det*-setning 148
 uregelrette verb 76, 80, 89
 • 66, 213-216
 utbrytning 123 • 148
 uttrykksmåte 83, 86 • 22

V2-regel 128 • 154
 V2-språk 154
 verb 32, 70-90 • 12, 61-89,
 90, 121
 verbal 119 • 141, 147
 verbalsubstantiv 130
 verbgruppe 75
verken 109
vet at 112
vet om 112
vil 85 • 76
ville 76, 79
 virkning 175
 vokal 12
 å 72, 86
 årsak 113, 160, 175-225, 177
 årstall 65
 Aasen, Ivar 210

På nivå består av to teoribøker og fire arbeidsbøker. Serien er spørueavhengig og kan brukes av innlærere som behersker det latinske alfabetet, enten som en styrking av undervisningen eller som selvstudium.

På nivå er et nyskapende og moderne grammatikkbarneskoleboken som norsk som andrespråk og passer for både ungdom og voksne. Den er den første i to teoribøker i *På nivå*-serien. Denne boka tar opp nivået A2 i *Det felles europeiske rammeverket for språk: Læring, undervisning, vurdering* (UDIR 2011). Her arbeider vi med grunnleggende grammatikk, grunnleggende setningslære og tekstbinding og teksttyper. A1-A2-boka har også et kapittel om lydlære. Det er én arbeidsbok for hvert av nivåene. Serien er sporuavhengig og kan brukes av innlærere som behersker det latinske alfabetet, enten som en styrking av undervisningen eller som selvstudium.

Bøkene er rikt illustrert for å vise hvordan grammatikk gir innhold til språket i ulike situasjoner, og forklaringene er bundet sammen gjennom fortellingen om Frida og Even og familiene deres. **På nivå** inneholder også en seksjon om arbeid med ulike teksttyper, med et rikt utvalg av eksempler på tekster som er aktuelle på de ulike nivåene A1, A2, B1 og B2. Denne delen gjennomgår hva som kjennetegner tekstene når det gjelder sammenbinding, vokabular og grammatikk.

På nivå kombinerer oversikt over grammatiske kategorier med tydelige og selvforklarende eksempler på hvordan kategoriene brukes. Ved å kombinere produktivt og reseptivt arbeid med grammatikk og ved å forankre arbeidet tematisk og bruke gjenkjennelige situasjoner og nivåtilpasset vokabular, blir arbeidet med grammatikk relevant, nyttig og variert.

FAGBOKFORLAGET

www.fagbokforlaget.no

ISBN 978-82-11-02577-7

9 788211 025777